

Bygland kommune

Med hjarta i Bygland

Handlings- og økonomiplan

2023-2026

Vedteke 15.12.22, PS 85/22

FORORD

Kommunedirektøren legg med dette fram framlegget til budsjett for 2023 og økonomiplan for 2023–2026.

Framlegget byggjer på kommunestyret sitt økonomi-planvedtak for 2022–2025, politiske vedtak, saman med justeringar tufta på oppdatert informasjon i statsbudsjettet og andre endringar i den økonomiske situasjonen for kommunen.

Det har vore eit spesielt år på mange måtar. Samtidig som store delar av organisasjonen framleis er prega etter å ha stått i ein pandemi i to år, står vi som samfunn og kommune i ein ny og krevjande situasjon. Denne gangen drive fram av krig og konflikt i Europa, med blant anna ei global energikrise som konsekvens.

Den ustabile situasjonen har gjort det svært utfordrande å budsjettere i år. Dei ekstraordinært høge konsesjonskraftkraft-inntektene som verka sikre før sommaren er no usikre etter at regjeringa i budsjettet sitt foreslo eit trekk på 3 milliardar i rammetrekket til kommunar som har inntekter på konsesjonskraft. Korleis dette slår ut for Bygland kommune blir avgjort først i desember. Budsjettet legg til grunn ein reduksjon på 15 millionar basert på ei vurdering frå Konsesjonskraft IKS. Samtidig foreslår regjeringa skattegrep som kan føra til lågare utbytte frå Agder Energi i framtida. Dette er det teke høgde for i økonomiplan-perioden. Sjølv om me samla sett får gode kraftinntekter i 2023 må ein rekne med uvisse og store svingingar i desse inntektene i åra som kjem.

Nærast uavhengig av inntekter må kommunen framleis jobbe aktivt for å møte den negative utviklinga me har vært ein del av dei siste 20 åra. Folketalsutviklinga fortset nedover, samtidig som me har ein sterkare nedgang i talet på unge, og ein sterkare auke i talet på eldre en gjennomsnittet på Agder. I tillegg til dette har me vedvarande stort utanforskap i Bygland. Høgare enn snittet for Agder. Utanforskap er definert som dei av innbyggjarane våre som er på arbeidsavklaringspengar, dei som er uføretrygda, dei som opplever barnefattigdom mm. Flike og verdifulle menneskjer som av ulike grunnar ikkje får eller finner sin plass, samtidig som vi treng alle for å løyse utfordringane våre.

Det finst ikkje kjappe løysingar på desse problemstillingane. Det vil ta fleire år med heilskapleg arbeid og god samhandling mellom politikarar og administrasjon i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel har diss tre gjennomgåande perspektiva:

- *Næringsutvikling og samarbeid om nye arbeidsplassar*
- *Folkehelse, levkår, likestilling, inkludering og mangfald*
- *Klima og miljø*

Det er i desse perspektiva vi må jobbe langsiktig og målretta for å snu utviklinga. I Agenda Kaupangs kvalitetsindeks for 2022 kjem me ut som den 11. beste kommunen i landet. Me leverer altså gode tenester, og gjer det spesielt godt på barnehage der me er nummer to i landet. Indikatorane er tilfredsheit hos brukarane, andelen førskulelærarar, infrastruktur og bemanningsfaktor. Dette har me all mogleg grunn til å vera stolte av, og gode tenester er ein føresetnad for å lykkast med dei gjennomgåande perspektiva i samfunnsdelen vår.

Me må framover tilpassa oss dei demografiske endringane, men halde fram med å levere på godt nivå. Det krev at me tenkjer nytt og jobbar vidare med samhandling. Mellom einingane i kommunen, men også med innbyggjarane rundt oss og kommunane i regionen. Det er allereie i dag store utfordringar med å få tak i menneske med rett kompetanse innanfor fleire av fagområda til kommunen. Spesielt sektorene helse, pleie og omsorg og oppvekst er under stort press. Skal me vera attraktive framover *må* me sikra gode fagmiljø for våre tilsette. Det klarer me ikkje åleine. Bygland kommune bør derfor vera ein aktiv og tydeleg pådrivar for heilskaplege samarbeid i Setesdalsregionen.

Næringsutvikling og bustadattraktivitet er grunnlaget for at me i det heile skal bestå som kommune. Ein sentral del av dette arbeidet er å skapa attraktive tettstader. Me har starta med Presteneset, og det vil vera naturleg å deretter setje fokus på eit løft for Byglandsfjord sentrum etter at reguleringsplanen for området er revidert. Det er i 2022 jobba parallelt med fleire stads- og næringsutviklingsprosjekt. Gjennom Gnist- arbeidet var dei tydelege tilbakemeldingane at *fjorden* i seg sjølv var det naturlege samlingspunktet når ein skal jobba for å nå måla i samfunnsdelen. Dette arbeidet er foreslått ført vidare i 2023 gjennom midlar til utvikling av Presteneset, moglegheitsstudie for transformasjon av Byglandsfjord sentrum og midlar til å følgja opp stadutvikling og næringsstansingar generelt. Det vil alltid vera ein risiko for å feila i næringsutviklingsprosjekt, men med den utviklinga kommunen

har hatt på sysselsetjing dei siste 20 åra er det tvingande nødvendig å setje vekst i fokus. Me må saman byggja ein offensiv kultur for å tiltrekka oss næring og innbyggjarar. Kommunikasjon, samhold og historieforteljing blir viktig for å lykkast.

Budsjettet er offensivt på kultur som ein del av det gjennomgåande perspektivet folkehelse og levekår. Det blir mellom anna oppretta ein interkommunal UNESCO prosjektstilling i kulturskolen, og det blir gjort store investeringar på kulturscena. Ein vil også male fleire bygg i Stasjonsparken og rehabilitere Priveten. I tillegg så vert det prioritert flytte ungdomsklubben på Bygland til der biblioteket er no, og flytte biblioteket til der Sparebanken Sør heldt til før.

På klima og miljø er det foreslått ei større satsing i heile økonomiplanperioden på ENØK tiltak for kommunale bygg. Dette er nødvendige tiltak for å sikra berekraftige utgifter i framtida. Kommunen er også som ein del av arbeidet med arealdelen i oppstartsfasen av ei kartlegging av dei samla vasskraftressursane våre. Dette kan bli ein start på ein positiv grøn og blå satsing i Bygland.

Arbeidet med å knyta handlingsdelen tettare på økonomiplanen vart vidareført i 2023. Vi er endå ikkje heilt i mål med å skapa ein tydeleg raud tråd, men er på god veg. I årets budsjettokument er tiltaka i handlingsdelen i større grad synleggjort ut på einingane. Dette trur me skaper eit større eigarforhold til dei oppgåvene me skal løysa saman.

Som nemnt innleiingsvis er me i ei uroleg tid, både nasjonalt og internasjonalt. Det er då godt å vite at Bygland kommune har solide tilsette som har snudd seg rundt og brettet opp armene før. Eg er overtydd om at me vil gjera det igjen viss det blir nødvendig. Det å vere små og kjenne kvarandre godt er ein styrke som er god å ta med seg inn i året som kjem.

John Sigridnes
Kommunedirektør

INNHALD

1. UTVIKLING, UTFORDRINGAR OG STATUS	5
1.1. HOVUDLINER I BUDSJETTET	5
1.2. REGIONPLAN AGDER 2030.....	8
1.3. KOMMUNEPLANEN SIN SAMFUNNSDEL 2020-2032	9
1.4. FOLKEHELSEARBEID I BYGLAND KOMMUNE	9
1.5. VERDIAR I BYGLAND KOMMUNE	9
1.6. FOLKETALSUTVIKLING OG DEMOGRAFI	10
2. FINANSIELLE MÅLTAL.....	12
2.1. STATUS ØKONOMI: KOSTRA-TAL FRÅ 2021	12
2.2. UTVIKLING ØKONOMI: PROGNOSE FOR 2023-2026	16
3. DRIFTSBUDSJETTET	17
3.1 OVERORDNA RAMMEVILKÅR.....	17
3.2 KOMMUNEN SINE DRIFTSINNTEKTER.....	17
3.3 KOMMUNEN SINE DRIFTSUTGIFTER	23
3.4 BUDSJETTRAMMER FOR EININGANE.....	28
4. INVESTERINGSBUDSJETTET	30
4.1 HOVUDOVERSIKT INVESTERINGAR 2023	30
4.2 INVESTERINGAR I ANLEGGSMIDLAR FOR BUDSJETTET 2023.....	31
4.3 FINANSIERING AV INVESTERINGAR 2023	32
4.4 UTLÅN (STARTLÅN)	32
4.5 HOVUDOVERSIKT INVESTERINGAR I ØKONOMIPLANPERIODEN	33
4.6 INVESTERINGAR I ANLEGGSMIDLAR I ØKONOMIPLANPERIODEN	34
4.7 FINANSIERING AV INVESTERINGSBUDSJETTET I ØKONOMIPLANPERIODEN.....	35
5. KOMMUNEPLANEN SIN HANDLINGSDEL MED PRIORITERINGAR PER SEKTOR	36
5.1 SAMANHENG MELLOM HANDLINGSDELEN MED ØKONOMIPLAN OG SAMFUNNSDELEN.....	36
5.2 ORGANISERING AV KOMMUNEN	37
5.3 EKSTERNE SAMARBEID.....	37
5.4 STAB, SAMFUNNSUTVIKLING OG KULTUR	38
5.5 OPPVEKSTSEKTOREN.....	44
5.6 HELSE OG OMSORG	48
5.7 DRIFT OG FORVALTNING INKL. VARF	52
5.8 KOMMUNEPLANEN SIN HANDLINGSDEL (TABELL).....	58
1. ATTRAKTIVE OG LIVSKRAFTIGE SENTRA OG BYGDELAG	59
2. VERDISKAPING OG BEREKRAFT.....	61
3. UTDANNING OG KOMPETANSE	62
4. KULTUR, IDRETT OG FRILUFTSLIV.....	64
5. TRANSPORT, KOMMUNIKASJON OG SAMFUNNSTRYGGLEIK.....	65
VEDLEGG: BUDSJETTSKJEMA.....	68
A BEVILLINGSOVERSIKT DRIFT, BUDSJETT (ÅRSBUDSJETT)	68
B BEVILLINGSOVERSIKT DRIFT, TIL FORDELING (ÅRSBUDSJETT)	69
C ØKONOMISK OVERSIKT ETTER ART – DRIFT (ÅRSBUDSJETT)	70
D BEVILLINGSOVERSIKT INVESTERING, BUDSJETT (ÅRSBUDSJETT).....	71
E BEVILLINGSOVERSIKT INVESTERING, TIL FORDELING (ÅRSBUDSJETT)	72
F BEVILLINGSOVERSIKT DRIFT, ØKONOMIPLAN (BUDSJETT)	73
G BEVILLINGSOVERSIKT DRIFT, ØKONOMIPLAN TIL FORDELING	74
H ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT ETTER ART, ØKONOMIPLAN	76
I BEVILLINGSOVERSIKT INVESTERING, ØKONOMIPLAN (BUDSJETT)	77
J BEVILLINGSOVERSIKT INVESTERING, ØKONOMIPLAN TIL FORDELING	78

1. UTVIKLING, UTFORDRINGAR OG STATUS

1.1. Hovudliner i budsjettet

Eit driftsbudsjett prega av utvikling av Presteneset, vernerundetiltak og oppussing av kulturbygg

Driftsbudsjettet er lagt fram som eit 0-budsjett kor utgifter og inntekter balanserer. Det er ikkje budsjettert med bruk av ordinært disposisjonsfond i 2023, eller resten av økonomiplanperioden, men ein gjer merksam på den store usikkerheita i tala, spesielt frå 2024 til 2026.

Høgt utbytte frå Agder Energi gjer at kommunen har eit visst handlingsrom i driftsbudsjettet i 2023. Av dette er det mellom anna satt av 6 mill. til rundkøyringa på Bygland. I skrivande stund er det riktig nok usikkert om kommunen må take heile denne kostnaden sjølv. Sidan rundkøyringa gjeld kostnader til investering på annan mann sin grunn, må desse kostnadane først i driftsrekneskapen. Det er eit rekkefølgekrav i reguleringsplanen for Presteneset at det må vere rundkøyring, så den er difor ein essensiell del av utviklinga av Presteneset. Det opna seg også ein unik moglegheit til å investere i rundkøyringa når Statens vegvesen først hadde ein så stor sum å bruke inn i rundkøyringa (6,5 mill.). Det vil likevel bli jobba med å skaffe meir ekstern finansiering til kommunen sin del av prosjektkostnadane, og om ein lukkast med dette vert kostnaden til rundkøyringa lågare enn 6 mill. i 2023.

I tillegg så er det lagt opp til å prioritere fleire tiltak som har kome som innspel i samband med vernerundene ute på einingane. Dette gjeld for det meste bygningsmessige oppgraderingar og innkjøp av inventar, til forbetring og rasjonalisering av arbeidskvardagen for dei tilsette. Ein har også funne rom til å prioritere maling av grendehusa i Åraksbø og Grendi, skifte glasskuppelen på Ose grendehus, male alle bygga på stasjonsområdet på Byglandsfjord, restaurere pipa i Storstoga på Ose og utbetre AV-anlegget i Årdalshallen, for å nemne noko.

I tillegg kan det nemnast at det kommunale eigedomsselskapet Byglandstunet AS har budsjettert med å leggje til rette for ungdomsklubb der biblioteket er no, og bibliotek i næringslokala kor det var gullutstilling i haust. Det vert og sett av ein sum til oppgradering av uteområdet, samt summar til nytt ventilasjonsanlegg og ombygging i samband med omorganisering i kommuneadministrasjonen.

Av andre nye tiltak i driftsbudsjettet, så kan det nemnast at UNESCO-prosjektet Gorrlaus er prioritert med kr 350.000 i åra 2023 til 2025, medan IKT Agder ligg inne med ein ekstraordinær kostnad i 2023 på 1,8 mill., mellom anna til ei særst turvande oppgradering av kommunen sitt fagsystem på økonomi. Ein reknar med det vert lågare skuldrer og færre grå hår på økonomikontoret etter oppgraderinga.

Reduksjon i kommunale avgifter

Mellom anna utviding av leidningsnettet for å få fleire påkopla dei kommunale anlegga, samt kommunestyrevedtak om å nytte faktisk levetid på anleggsmidlane innanfor vatn og avlaup, gjer at det er mogleg for kommunen å redusere vass- og avlaupsgebyra i 2023, trass renteauke. For 2023 vert det gjort følgjande endringar på kommunale avgifter:

• Årsavgift for vatn (fast og kubikkavg.)	vert redusert med 3,9 %
• Årsavgift for kloakk (fast og kubikkavg.)	vert redusert med 0,7 %
• Slamavgift	vert ikkje endra
• Tilkoplingsavgift for vatn	vert ikkje endra
• Tilkoplingsavgift for kloakk	vert ikkje endra
• Renovasjonsavgift hus	vert auka med 3,2 %
• Renovasjonsavgift hytte	vert auka med 3,2 %
• Feieavgift	vert auka med 37,1 %

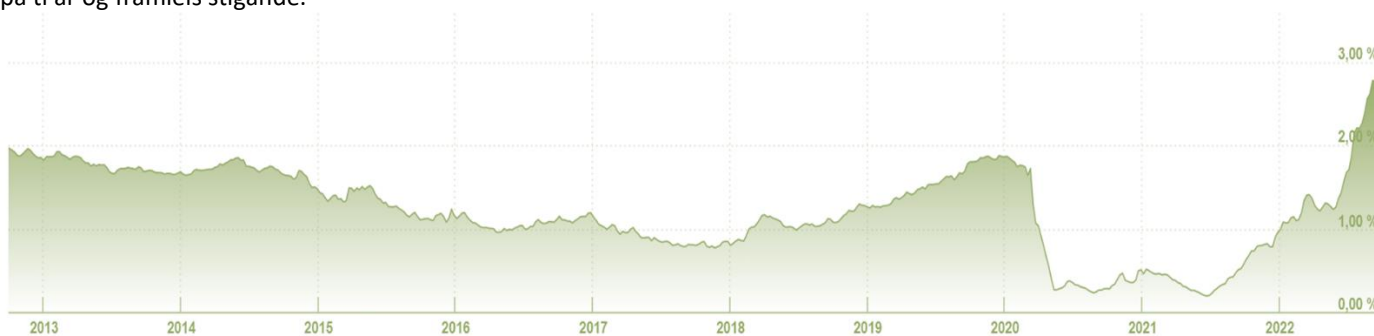
Dette svarar til ein samla reduksjon på 0,1 % for ein bustad på 150 kvadratmeter utan vassmålar. Når ein legg til grunn at ordinær lønsvest for neste år er estimert til 4,2 %, vil desse endringane i kommunale avgifter innebære større økonomisk handlingsrom for kommunen sine innbyggjarar i 2023. Andre kommunale gebyr vert endra i samsvar med forslag til gebyrregulativ, som vert lagt fram som ei eiga sak.

Ein vil og gjere merksam på at kommunen subsidierer innbyggjarane med om lag 1,8 mill. på avlaupsområdet. Alternativet hadde vore å ha full inndecking for kostnadane på dette området, men då vurderer ein at gebyra ville blitt uforholdsmessig høge for innbyggjarane.

Høg gjeld, stigande rente, høg lønsvekst og høge straumkostnadar

Ved slutten av 2021 var den langsiktige gjelda på eit høgare nivå enn for gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 14, som består av kommunar på 600-2000 innbyggjarar, med samanliknbare økonomiske rammevilkår som Bygland. I tillegg så ligg nøkkeltalet for langsiktig gjeld heile 17 prosentpoeng over måltalet. Grunna statleg trekk på rammetilskotet knytt til konsesjonskraft på 15 mill. (usikkert tal, då endeleg fordeling ikkje er klar enno), vert det ikkje mogleg for kommunen å betale ned gjeld i 2023 som ein hadde planlagt, men i resten av økonomiplan-perioden (2024-2026) vert det lagt opp til reduksjon i gjelda. Dette er dog veldig usikre tal sidan rammevilkåra for desse åra er endå meir usikre enn for 2023.

Ei stadig stigande rente er eit bekymringsmoment for kommunen i 2023. Som ein ser av grafen under, så er renta på sitt høgaste på ti år og framleis stigande.

Kommunen har brukt prognosane til Kommunalbanken for å budsjettere rentene i 2023, og dette budsjettet er om lag dubla samanlikna med opphavleg budsjett 2022.

Høg lønsvekst gjer at kommunen må setje av ein større pott til lønsforhandlingar enn på lenge. Lønsvekst på 4,2 prosent svarar til ein lønspott på godt og vel 3,3 millionar i kommunen sitt budsjett for 2023. Dei høge straumkostnadane gjer og at det samla straumbudsjettet må justerast opp med om lag 2,5 mill.

Investeringar innan samfunnsutvikling, kultur, energiøkonomisering og digitalisering

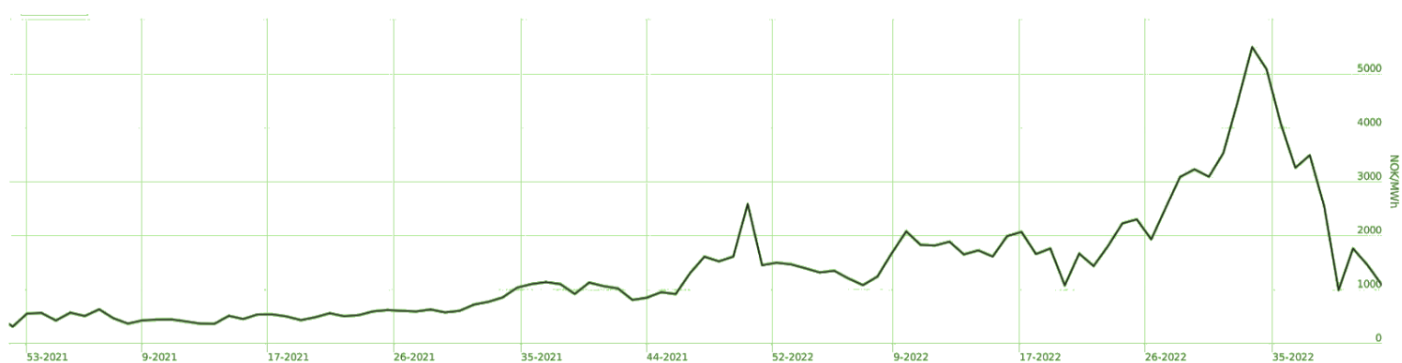
Kommunen held fram utviklinga av Presteneset ved å prioritere ferdigstilling av rundkøyring, samt opparbeiding av infrastruktur innan veg, vatn og avlaup. I tillegg vert det føreslege å gjere fleire investeringar innan kultur, friluftsliv og idrett, kor turveg på Byglandsfjord, dagsturhytta, nytt ventilasjonsanlegg til symjehallen, nytt kjøkken, ventilasjonsanlegg og ljøs til kulturscenen, rehabilitering av Priveten, og maling av alle bygga på stasjonsområdet, vert blant prioriteringane.

I 2023 vert det foreslått investeringar innanfor fleire ulike sektorar, i tillegg til investeringane innanfor samfunnsutvikling og kultur. Då mellom anna vatn, avlaup, skule, pleie og omsorg, digitalisering, næring og klima/miljø. Sistnemnte dreier seg om energiøkonomisering, som er eit særst relevant tema i samband med den energikrisa me opplever i Noreg og Europa for tida. Slike investeringar vil føre til både miljømessig og økonomisk gevinst i framtida, ved at energiforbruket og energi-kostnadane vert reduserte. I tillegg så legg ein til grunn at investeringa i leilegheit på Bygland (jf. kommunestyre-vedtak 05.11.20) vil føre til auka husleigeinntekter, og at utviding av VA-leidningsnettet vil gi høgare inntekter på sjølvkostområda for vatn og avlaup. Med fleire planlagde påkoplingar i samband med dette prosjektet, og sågar fleire abonnentar å dele kostnadane med på vatn og avlaup, kan kommunen faktisk føreslå å redusere gebyra på vatn og avlaup. I tillegg så ser ein det som aktuelt å investere i oppgradering av digital infrastruktur på fleire kommunale bygg for å ruste kommunen for digitaliseringa i åra som kjem.

Det er lagt opp til investeringar på totalt kr 11,7 mill. i 2023, som inneberer ei moderat auke i gjeld, men til gjengjeld vil nokre av investeringane føre til inntektsauke og kostnadsreduksjon i driftsrekneskapen. Likevel vil ein gjere merksam på at kommunen ikkje bør leggje investeringsnivået i 2023 høgare enn det som er føreslege, og det er difor føreslege å gjere ein del investeringar i 2024 og utover også.

Usikre kraftinntekter, statleg trekk og auka grunnrenteskatt

I statsbudsjettet for 2023 er det føreslege å redusere rammetilskota med til saman 3 mrd. for kommunar med konsesjonskraftinntekter. Det er estimert at dei same kommunane får til saman 11 mrd. i konsesjonskraftinntekter i 2023. Regjeringa grunngir trekket med at kommunar som får betydelege meirinntekter i 2022 og 2023 må dele deler av desse inntektene med fellesskapet. Det er framleis usikkert kor stort dette trekket vert, men Konsesjonskraft IKS (KIKS) har estimert eit mogleg beløp på om lag 15 mill. for Bygland isolert sett. Kommunen får ikkje sikre tal før i desember 2022, etter budsjettet er lagd fram. Difor herskar det stor usikkerheit rundt rammevilkåra for 2023. Konsesjonskraftinntekta før statleg trekk er på nesten 32 mill., som er ei sikker prognose. KIKS legg til grunn konsesjonskraftinntekter på 25,5 mill. årleg i åra 2024 til 2026. Etter at denne prognosen vart laga, har straumprisane gått betydeleg ned (sjå grafen for «vårt» straumområde under), og kommunen har difor lagt seg på ei meir konservativ prognose, med 17 mill. i 2024, 14 mill. i 2025 og 12 mill. i 2026. KIKS har elles i sin prognose lagt til grunn at inntektene i eit «normal-år» bør ligge rundt på rundt 12 mill., men i deira prognose er ikkje dette talet lagt inn før frå 2027. Konsesjonskraftinntektene er sterkt korrelerte med straumprisane, og grafen under viser kvifor ein med må leggje inn ein stor grad av usikkerheit knytte til framtidige konsesjonskraftinntektsprognoser:

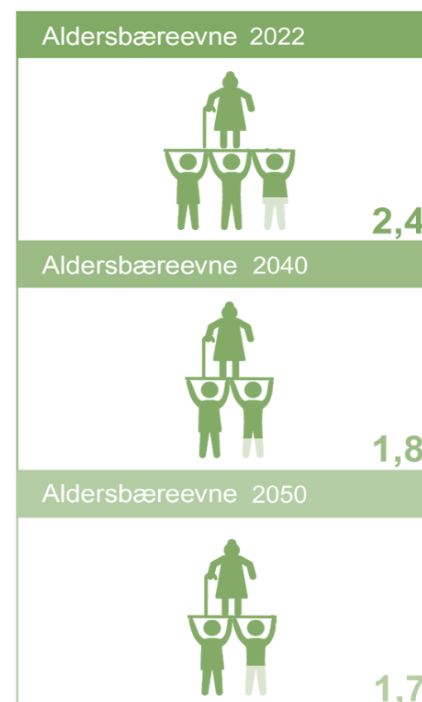
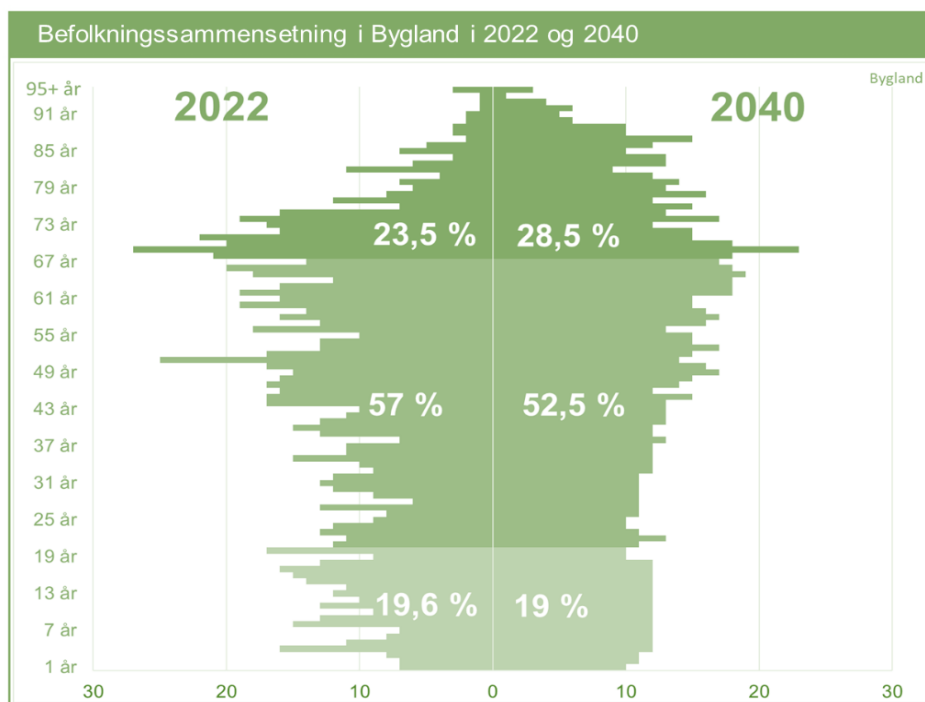
Sidan slutten av 2020 og fram til no har straumprisane variert mellom 0 i november 2020 til om lag 550 øre per MWh i august 2022, og i seinare tid har prisen sågar begynt å nærme seg 100 øre. Dette illustrerer usikkerheita i kraftmarknaden, og usikkerheita med omsyn til kommunen sine framtidige kraftinntekter.

Eigedomsskatteanslaget for 2023 er på kr 11.000.000, som er litt høgare enn nivået i 2021, og vesentleg høgare enn nivået i 2022. Merk at det samla anslaget for eigedomsskatteinntektene er særst usikkert fordi eigedoms-skattegrunnlaga for vasskraft ikkje er klare før etter budsjettet er lagt fram til handsaming. Ein må difor kome tilbake til kva faktisk prognose for 2023 skal vere. Årsaka til at ein legg til grunn ei auke samanlikna med 2022 er at eigedomsskattegrunnlaga vert berekna på bakgrunn av eit rullerande 5-årleg gjennomsnitt av nåverdien av kraftverka si nettoinntekt. For 2022 var åra 2016-2020 grunnlag for berekningane, medan i 2023 er det åra 2017-2021 som er grunnlaget. Sidan straumprisane og forventa inntekt er venta å vere vesentleg høgare i 2021 enn i 2016 (som forsvinn ut av berekninga) legg ein til grunn høgare inntekter i 2023, men, som nemnt, tala er veldig usikre.

Regjeringa har og føreslege i statsbudsjettet å auke grunnrenteskatten frå 37 til 45 prosent. Dette vil få negativ effekt på både kommunen sitt utbytte frå Agder Energi, samt nivået på eigedomsskatteinntektene, frå og med 2024. Det er ikkje mogleg å talfeste kva for konsekvensar dette vil ha.

Demografi- og levekårsutfordringar

Budsjettet for 2023 er i stor grad prega av dei demografiske utfordringane som rår i kommunen, kor det vert fleire og fleire eldre og stadig færre yngre. Den budsjettmessige konsekvensen av dette er at eininga Pleie og omsorg sitt budsjett er auka med over 9 prosent sjølv om den kommunale kostnadsindeksen (deflatoren) berre er 3,7 % for 2023. Det er i tillegg vanskeleg å få tak i tilsette innanfor denne sektoren. Ei viktig prioritering for kommunen er å gjere denne eininga robust og rusta for framtida, for prognosane seier at det berre vil bli fleire og fleire eldre og pleietrengande i framtida, som ein og kan sjå av figuren under.

Denne framskrivinga er gjort av SSB og viser at aldersbæreevna vil minke frå 2,4 i 2022 til 1,8 i 2040. Aldringa er også betydeleg sterkare i Bygland enn det som er gjennomsnittet for Agder. Tal frå [tabell 11820](#) hos SSB viser at kommunen hadde både færrest fødde per 1000 innbyggjarar og flest døde per 1000 innbyggjarar i Agder i 2021. Den same tabellen viser og at kommunen har fjerde flest uføretrygda i Agder i aldersgruppa 18-66 år per 31.12.21.

I andre enden av aldersskalaen har kommunen ein oppvekstsektor som har utfordringar med at det etter kvart kan bli for få barn til at det er forsvarleg å drive vidare med den oppvekststrukturen kommunen har i dag. Viss ikkje ein klarar å snu denne utviklinga vil kommunen på sikt ikkje ha anna val enn å gjere strukturelle endringar innanfor denne sektoren. Å snu denne trenden er eit ansvar som heile kommunen må ta, ikkje berre oppvekstsektoren. For å klare det må ein arbeide heilskapleg og langsiktig med stadutvikling og nærmiljø, attraktivitet, kultur og miljø.

Flyktningssituasjonen

Det er det siste året lagt eit særst godt grunnlag i forhold til mottak av flyktningar. Den samhandlinga og det engasjementet både kommunalt tilsette og innbyggjarar i Bygland har vist blir lagt merke til i Agder. Som ein av få kommunar har me teke imot det talet me vart bedne om, og har faktisk fleire som no står i kø og ønskjer å komma til oss fordi dei har høyrd at det er fint å bu i Bygland. Denne plattformen, og desse erfaringane gjer det lettare å ta imot fleire til neste år.

Kommunedirektøren foreslår å leggja seg på same talet på flyktningar i 2023 som i 2022 når oppmodinga kjem. Dette vil krevje ein innsats. Mellom anna på personell og bustadsida, men kan også gi oss mykje tilbake dei neste åra. Mellom anna høvet til å tilby ein trygg oppvekst til fleire barn.

1.2. Regionplan Agder 2030

Regionplan Agder 2030 er det viktigaste overordna styringsdokumentet for utviklinga av Agder. Regionplanen sitt hovudmål er å utvikle Agder til ein miljømessig, sosialt og økonomisk berekraftig region – eit attraktivt lågutsleppssamfunn med gode levekår. Dette inneber å

- bruke heile Agder, og sørge for at utviklinga kjem alle delar av Agder til gode
- samarbeide om å nå FN sine berekraftsmål på regionalt og lokalt nivå
- jobbe kunnskapsbasert og målretta for å forbetre levekåra gjennom ein langsiktig og heilskapleg levekårsatsing
- redusere klimagassutslepp på Agder med minst 45% innan 2030
- utnytte moglegheitene som digitalisering gir.

1.3. Kommuneplanen sin samfunnsdel 2020-2032

Kommuneplanen sin samfunnsdel vart vedteke i mai 2020. Samfunnsdelen inneheld langsiktige og overordna mål for kommunesamfunnet i det heile og kommunen som organisasjon. Planen er eit politisk og administrativt styringsverktøy. Satsingsområda peiker på dei områda som skal ha ekstra merksemd og ressursar i planperioden, og planen er førande for alle tenesteområda i kommunen.

Samfunnsdelen inneheld fem hovudsatsingsområde:

- Attraktive og livskraftige sentra og bygdelag
- Verdiskaping og berekraft
- Utdanning og kompetanse
- Kultur, idrett og friluftsliv
- Transport, kommunikasjon og samfunnstryggleik

Gjennomgåande perspektiv som blir tematisert under alle hovudsatsingsområda:

- Næringsutvikling og samarbeid om nye arbeidsplassar
- Folkehelse, levekår, likestilling, inkludering og mangfald
- Klima og miljø

1.4. Folkehelsearbeid i Bygland kommune

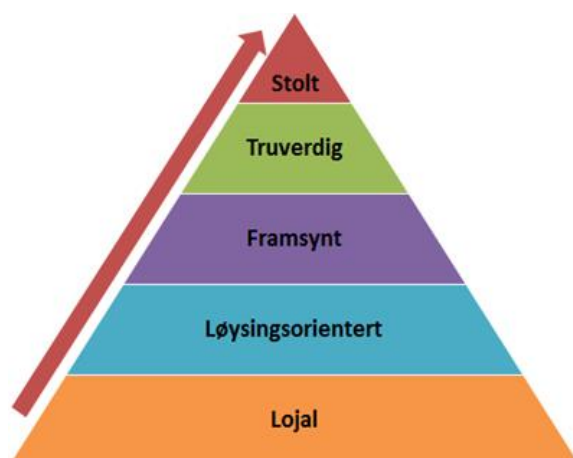
Folkehelse skal vere eit berande prinsipp i all kommunal planlegging og all verksemd. Kommunen har laga ei folkehelseoversikt for 2020 som syner helsetilstanden i befolkninga, og dei positive og negative faktorane som verkar inn på denne. Folkehelseoversikta viser ei rekkje område der Bygland kjem godt ut på folkehelsestatistikken og andre område der kommunen skil seg negativt ut.

Med utgangspunkt i folkehelseoversikta er det nokre område kor kommunen synest å ha ekstra utfordringar:

- Barn og unge sine oppvekstvilkår som trivsel, meistring og relasjonar
- Aukande del som mottek alderspensjon, uføretrygd eller arbeidsavklaringspengar
- Ei aldrande befolkning
- Aukande del med grunnskule som høgaste utdanning.

1.5. Verdier i Bygland kommune

Bygland kommune som organisasjon har følgjande verdier:

1.6. Folketalsutvikling og demografi

Historikk

Samla folketal i kommunen har utvikla seg slik dei siste åra:

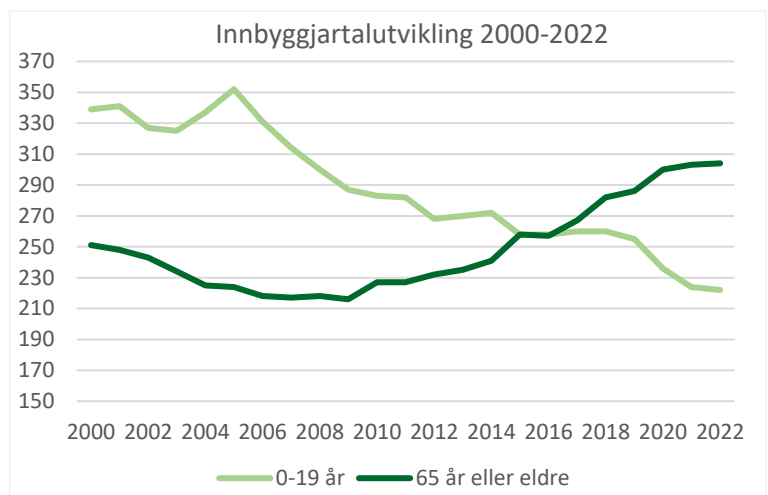
Dato	01.01.01	01.07.15	01.07.16	01.07.17	01.07.18	01.07.19	01.07.20	01.07.21	01.07.22
Folketal	1 341	1 224	1 211	1 205	1 204	1 190	1 145	1 137	1 128

Nedanfor følgjer ei oversikt som viser samansetning i folketalet:

	01.01.01	01.07.15	01.07.16	01.07.17	01.07.18	01.07.19	01.07.20	01.07.21	01.07.22
0-5 år	90	58	58	65	65	65	55	55	52
6-15 år	181	144	135	122	131	125	122	113	104
16-66 år	844	796	795	789	773	750	705	706	705
67-79 år	134	160	157	166	175	188	201	206	209
80-89 år	81	45	51	51	49	50	48	47	49
Over 90 år	11	21	15	12	11	12	14	10	9
SUM	1 341	1 224	1 211	1 205	1 204	1 190	1 145	1 137	1 128

Med verknad frå budsjettåret 2009 vert rammetilskotet fastsett etter folketalet pr. 01.07. året før. I dette budsjettet har ein lagt til grunn ein prognosemodell frå KS basert på oppdatert folketal per 01.07.22.

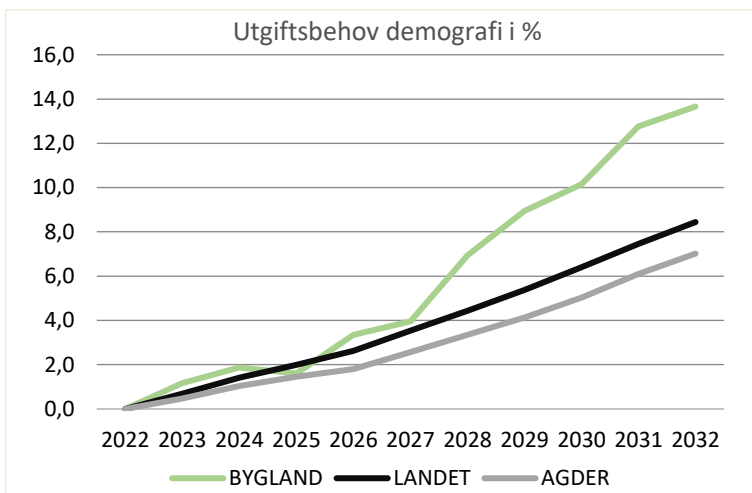
Ein ser at auken i folketalet som var i 2015 på ny er redusert. Veksten i 2015 var i hovudsak knytt til start av asylmottaket på Bygland. Etter mottaket vart lagt ned, reknar ein med at store delar av nedgangen kan knytast til dette. Ser ein folketalet over tid er kommunen på ny inne i ei negativ utvikling i folketalet. For å illustrere dette har ein tatt inn ei oversikt som viser alderssamansetninga i kommunen 01.01.01 samanlikna med samansetninga i dag. Samla folketal har på 17 år gått ned med 213 innbyggjarar. Dette er ein reduksjon på 15,9 %. Det mest alvorlege i denne oversikta er reduksjonen i aldersgruppa 0-5 år som er redusert med 38, frå 90 til 52 innbyggjarar, og aldersgruppa 6-15 år som er redusert med 77 personar. Dette utgjer ein reduksjon på 43 % for denne gruppa over 21,5 år.

Summen av desse endringane i demografien, fører over tid til ein kraftig reduksjon i inntekter (skatt/ ramme-tilskot). I tillegg til dette er kommunen forplikta til å levere helsetenester og andre kommunale tenester til mellom 60-70 elevar på KVS Bygland som ikkje inngår i folketalet i kommunen. Grafen til høgre synleggjer den største demografiske utfordringa kommunen står overfor i dag. Sjølv om innbyggjartalet har minka med over 200 i perioden 2020-2022, har likevel talet på innbyggjarar over 65 auka betydeleg. Samstundes vert det stadig færre innbyggjarar under 20 år. Om desse tala held fram med same utvikling vil det tvinge seg fram strukturelle endringar i kommunen som organisasjon.

Demografi

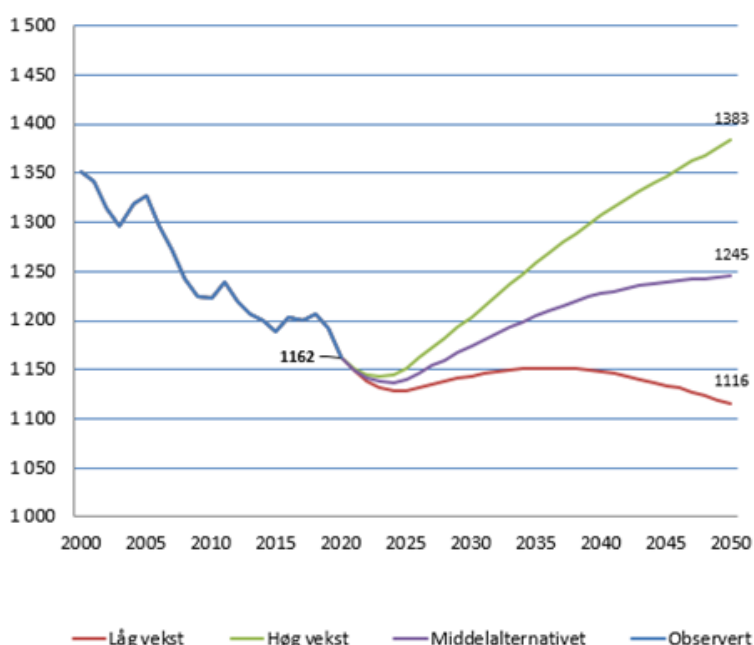
Grafen til høyre viser KS sin estimerte prosentvise auke i utgiftsbehov på grunn av demografiendringar. Som ein ser så er auka betydeleg høgare for Bygland enn for både landet og Agder. Normalt så kompenserer staten kommunane for auka demografiutgifter via rammetilskotet, men viss tendensen frå dei siste 20 årene held fram, så vil ikkje kommunen få nokon kompensasjon fordi det då vil vere ein forventning frå staten om at kommunen må redusere driftsutgiftene i oppvekstsektoren sidan talet på yngre vert lågare. KS sin demografimodell har elles eit noko meir optimistisk syn på utvikling i innbyggjartal i dei yngre aldersgruppene enn kva realiteten er i dei lokalt utarbeida prognosane i oppvekstsektoren i kommunen.

Utvikling framover

Folketalsutviklinga i Bygland er svært usikker over tid og historiske tal syner ei uheldig utvikling. Som ein ser, er folketalet avhengig av mange faktorar som asylmottak, integrering, inn-/ utflytting, talet på fødde/ døde og tilgang/avgang på arbeidsplassar. Det er òg viktig med tilgang til attraktive bustad- og næringstomter i kommunen, og tilgang på attraktive arbeidsplassar i regionen sett under eit.

1162 er innbyggjartalet per 01.01.20. Som grafen over viser, er det stort sprik mellom dei ulike modellane for befolkningsframskriving. Alternativet høg vekst estimerer at befolkninga i Bygland i 2050 vil auke med 18,3 prosent i forhold til 2020, medan låg vekst estimerer 3,8 prosent nedgang. Middelialternativet gjev ein befolkningstilvekst på 6,9 prosent. SSB sine vekstprognosar syner at Bygland ligg lågare i forventa vekst enn både Agder og landet under eitt for alle alternativa.

Det må også påpekast at den mest realistiske utviklingsbanen for folketalutvikling i Bygland tilhøyrar Telemarksforsking. Dei legg forventa utvikling 30 prosent under låg vekst-alternativet til SSB, og det samsvarer dessverre betre med observert utvikling. Held denne utviklinga frem vil Bygland ha rundt 950 innbyggjarar i 2040.

2. Finansielle måltal

2.1. Status økonomi: KOSTRA-tal frå 2021

Innleiing

KOSTRA rekneskapstal for 2021 er ein metode for å samanlikne kostnadane i ulike kommunar. Dette talgrunnlaget er nyttig både for administrasjonen i arbeidet med budsjettet og for politikarane i den politiske handsaminga.

I desse oppstillingane det er nytta tal frå Bygland kommune, Åmli kommune og Iveland kommune. I tillegg er det sett opp kommunegruppe 14 som viser ei samanlikning med kommunar som statistisk er mest lik Bygland kommune. Kommunegruppe 14 svarar til «kommuner med 600 til 1 999 innbyggere og lave eller middels korrigererte inntekter». Frå 2018 og tidlegare var Bygland ein del av kommune gruppe 6, som er for kommunar med høge kostnadar per innbyggjar og høge frie disponible inntekter.

I Agder inngår Åmli, Iveland, Hægebostad og Bygland kommunar i Kommunegruppe 14.

Finansielle nøkkeltal

KOSTRA rekneskapstal	Bygland	Åmli	Iveland	Hægeb.	KG14
KG14 = kommunegruppe 14	2021	2021	2021	2021	2021
Finansielle nøkkeltall					
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	0,9	6,6	5,7	1,2	4,3
Arbeidskapital ekskl. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter	34,6	34,6	40,9	23,2	29,3
Netto renteeksponering i prosent av brutto driftsinntekter	12,9	34,4	-8	34,3	30,1
Langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktingar i prosent av brutto driftsinntekter	91,9	83,4	62,4	88,4	89,8
Frie inntekter per innbyggjar (kr)	88510	89891	81855	80443	86045
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	22,6	26	33,7	11,5	19,1
Brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter	4	7,3	14,4	3,1	11,5

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

Indikatoren viser netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene. Ein reknar netto driftsresultat ut frå brutto driftsresultat, men tar i tillegg omsyn til resultat eksterne finansieringstransaksjoner, dvs. netto renter, netto avdrag samt kommunale utlån, utbytte og eigaruttak, og er i tillegg korrigerert for avskrivningar slik at desse ikkje vert gjeve resultateffekt. Netto driftsresultat kan anten bli brukt til finansiering av investeringar eller sette dei av til seinare bruk. Dette vert rekna som det viktigaste resultatmålet for kommunane og bør over tid vere minimum 1,75 %, som er eit tilrådd nivå for god kommuneøkonomi (Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkes-kommunal økonomi, November 2014). Kommunen sitt netto driftsresultat for 2021 var litt under det tilrådde nivået, og betydeleg under nivået til Åmli og Iveland. Gjennomsnittet for KOSTRA-gruppa viser at 2021 var eit godt år for kommunane, og at Bygland sitt resultat i så måte var litt «under pari» i forhold til kva man burde forvente i eit slikt år.

Arbeidskapital ekskl. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter

Nøkkeltalet viser arbeidskapital ekskl. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter. Arbeidskapital ekskl. premieavvik definerast som differansen mellom omløpsmidlar ekskl. premieavvik og kortsiktig gjeld ekskl. premieavvik, og er et uttrykk for kommunens likviditet. Med likviditet meinast evna til å betale forpliktingane etter kvart som dei forfell. Av talla ovanfor ser ein at kommunen har ein betre likviditet enn kva som er gjennom-snittet i KOSTRA-gruppe 14, noko ein og har gitt uttrykk for i kommunen sine tertialvise finansrapporteringar.

Netto renteeksponering i prosent av brutto driftsinntekter

Denne variabelen viser kor sårbar kommunen er for endringar i rentenivået. Renteeksponering på 12,9 vil seie at ei renteoppgang på 1 prosent vil «ete» 0,129 prosent av driftsinntektene. Dette talet var 14,7 i 2020. Tala viser at kommunen er betydeleg mindre sårbar for rentesvingingar enn samanliknbare kommunar.

Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter

Indikatoren syner langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktingar i prosent av driftsinntektene. Ordinære renter og avdrag på lån skal finansierast av driftsinntektene, og indikatoren viser langsiktig gjeldsbelastning i forhold til desse. Lån som skal gå til vidare formidling til andre instansar/innbyggjarar (for eksempel startlån), inngår og i indikatoren. Indikatoren omfattar dermed utlån der

mottatte avdrag skal inntektsførast i investeringsrekneskapet, i tillegg til innlån som vert ført som avdrag i driftsrekneskapet. Langsiktige lån har normalt lengre løpetid enn eitt år. Kommunen sitt samla lån auka kraftig etter bygging av idrettshallen på Bygland, og årlege låneopptak til investering vart vesentleg redusert frå 2016 og utover, samanlikna med låneopptak i 2015. Ein ser dette også igjen i tabellen øvst på neste side, kor det er ein reduksjon i langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter frå 2015 til 2018. I 2019 og 2020 har dette talet auka betydeleg grunna den store investeringa i reinseanlegg på Bygland (34 mill.). I 2021 ser ein at talet framleis er høgt – høgare enn både gjennomsnittet for kommunegruppa og Åmli, Iveland og Hægebostad.

Frie inntekter per innbyggjar

Nøkkeltalet viser kommunens frie inntekter i kroner per innbyggjar. Skatt på inntekt og formue, inkludert naturressursskatt, og rammetilskot definerast som frie inntekter. Her ligg kommunen på eit høgare nivå enn KOSTRA-gruppe 14.

Brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter

Nøkkeltalet viser kommunens brutto investeringar i prosent av brutto driftsinntekter, og seier følgeleg noko om investeringsnivået i kommunen. Nivået på investeringane varierer mykje frå år til år ut frå lokale behov og nasjonale prioriteringar, og dataa er vanskeleg samanliknbare. Tabellen viser at kommunen hadde eit lågt investeringsnivå i 2021, vesentleg lågare enn kommunegruppa, og berre høgare enn Hægebostad av samanlikningskommunane.

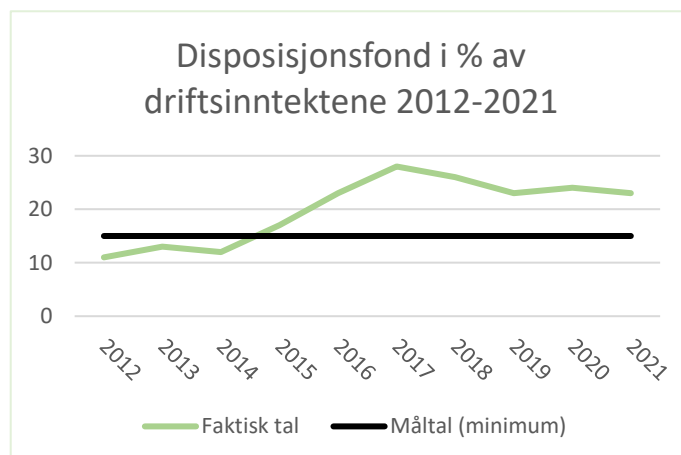
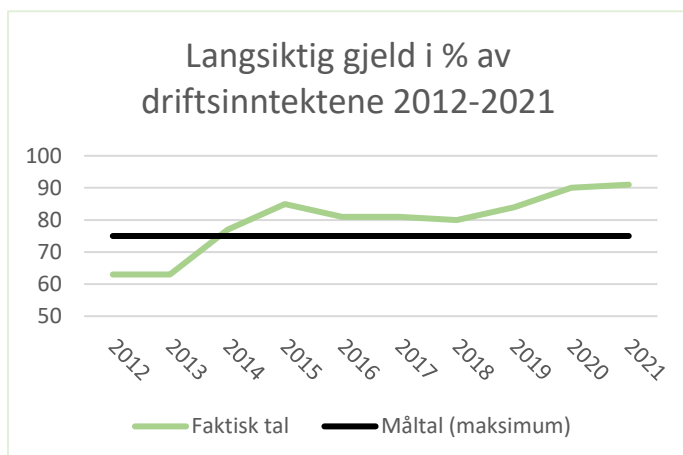
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

Dette talet viser fri eigenkapital til driftsformål i prosent av driftsinntektene. Kommunen sitt tal er betydeleg høgare enn gjennomsnittet for kommunegruppe 14, men litt lågare enn Iveland, og, som tabellen i neste avsnitt vil vise, har dette talet hatt ei negativ utvikling i nyare tid som ein vert nøydtt til å stanse.

Utvikling i finansielle nøkkeltal over tid

KOSTRA rekneskapstal Bygland	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Finansielle nøkkeltal										
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	2	5	-2	4	10	3	0	-5	1	1
Frie inntekter i kroner per innbyggjar	66 063	68 249	69 828	69 594	73 336	74 834	77 667	81 204	84 764	88 510
Langs. gjeld ekskl. pensjonsforpliktingar i % av brutto driftsinnt.	63	63	77	85	81	81	80	84	90	91
Arbeidskapital ex. premieavvik i % av brutto driftsinntekter	23	30	36	40	41	44	37	31	34	35
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	11	13	12	17	23	28	26	23	24	23

Tabellen syner utviklinga i finansielle nøkkeltal over dei 10 siste åra (raude tal = ikkje i tråd med dei finansielle måltala). Arbeidskapitalen (variabel for likviditet) gjekk noko ned i 2018 grunna at kommunen hadde store ubrukte lånemidlar frå tidlegare år som vart tatt i bruk, og at det var ein relativt ekspansiv bruk av næringsfondet og andre fond. Frå 2018 til 2019 gjekk dette talet ned grunna at 2019 var eit dårleg økonomisk år. I 2019 vedtok kommunestyret at langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter skal ha eit måltal på maksimum 75 % av brutto driftsinntekter, medan disposisjonsfond skal vere minimum 15 %. Grafane under viser at måltalet for disposisjonsfond har vore oppfylt sidan 2015, medan gjeld har lege over anbefalt maksimalnivå sidan 2014.

Prioritering

KOSTRA rekneskapstal	Bygland	Bygland	Åmli	Iveland	Hægeb.	KG14
KG14 = kommunegruppe 14	2020	2021	2021	2021	2021	2021
Prioritering						
Brutto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb.	10 562	11 198	13 064	12 151	11 704	12 482
Netto driftsutgifter per innbyggjar 1-5 år i kroner, barnehagar	190 396	210 327	178 245	243 965	174 137	212 852
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor , per innbyggjar 6-15 år	215 948	235 080	145 551	147 170	176 179	183 736
Brutto driftsutg. pr. innbyggjar, kommunale helse- og omsorgstenester	48 451	53 345	47 880	33 212	41 983	48 402
Brutto driftsutgifter til sosialtenesta pr. innbyggjar	3 433	2 148	3 146	4 026	2 158	2 821
Netto driftsutgifter per innbyggjar 0-22 år, barnevernstenesta	18 335	17 416	10 347	4 896	4 761	10 488

Tabellen viser Bygland kommune sine netto driftsutgifter per innbyggjar for utvalde tenesteområde. Her spelar reduksjonen i innbyggjartalet inn. For Bygland sin del er det færre å fordele kostnadane på og derfor vert ein og sårbar for endringar i folketalet i kommunen. Få personar kan gjere store utslag på kostnadane. Dei geografiske avstandane kan i enkelte samanhengar virke kostnadsdrivande for kommunen.

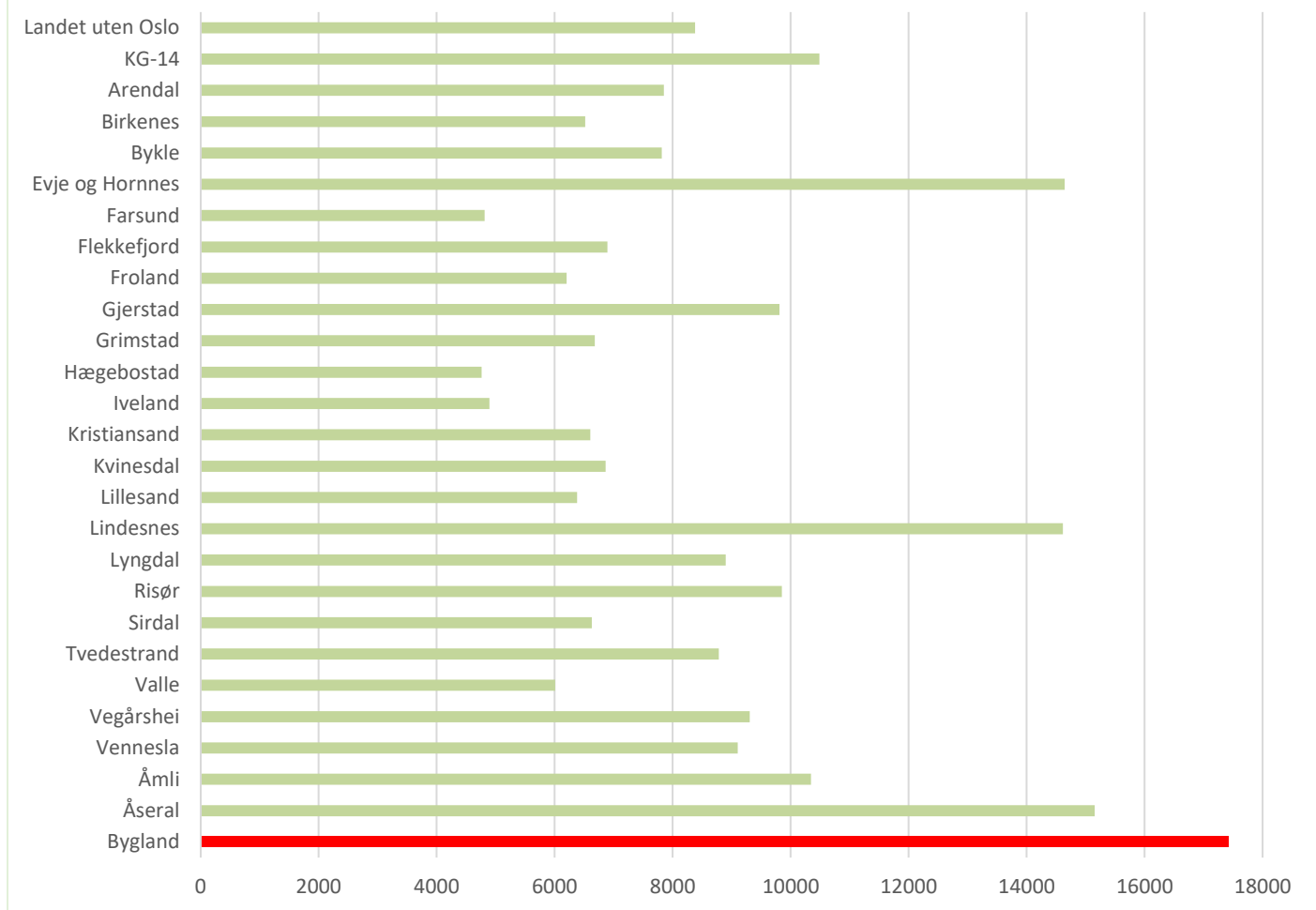
Kommunen ligg vesentleg under dei samanliknbare kommunane, samt gjennomsnittet for kommunegruppe 14, når det gjeld brutto driftsutgifter til administrasjon per innbyggjar.

Bygland ligg om lag på same nivå som kommunegruppa når det gjeld driftsutgifter til barnehage, men talet har auka sidan 2020. Netto driftsutgifter til grunnskuleopplæring er vesentleg høgare enn gjennomsnittsnivået i kommunegruppe 14, og også høgare enn nivået for Åmli, Hægebostad og Iveland kommunar, i tillegg til at nivået har auka samanlikna med 2021. Dette kan ein relatere til talet på born i grunnskulen som ein kan fordele kostnadane på. Ein liten endring i elevmassen kan fort gjere store utslag på desse statistikkane.

Nytt frå og med 2017 er at SSB har slått saman KOSTRA-tala for pleie og omsorg og helse. Bygland sine brutto driftsutgifter ligg over nivået i kommunegruppe 14, medan Åmli, Hægebostad og Iveland ligg under. Spesielt Iveland har særdeles låge utgifter på dette området. Ein må likevel gjere merksam på at samanlikning av utgiftene mellom enkeltkommunar kan gi eit feil bilete sidan kommunane f.eks. kan ha vesentlege demografiske ulikheitar som gir utslag på utgiftsnivået. Bygland har ei eldre befolkning enn Iveland.

Nivået på brutto driftsutgifter til sosialtenesta ligg vesentleg under kommunegruppe 14, og lågare enn Åmli og spesielt Iveland. Netto driftsutgifter til barnevernstenesta ligg vesentleg høgare enn kommunegruppe 14, og også mykje høgare enn Åmli og spesielt Iveland og Hægebostad. Etter betydeleg auke i dette talet frå 2018 til 2020, ser ein no ein no ein reduksjon frå 2020 til 2021. Dette er knyta opp mot saker innanfor barnevernet, og her kan enkeltsaker gjere store utslag på statistikken. Ein ventar at barnevernsutgiftene vil liggje på om lag same nivå i 2022 og 2023 også. Grafen under viser at kommunen hadde dei høgaste barnevernsutgiftene per innbyggjar i heile Agder i 2021.

Netto driftsutgifter til barnevernstenesta per innbyggjar 0-22 år (kr)

Dekningsgrad

KOSTRA-tal	Bygland 2020	Bygland 2021	Åmli 2021	Iveland 2021	Hægeb. 2021	KG14 2021
KG14 = kommunegruppe 14						
Dekningsgrad						
Andel barn 1-5 år med barnehageplass (%)	87,5	83,7	90,6	80,2	79,4	89,5
Andel barn som får ekstra ressursar (%)	0	..	4,8	5,8	0	2,7
Andel elevar i grunnskolen som får spesialundervisning (%)	9,1	8,8	8,2	13	6,4	9
Legeårsverk pr 10 000 innbyggjarar, kommunehelsetenesta	16,6	16,8	15,5	9,1	11,7	18,7
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggjarar, kommunehelsetenesta	7	7,1	11,1	15,1	11,7	12,3
Årsverk i helsestasjons- og skolehelsetenesta pr. 10 000 innb. 0-20 år	112,5	133,1	52,1	69,3	70	54,5
Andel innbyggjarar 80 år og over som brukar heimetenester (%)	59,7	57,4	52,9	41,5	29,5	36,5
Andel innbyggjarar 80 år og over som er bebuarar på sykehjem (%)	21	14,8	5,9	..	14,7	13,5
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggjarar 0-24 år (%)	..	6,3	4,4	2,6	1,7	3,9

Bygland kommune har låg dekningsgrad samanlikna med kommunegruppa i forhold til barn med barnehageplass og ukjent andel barn som treng ekstra ressursar. Andelen barn som treng spesialundervisning er litt under gjennomsnittet for kommunegruppa, og lågare enn i 2020. Bygland har ei legedekning på 16,8 legar pr. 1.000 innbyggjarar, noko som er litt lågare enn kommunegruppa.

Innbyggjarar over 80 år som bur på institusjon har gått betydeleg ned. Med lågt tal på innbyggjarar, kan få personar gjere store utslag på statistikken. Per 2021 ligg ein over gjennomsnittet for kommunegruppa både når det gjeld andel innbyggjarar over 80 år som brukar heimetenester, og andel innbyggjarar over 80 år som er bebuarar på sykehjem.

2.2. Utvikling økonomi: Prognoser for 2023-2026

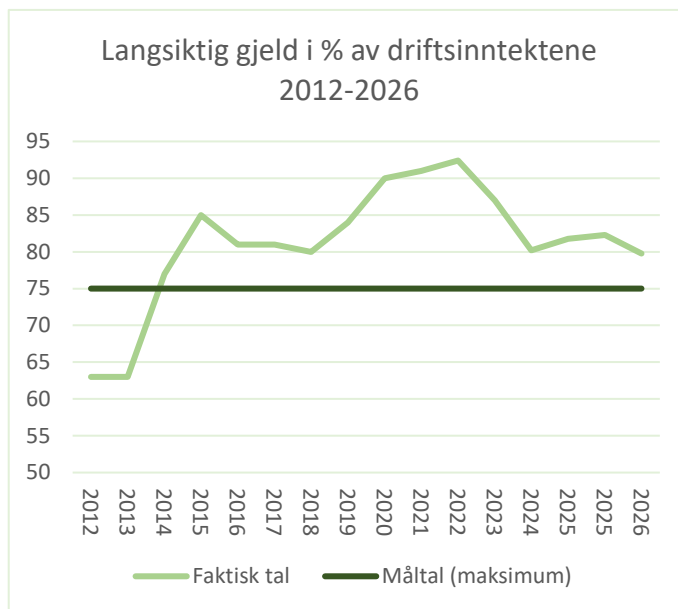
Langsiktig gjeld

Status

Kommunen hadde per 01.01.2022 kr 146.931.976 i langsiktig gjeld, kor startlån utgjorde kr 8.924.323 av dette. Til samanlikning så var tilsvarande tal kr 147.342.009 per 01.01.21, med startlån på kr 9.306.832. Dette inneberer at langsiktig gjeld utgjer 91 % av brutto driftsinntekter per 01.01.22. Måltallet er 75 %. Til samanlikning så hadde kommunen kr 81.774.889 i gjeld per 31.12.12, som svarte til 63 % av datidas nivå på brutto driftsinntekter.

Utvikling og prognose

Grafen til høgre viser at kommunen vil redusere gjelda gradvis med dei investeringane (og avdragsnivåa) som er foreslått i økonomiplanen for 2023-2026. Nøkkeltalet for langsiktig gjeld vert redusert frå dryge 90 % til 80 % i løpet av perioden. Sidan nøkkeltalet bereknar gjeld i % av driftsinntektene, får auka i driftsinntektene veldig stor effekt på måltallet. Reell gjeldsreduksjon i perioden 2023 til 2026 9 millionar, frå 147 til 138 mill. Merk at desse tala er veldig usikre.

Disposisjonsfond

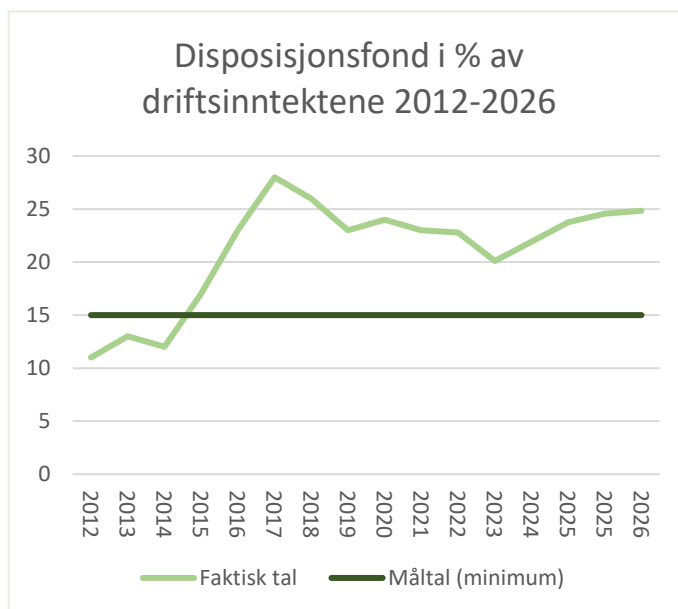
Status

Kommunen hadde per 01.01.2022 kr 7.235.178 på ordinært disposisjonsfond. I byrjinga av 2017 vart det bestemt å sette av kr 5.000.000 av mindreforbruket i 2016 til eit premiefond som skal handtere den aukande amortiseringa av premieavvik. Resten av mindreforbruket for 2016 vart sett inn på disposisjonsfondet. Førrebels budsjett for 2022 viser bruk av ordinært disposisjonsfond på kr 0, men dette er eit ganske usikkert tal sidan 3. budsjettjustering ikkje er gjort enno. Spesielt pensjonsutgiftene og eining for Pleie og omsorg kan fort slå «feil» veg.

Av disponible fond har kommunen i tillegg eit bygdebokfond på 2,1 mill., DFV-fondet på 1 mill., rentefond på 1 mill., flyktningefond på 12,6 mill. og eit fond på 0,2 mill. som gjeld norskopplæring for flyktningar på Bygland oppvekstsenter.

Utvikling og prognose

I 2023 gjeld auka i disposisjonsfond utelukkande avsetning av nettoinntekt frå premieavvik på 8,1 mill. til det nemnte premiefondet. Det vert ikkje sett av noko til ordinært disposisjonsfond. Bruk av andre disposisjonsfond utgjer om lag 2,2 mill. (primært bygdebokfond og flyktningefondet), så netto avsetning vert om lag 6 mill. I perioden 2024 til 2026 er det budsjettert med ei avsetning til ordinært disposisjonsfond på om lag 2,7 mill. I same periode er det budsjettert med bruk av andre disposisjonsfond på 2,5 mill., så netto avsetning i perioden vert 0,2 mill.

Under bruk av disposisjonsfond inngår både bruk av ordinært disposisjonsfond, flyktningefondet, einingsfond på Bygland oppvekstsenter og bygdebokfondet.

3. DRIFTSBUDSJETTET

3.1 Overordna rammevilkår

I budsjettframlegget frå regjeringa er det lagt opp til ein reell vekst i frie inntekter til kommunane på kr 2,6 mrd., som svarar til 3,5 %. Den ekstraordinære og mellombelse skatteveksten i 2022 knytte til utbytteskatt er ikkje med i grunnlaget for inntektsvekst frå 2022 til 2023. Demografikostnadene utgjer om lag kr 2,6 mrd., medan mindrekostnadar til pensjon utgjer 0,1 mrd. Det er stor uvisse knytte til pensjonsanslaget. Dette gir kommunane eit auka handlingsrom på 0,1 mrd. Den forventa pris- og lønnsveksten (deflator) ligg på 3,7 % for kommunesektoren.

Frå 2022 til 2023 har Bygland kommune nominell vekst i frie inntekter på 2,4 % i forhold til nivået i revidert nasjonalbudsjett 2022. Dette vil seie ein negativ realvekst på om lag 1,3 %. I opphavleg budsjett for 2022 var det ein negativ vekst på 1,3 %, og det har være negativ vekst i sjiktet 1-1,5 % for kommunen i fleire år.

Regjeringa foreslår at det kommunale skattøyre for personlege skattytarar for 2022 vert sett til 11,15 prosent, som er ein reduksjon på 0,2 prosentpoeng. Auka har samanheng med eit makroøkonomisk styringsmål om at skatteinntektene for kommunane skal utgjere 40 pst. av dei samla inntektene (inkl. eigedomsskatt). Ordinær skatt på inntekt og formue (inkl. naturressursskatt) er anslått å auke med 0,5 % for kommunane samla, samanlikna med det oppjusterte nivåanslaget for 2022.

3.2 Kommunen sine driftsinntekter

Tall i 1000 kroner	Budsjett 2023	Budsjett 2022	Rekneskap 2021
Driftsinntekter			
Rammetilskot	-48 992	-65 052	-65 562
Inntekts- og formuesskatt	-35 653	-28 729	-31 046
Eigedomsskatt	-11 000	-10 674	-10 658
Andre skatteinntekter	-7 200	-7 200	-6 998
Andre overføringar og tilskot frå staten	-2 895	-400	-1 937
Overføringar og tilskot frå andre	-42 877	-19 316	-24 829
Brukarbetalingar	-4 730	-5 350	-5 862
Sals- og leigeinntekter	-14 909	-14 290	-15 080
Sum driftsinntekter	-168 256	-151 011	-161 972
Finansinntekter			
Renteinntekter	-1 850	-1 000	-591
Utbytter	-16 860	-3 800	-3 894
Sum finansinntekter	-18 710	-4 800	-4 485
Sum inntekter	-186 966	-155 811	-166 457

Generelt

Merk at tala ovanfor viser opphavleg budsjett for 2022. I revidert budsjett for 2022 er både skatteinntekter, rammetilskot, utbytte og konsesjonskraftinntekter betydeleg justert opp. I kommunedirektøren sitt budsjettframlegg for 2023 er frie inntekter (ordinær skatt og rammetilskot) sett til 88,65 mill. kr, som svarar til anslaga i statsbudsjettet, trekt frå 15 mill., som er eit særst usikkert anslag på kor mykje staten (viss det vert vedteke) kjem til å trekkje kommunen for på bakgrunn av forslaget om å trekke konsesjonskraftkommunar 3 av 11 milliardar av konsesjonskraftinntektene på landsbasis. 15 mill. svarar til 3/11 av Bygland sin del av Konsesjonskraft IKS sin portefølje, men det er framleis veldig usikkert korleis staten kjem til å berekne trekket, viss det vart vedteke i det heile. Dette gjer at kommunen sine frie inntekter er veldig usikre i dette budsjettet.

Veksten i samla driftsinntekter frå opphavleg budsjett 2022 til 2023 er reelt på 20 %. Hovudårsaka til veksten er ei betydeleg auke i inntekter frå konsesjonskraft (nesten 24 mill.). Med ein forventa løns- og prisvekst (deflator) på 3,70 % gir dette ein positiv realvekst på 16,3 %. Utbytte frå Agder Energi er på nesten 17 mill., som er om lag dobbelt så høgt som i revidert budsjett for 2022. Dette er også eit historisk veldig høgt utbytte.

I budsjettet for 2023 er det nytta netto driftsrammer for kvar eining, med unntak av bruk av, eller avsetning til, einingsspesifikke fond, som vert heldt utanfor rammene. Endelege inntekter frå drifta vil framkomme når detaljbudsjettet for kvart år i økonomiplanen er ferdigstilt. I budsjettet no, er dei einskilde einingane sine inntekter frå 2023 vidareført ut perioden.

Sal av konsesjonskraft ligg under «overføringar og tilskot frå andre» i tabellen ovanfor. Driftsinntektene frå 2023 til 2026 er korrigert for 2022-prognosane for sal av konsesjonskraft i økonomiplanperioden. Kommune har velt ei meir konservativ prognose for 2024 til 2026 enn KIKS, sidan straumprisane har gått kraftig ned i seinare tid, og fordi ein ikkje reknar med at inntektene vil halde seg på det skyhøge 2023-nivået over fleire år.

Skatt på inntekt og formue vil variere i takt med det kommunale skatteøyre og talet på innbyggjarar. Talet på innbyggjarar har også verknad på det ordinære rammetilskotet, saman med dei sentrale politiske retningslinene. Andre statlege overføringar vert auka på grunn av at kommunen får om lag 2,6 mill. i integreringstilskot til å busette flyktningar frå Ukraina i 2023. Det låg ikkje inne integreringstilskot i opphavleg budsjett for 2022, sidan flyktningane frå førre gong kommunen tok imot flyktningar, har vore i kommunen i over fem år og derfor ikkje gjev integreringstilskot, men etter kommunen tok imot 15 flyktningar vil det bli lagt inn om lag 2,6 mill. i tilskot i 2022 også. Merk at det er usikkert om tilskotet faktisk vert 2,6 mill. i 2023, men per no har ein ikkje betre anslag.

Renteinntekter og utbytte vil variere i takt med rentemarknaden i landet, samt overskot til utdeling frå Agder Energi. Det er rekneskapsresultatet to år før budsjettåret som er grunnlaget for utbyttet frå Agder Energi.

Avgifter og betalingsattsar

I budsjettet for 2023 er det føreslege å redusere vassgebyra med 3,9 % grunna effektiv drift på vassområdet dei siste par åra, samt bruk av faktisk levetid til avskrivning av anleggsmidla her, som gjer at avskrivingskostnadane i fleire tilfelle kan fordelast over opptil 100 år i staden for 20-40 år. I tillegg så er det planlagt å utvide leidningsnett i 2023 slik at fleire får kopla seg på dei kommunale anlegga, som vil føre til ekstraintekter frå påkoplingsgebyr. Desse årsakene er også grunn til at avlaupsgebyra er redusert med 0,7 % frå 2022 til 2023. Merk at påkoplingsavgifta på vatn og avlaup vert uendra.

Slamavgifta skal etter gjeldande lover og forskrifter dekke kommunen sine samla utgifter til innkøyring og behandling av slam. Det er ikkje ordinær slamtømming i 2023. Avgifta vert ikkje endra samanlikna med 2022.

Renovasjonsavgifta skal etter gjeldande lover og forskrifter dekke kommunen sine samla utgifter til innsamling og behandling av avfall. Avgiftsnivået vert auka med 3,2 % samanlikna med 2022.

Feieavgifta vert auka med 37,1 %. Dette arbeidet vert utført av Setesdal Brannvesen IKS, og avgiftene går til å dekke kostnadar til feiearbeidet og brannsyn. Etter eit større underskot i 2021, både hos kommunen og brannvesenet, har begge partar vedteke å auke feiegebyret vesentleg. Når det gjeld dei andre avgiftsområda viser ein til gebyrregulativet for 2023.

Skatt på formue og inntekt

Kommunen sine budsjetterte inntekter i form av skatt på formue og inntekt har utvikla seg slik dei siste åra (tall i tusen):

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
26 937	27 504	27 336	28 700	26 394	27 011	27 011	28 370	27 464	28 729	35 653

For 2023 vel ein å bruke anslaget i statsbudsjettet, som er litt meir pessimistisk enn i prognosemodellen til KS. Naturressursskatten på kr 4 mill. er teken ut frå denne tabellen med verknad frå 2017. For 2023 er det budsjettert med ein skatteinngang på kr 35.653.000. Ein stor del av skatteinngangen (rundt 20 %) i kommunen kjem frå kraftverk. Skatteanslaget viser ei auke på kr 6.924.000. Dette talet er alltid usikkert og er avhengig av både skatteinngangen i kommunen og heile landet. Årsaka til den store auka er den generelt høge kostnadsveksten i samfunnet, både på pris og løn. Skatteveksten har og auka betydeleg i løpet av 2022, så talet for 2022 i tabellen ovanfor er betydeleg lågare enn nivået i revidert budsjett for 2022.

Eigedomsskatt

Når det gjeld utviklinga av eigedomsskatt i økonomiplanperioden er det fyrst og fremst endringar i regelverket og endringar av skattegrunnlaget ein må ta omsyn til.

Kommunestyret vedtek at ein skal skrive ut eigedomsskatt for året 2022 jf. eigedomsskattelova (esktl.) § 2. Kommunestyret vedtek og kva satsar og reglar som skal nyttast ved utskrivning av eigedomsskatt for skatteåret 2022 jf. esktl. § 10. Frå og med 2019 vart det endringar i eigedomsskattelova. § 3 lyder no slik:

«Kommunestyret kan skrive ut eigedomsskatt på anten

- a) faste eigedomar i heile kommunen, eller
- b) faste eigedomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang, eller
- c) berre på kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum, eller
- d) berre på næringseigedom, kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum, eller
- e) eigedom både under bokstav b og c, eller
- f) eigedom både under bokstav b og d, eller
- g) faste eigedomar i heile kommunen, unntateke næringseigedom, kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum.»

For eigedomsskatteåret 2023 skal ein skrive ut eigedomsskatt på kraftverk og kraftnett jf. esktl. § 3 fyste ledd bokstav c. Kommunen skriv og ut eigedomsskatt på bygg og eigedom knytte til det som var definert som verk og bruk i den gamle eigedomsskattelova. Når det gjeld produksjonsutstyr og -installasjonar på tidligare verk og bruk, vert det skrive ut eigedomsskatt på 7 promille av 2/7 av taksten for 2023, jf. overgangsregelen til den nye eigedomsskattelova.

Den alminnelege eigedomsskattesatsen for skatteåret 2023 er 7 promille, jf. esktl. § 11 første ledd. Kommune-styret fastset at eigedomsskatten skal betalast i to terminar per år, jf. esktl §25. I budsjettet for 2023 og ut økonomiplanperioden har ein lagt til grunn ein årleg samla eigedomsskatt på kr 11.000.000 som er ei auke på kr 326.000 i forhold til 2022-budsjettet. Dette er usikre prognoser, då ein ikkje har fått dei endelege tala enno.

Maksgrensa for fastsetjing av eigedomsskatt på kraftverk er auka frå 2,47 til 2,74 kr/ kWh med effekt frå 2013. Det er ikkje framlegg om ei ytterlegare heving for 2023. Kapitaliseringsrenta er føreslegen til å vere uendra på 4,5 % også i 2023. Per dags dato har ikkje kommunen eigedomsskatt på hus og hytter. Ei eventuell innføring av dette vil bli handsama i eiga sak. For økonomiplanperioden legg ein til grunn følgjande eigedomsskatteinntekter:

År	2022	2023	2024	2025	2026
Eigedomsskatteinntekter (i heile tusen)	10 674	11 000	11 000	11 000	11 000

Merk at 2022 viser opphavleg budsjett, sidan tala ikkje var klare på budsjettidspunktet. Revidert budsjett viser godt og vel 9,6 mill. Budsjettet for 2023 er som nemnt veldig usikkert, men anslaget på er i større grad basert på faktiske rekneskapstal frå 2021, som var 10,7 mill., sidan 2022 var eit år med relativt låge skattegrunnlag grunna at både 2016 og 2020, to år med låge straumprisar, var med i berekinga av skattegrunnlaga. Det er nåverdien av kraftverka sin løpande gjennomsnittlege nettoinntekt over fem år som er grunnlaget for eigedomsskattegrunnlaget til kraftverka, som vil seie at viss inntektene er låge eit år vil dette dra ned gjennomsnittet. For 2023 er det åra 2017-2021 som dannar grunnlaget, som vil seie at 2016, eit år med låge straumprisar, forsvinn ut av grunnlaget, medan 2021, eit år med historisk høge straumprisar, kjem inn i grunnlaget. Ein legg difor til grunn ei auke i eigedomsskatteinntekter i 2023.

Frie inntekter

Frå og med 2000 vart det innført eit system med løypande inntektsutjamning. Tidlegare var det slik at kommunar som har lågare skattevekst enn landsgjennomsnittet fekk dette kompensert gjennom rammetilskotet to år etter. I motsett fall ville ein kommune med høgare vekst enn landsgjennomsnittet bli trekt for dette to år etter. Dagens system inneber at svingingar i skatteinngangen vert utjamna kontinuerleg gjennom heile året. Dette skjer gjennom det inntektsutjamnande tilskotet i rammetilskotet. For 2022 utgjør dette tilskotet kr 4.509.000.

I rammetilskotet ligg og eit tilskot til særskild fordeling på kr 1.282.000. Dette er nettoeffekten av saker til særskilt fordeling. Det vil seie at kommunen blir trekt i rammetilskotet for endringar innan finansiering av ulike tenester som anten staten finansierer direkte eller som staten meiner kommunen ikkje lenger har utgifter på. Likeins blir rammetilskotet styrkt med midlar til saker som anten kommunen sjølv skal finansiere eller ekstra tiltak som staten ynskjer å sette på dagsorden, utan at dei gir øyremerkte tilskot til dei ulike tiltaka. Tilskot til særskilt fordeling er å rekne som ein del av kommunen sine frie inntekter. For 2023 er det skolehelse-

tenesta (kr 171.000), kompensasjon ansvarsovertaking barnevern (kr 74.000) og ei vidareføring av tilskotet på kr 500.000 per skule i kommunen (som nå er deflatorjustert til kr 1.037.000) som er prioriterte saker.

Kommunen får kr 810.000 i skjønnsmidlar i 2023. Det er Statsforvaltaren i Agder som fordelar desse midlane. Det er ei auke på kr 40.000 frå året før. Dette er vesentleg høgare enn i 2021, då kommunen berre fekk kr 130.000 i skjønnsmidlar.

Frie inntekter – prognose for perioden 2023-2026:

Det som har mest å seie for kommunen si økonomiske utvikling i økonomiplanperioden er utviklinga i dei frie inntektene. Tabellen nedanfor viser ein prognose for dei neste fire åra. Desse tala er veldig usikre, spesielt for åra 2024 til 2026, så ein har for enkelheits skuld lagt til grunn same prognose som for 2023, men med tillegg for «konsesjonskraft-trekket» frå 2024, sidan ein reknar med at dette trekket er, viss det vert vedteke, ekstraordinært for 2023.

Oppsummert for åra i økonomiplanperioden opererer kommunedirektøren etter dette med fylgjande anslag for frie inntekter utanom eigedomsskatt (tal i tusen):

BYGLAND	2022	2023	2024	2025	2026
Rammetilskot (fast del)	60 548	44 483	59 483	59 483	59 483
Skatt (inkl. naturressursskatt)	32 729	39 653	39 653	39 653	39 653
Inntektsutjamning	4 504	4 509	4 509	4 509	4 509
Sum frie inntekter	97 781	90 668	103 645	103 645	103 645
%-endring		-7 %	14 %	0 %	0 %

Merk at desse anslaga er veldig usikre, spesielt frå 2024 til 2026, men 2023 er også usikkert pga. det nemnte trekket knytt til konsesjonskraft.

Andre statlege overføringar

I tillegg til rammetilskotet og dei øyremerkte tilskota, som er førte under resultatiningane i driftsbudsjettet, mottok kommunen enkelte andre tilskot som ikkje er øyremerkte. Integreringstilskota er per definisjon ikkje øyremerkta, men kommunen vil leggje opp til at heile integreringstilskotet vert brukt på flyktningane frå Ukraina. Eventuelt til gode av tilskotet vert sett av til fond.

Kompensasjonstilskot – pleie- og omsorgssektoren

I samband med eldresatsinga, som vart vedteken hausten 1997, er det innført eit kompensasjonstilskot til dekking av renter og avdrag i samband med investeringar innan pleie- og omsorgssektoren. Dette tilskotet, saman med oppstartstilskot, gjer at utbyggingar innan denne sektoren i prinsippet skal dekkast fullt ut av staten. Det er lagt inn eit anslag for 2022 på kr 250.000,-

Momskompensasjonsordninga

Det vart frå og med 1995 innført ei momskompensasjonsordning for å dempe konkurransevridinga mellom offentleg og privat produksjon innanfor visse bransjar, m.a. bygg og anlegg. Kompensasjonen vart inntektsført året etter at investeringa var gjennomført.

Med verknad frå 2004 vart denne ordninga utvida, slik at det vart innført ei generell kompensasjonsordning for meirverdiavgift til m.a. kommunar. Den nye ordninga går ut på at kommunane får refundert all moms som er betalt til kjøp av varer og tenester, til ikkje-avgiftspliktig verksemd. Refusjonen skal utbetalast og inntektsførast same år som kjøp av varer og tenester skjer. Formålet med utvidinga er å etablere ei ordning som kan motverke konkurransevriding mellom privat og offentleg sektor.

Ifølgje lov om kompensasjon for meirverdiavgift skal kompensasjonsordninga finansierast av kommunane sjølve. Det vil seie at kommunane blir trekte i rammetilskotet tilsvarande beløp som ein forventar at kompensasjons-kravet frå kommunane blir. Frå 2014 vart ordninga endra slik at 100 % av momskompensasjon frå investeringsrekneskapen skal inntektsførast direkte i investeringsrekneskapen. Inntektsanslaget er på kr 3.700.000 i driftsbudsjettet, og om lag 1,5 mill. i investeringsbudsjettet i 2023. I driftsbudsjettet er følgjande kompensasjon utrekna (tal i heile 1000 kr):

År	2022	2023	2024	2025	2026
Mva-kompensasjon (i heile tusen)	3 700	3 700	3 700	3 700	3 700

Anslaga er basert på faktiske rekneskapstal per oktober 2022 og er relativt usikre for heile økonomiplanperioden.

Integreringstilskot – flyktningar

Kommunen får i ein 5-års periode ein fast sum for kvar flyktning som busett seg i kommunen. Kommunen har tidlegare satt av pengar til eit fond som skal dekke kostnader knytt mot dette området etter at tilskota er redusert. For 2023 får kommunen kr 2.645.000 i integreringstilskot knytte til flyktningane frå Ukraina. Dette talet vil riktig nok fort endre seg viss kommunen tek imot fleire flyktningar.

Konsesjonskraftinntekter

Den konsesjonskrafta Bygland kommune, som utbyggingskommune, har rett til å ta ut vert forvalta gjennom Konsesjonskraft IKS. For økonomiplanperioden har ein lagt til grunn følgjande årlege inntekt (tal i heile 1000 kr):

År	2022	2023	2024	2025	2026
Konsesjonskraftinntekter	7 910	31 600	17 000	14 000	12 000

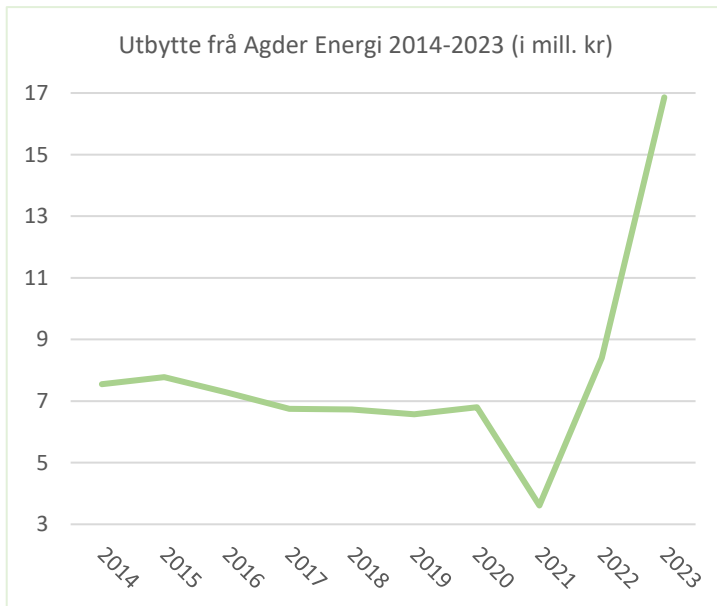
KIKS legg til grunn konsesjonskraftinntekter på 25,5 mill. årleg i åra 2024 til 2026. Etter at denne prognosen vart laga, har straumprisane gått betydeleg ned (sjå grafen for «vårt» straumområde under), og kommunen har difor lagt seg på ei meir konservativ prognose, med 17 mill. i 2024, 14 mill. i 2025 og 12 mill. i 2026. KIKS har elles i sin prognose lagt til grunn at inntektene i eit «normal-år» bør ligge rundt på rundt 12 mill., men i deira prognose er ikkje dette talet lagt inn før frå 2027. Konsesjonskraftinntektene er sterkt korrelerte med straumprisane, og straumprisgrafen i kapittel 1.1 viser kvifor ein med må leggje inn ein stor grad av usikkerheit knytte til framtidige konsesjonskraftinntektsprognoser.

Inntekter frå Agder Energi AS

Det vart i 2018 vedteke at Agder Energi skulle behalde meir av overskotet i selskapet til framtidige investeringar. Som ein følge av dette vert det vedteke ein ny utbyttmodell til eigarane. Den vedtekte utbyttmodellen fekk verknad frå 2019. I den nye utbyttmodellen er rettleiande utbytteprosent sett til 70 %. Etter den gamle modellen vart utbytte fordelt etter eit prinsipp om 100 % dekning av dei første 400 mill. + 60 % av overskytande.

Kommunen fekk i 2020 eit samla utbytte frå Agder Energi AS på kr 6.797.000. Dette var ut frå ein eigardel på 1,111 % (utbytte frå overskot i 2018 som vart utbetalt i 2020). I 2021 stupte denne inntekta til om lag 3,6 mill. I revidert budsjett 2022 vert utbyttet justert opp til om lag 8,4 mill., sidan det vart vedteke å take med gevinsten ved sal av eit selskap inn i utbyttegrunnlaget. For 2023 er det det høge resultatet for 2021 som er utbyttegrunnlaget, i tillegg til at alle Agderkommunar får eit ekstra tillegg på utbyttegrunnlaget for 2023 til 2025 som følge av fusjonen mellom Agder Energi og Glitre Energi.

Agder Energi sitt resultat i 2022 dannar grunnlaget for utbyttet i 2024, og per 1. halvår 2022 kan selskapet allereie vise til eit resultat på 1,1 mrd. Viss 2. halvår vert like bra, vil resultatet bli på rekordhøge 2,2 milliardar. I tabellen under leggje ein til grunn ein meir forsiktig prognose på 1 milliard som resultat i 2022, pluss tillegget som følge av fusjonen, men ein gjer merksam på at dette er veldig usikre tal, sidan energimarknaden er veldig volatil for tida. For 2024 og 2025 har ein ingen føresetnad for å predikere tala, men med den auka grunnrenteskatten som regjeringa har føreslege, kan det fort bli lågare utbytte i framtida, sidan auke i grunnrenteskatten har effekt på Agder Energi sine resultat. Basert på dette, så legg ein til grunn følgjande inntekter i økonomiplanperioden (tal i tusen):

År	2022	2023	2024	2025	2026
Utbytte frå Agder Energi AS	3 800	16 860	10 000	8 000	8 000

Naturressursskatt

Naturressursskatt er ein særskatt for kraftproduksjonsanlegg, og utgjør 1,3 øre/KWh, kor 1,1 øre går til primær-kommunen og 0,2 øre til fylkeskommunen. Naturressursskatten er skilt ut frå dei ordinære skatteinntektene og ligg som ein eiga inntekt under linje 4 i budsjettskjemaet «bevillingsoversikt drift». Denne er estimert til kr 4.000.000 for 2023 og ut økonomiplanperioden. Denne inntekta er ein del av skatteutjamninga.

Generelt om kraftrelaterte inntekter

Grafen til høgre viser utviklinga i kommunen sine kraftrelaterte inntekter, frå 2014 til 2023, justert til 2020-kroneverdi: Eigedomsskatt lengst nede, så utbytte frå Agder Energi, deretter konsesjonskraft, og heilt øvst inntekter frå konsesjonsavgifter.

Merk at ein mindre del av eigedomsskatteinntekta er inntekta frå verk og bruk som ikkje er kraft-relaterte (om lag 0,5 mill.). I eigedomsskatten inngår også eigedomsskatt frå kraftliner, som ikkje er påverka av straumprisane, slik som eigedomsskatten frå kraftverk er. I 2018 var det ein korleksjon på konsesjonskraft som gjorde at inntektene vart om lag 2 mill. høgare enn vanleg, elles er tala i grafen for det meste samanliknbare med kvarandre, også på tvers av årstala, sidan tala er justert til same kroneverdi (2020).

I 2013 var kraftinntektene nesten 29 millionar, målt i 2020-kronar. Til samanlikning var kraftinntektene snaue 23 millionar i *oppheveleg* budsjett 2021, og litt over 23 millionar i 2017 og 2019. Her er det riktig nok viktig å påpeike at revidert budsjett for 2021 vil la til grunn ei auke i konsesjonskraftinntekter på 2,5 millionar. Grafen illustrerer likevel at svingingane i kraftinntektene, og at kommunen er veldig sårbar for desse svingingane. For 2023 vil kraftrelaterte inntekter bli veldig høge, men ein reknar ikkje med at dette vil vare, og i tillegg så har regjeringa føreslege å trekke konsesjonskraftkommunar i rammetilskotet pga. dei ekstraordinært høge inntektene.

3.3 Kommunen sine driftsutgifter

Tall i 1000 kroner	Budsjett 2023	Budsjett 2022	Rekneskap 2021
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	86 318	81 587	82 588
Sosiale utgifter	13 946	19 037	19 228
Kjøp av varer og tenester	53 481	43 752	45 098
Overføringar og tilskot til andre	17 347	9 937	10 406
Sum driftsutgifter	171 092	154 313	157 320
Finansutgifter			
Renteutgifter	5 498	3 000	1 506
Avdrag på lån	6 190	6 190	5 928
Sum finansutgifter	11 688	9 190	7 434
Sum utgifter	182 780	163 503	164 754

Generelt

Samla utgifter er auka med 11,3 %, tilsvarande 18,5 mill. Ein opplever for tida høg prisvekst, vesentleg høgare rente og høg lønsvekst, i 2022 mest sannsynleg i 2023 også – i alle fall seier prognosane det. Merk også at tabellen ovanfor viser opphavelig budsjett for 2022, og dette budsjettet har blitt revidert i løpet av året slik at faktiske budsjetterte utgifter i 2022 er betydeleg høgare enn i tabellen ovanfor. Berre det samla energibudsjettet er auka med over 2,5 mill., og lønsveksten måtte ein også justere opp med nesten 1 mill.

Frå opphavleg budsjett 2022 til budsjett 2023 er energiutgifter auka med godt og vel 2,5 mill., potten til lønsvekst i 2023 er auka med nesten 2 mill., rentebudsjettet er auka med 2,5 mill., og grunnløna er auka betydeleg etter ein lønsvekst i 2022 på 3,84 %. I tillegg så er det lagt inn ekstraordinære kostnader i 2023 på om lag 5 mill. Dette er kostnader som berre gjeld for 2023, som kommunen ikkje tek med seg vidare i økonomiplanperioden. 2,5 mill. av dette gjeld bygningsmessige tiltak (måling av bygga på stasjonsområdet og grendehusa i Åraksbø og Grendi, leggje nye golv på skulane og på Byglandsheimen, og oppussing av delar av Storstoga og Ose grendehus, for å nemne noko), medan 1,8 mill. gjeld nødvendige systemoppgraderingar etter overgang til IKT Agder. Sistnemnte er ein kostnad kommunen måtte tatt på eit eller anna tidspunkt uansett, sidan t.d. økonomisystemet ikkje har vore ute på anbod på mange år. Dei ekstraordinære tiltaka er nemnt i meir detalj i handlingsdelen i kapittel 5.

I tillegg så er rundkøyringa på Bygland lagt inn med ein kostnad på 6 mill. i 2023. Statens vegvesen ytte 6,5 mill. til rundkøyringa i 2022, som er å rekne som eit usedvanleg «raust» bidrag i ein slik samanheng, men sidan dette gjeld investeringar på annan mann sin grunn vil kommunen måtte take sin del av kostnaden i driftsbudsjettet. Det er ein stor kostnad i drift og det vert jobba med å skaffe ytterlegare eksterne finansieringskjelder, men i skrivande stund er det ikkje avklart kor mykje kommunen får i ekstern finansiering, utover det Statens vegvesen allereie har ytt.

Løns- og prisvekst

Regjeringa legg til grunn ei vekta pris- og kostnadsauke («deflator») frå 2022 til 2023 på 3,7 %. Årslønsveksten i 2023 er sett til 4,2 % basert på anslag i statsbudsjettet.

På lønspostane har ein lagt inn alle auka utgifter som er kjent per i dag. For å dekke lønsauke i løpet av 2023 er det lagt inn ein reserve på kr 3.330.000. Dersom denne ramma vert for lita, må det resterande dekkast inn av resultateiningane. Dette er basert på ein lønsauke på 4,2 % der overhendet for kapittel 4 er budsjettert på eininga. Derfor trekker ein ut overhendet på ca. 1 %. Avsetninga er basert på ca. 1,55 % av samla lønskostnader.

Pensjonsutgifter

Kommunesektoren har dei siste åra opplevd ein formidabel auke i pensjonsutgiftene. Frå og med rekneskapsåret 2003 kom det nye reglar for føring av pensjon. Desse reglane skal føre til at pensjonsbelastninga kan fordelast over fleire år, slik at kommunen sine utgifter til dette vert meir stabile. I samband med dette vedtok kommunestyret å fordele desse utgiftene på 15 år. Med

verknad frå 2011 vert desse fordelt over 10 år. Frå og med 2015 skal premieavviket fordelast over 7 år. Dette aukar amortiseringskostnadane for tidlegare inntektsført premieavvik. Det er estimert eit ekstraordinært høgt premieavvik i 2023, og dette vert ført som ei inntekt i året premieavviket oppstår, og som ein kostnad dei sju neste åra når premieavviket skal amortiserast. Sett mot amortiseringskostnadane, vert det ei nettoinntekt i 2023 på 8,9 mill., ei inntektsauke på 7,2 mill. samanlikna med nettoinntekta i opphavleg budsjett for 2022. Premiesats for pensjon hos KLP er estimert til 16 %. Den store nettoinntekta knytte til premieavviket er årsaka til at sosiale utgifter vert redusert kraftig frå 2022 til 2023. Ein gjer merksam på at heile denne inntekta er anbefalt avsett til kommunen sitt fond for framtidige amortiseringskostnadar frå premieavvik. Premieavviket for 2023, viss det blir så høgt, må amortiserast med ein kostnad på nesten 1,9 mill. årleg i sju år frå 2024, og ein vil då bruke av pensjonsfondet dei åra det ikkje er rom for å dekke denne kostnaden i ordinær drift.

Avslutningsvis er det viktig å påpeike at pensjonsprognosane for neste år er særdeles usikre, og, viss det vert rom for det, vil ein anbefale at det vert sett av ein buffer til potensiell kostnadsauke på dette området.

Rente- og avdragsbelastning

Kommunen si netto lånegjeld pr. 01.01.2022 er på om lag kr 147 millionar, der startlån utgjer ca. kr 9 mill. Renteeksponert gjeld utgjer ca. kr 98 millionar av det totale gjeldsbilete. Med unntak av 2017, 2018 og 2021, har kommunen si lånegjeld auka over dei siste åra. Ved slutten av 2022 er gjelda venta å ligge på eit litt lågare nivå enn per 31.12.21. I 2023 vert det igjen ei auke av gjelda, medan i åra 2024 til 2026 er planen å redusere gjelda ganske betydeleg. Om ein lukkast med dette avhenger av rammevilkåra dei neste åra.

Den nye kommunelova slår fast at kommunane må bruke forenkla metode for berekning av minimumsavdraget. For mange kommunar fekk dette negative økonomiske konsekvensar, men sidan Bygland kommune allereie brukar forenkla metode, vart ikkje kommunen påverka av desse endringane. Forenkla metode inneberer at kommunen sine avdrag vert berekna etter følgjande formel:

$$\text{Minimumsavdrag} = \text{Sum avskrivningar} \times \frac{\text{Rest lånegjeld}}{\text{Sum bokført verdi varige driftsmidlar}}$$

Kor avskrivningane reflekterer årleg verdiforringing av driftsmidlane. Auke i avskrivningane vil bety at minimumsavdraget aukar, viss ingen av dei andre faktorane vert endra. Nokre investeringar avskrivast over 50 år, og blir på den måten ein del av avdragsberekninga i alle desse 50 åra. Minimumsavdraget per 2023 synleggjer difor ikkje berre den kapitalkostnaden på nyare investeringar, men og på investeringar gjort for mange år sidan. Reduksjon i lånegjeld kan bidrage til å redusere minimumsavdraget, men i slike tilfelle vert gjerne sum bokført verdi av varige driftsmidlar og redusert, noko som igjen gjer at reduksjonen i minimumsavdrag vert mindre.

Kommunen sine avdragsutgifter i 2023 er budsjettert til kr 6.190.000. Relativt lågt investeringsnivå i 2022 gjer at ein ikkje legg til grunn ei auke her, men ein gjer merksam på at dette talet er usikkert, spesielt frå 2024 til 2026. Avdragsutgiftene har elles auka jamt kvart år sidan 2013, då denne kostnaden var berre om lag 2,7 mill. Det er budsjettert med 3,60 % rente i 2023, basert på prognoser frå Kommunalbanken. Det er budsjettert med kr 5.500.000 i renteutgifter for 2023, inkl. kr 200.000 i renter på startlån. I økonomiplanperioden er det budsjettert med følgjande finansutgifter:

BYGLAND	2022	2023	2024	2025	2026
Renteutgifter – ordinære lån	2 850	5 300	5 300	5 100	5 100
Avdragsutgifter – ordinære lån	6 190	6 190	6 190	6 190	6 190
Sum finansutgifter	9 040	11 490	11 490	11 290	11 290

Spesielt anslaga for 2024 til 2026 er veldig usikre, men også anslaget for 2023 er langt frå sikkert. Rentekostnadane er redusert litt i 2025 og 2026 pga. budsjettert reduksjon i gjeld. Det er lagt opp til ordinært finansieringsbehov via lånemidlar til investering på 7,5 mill. i 2023. Investeringane blir finansierte med eventuelle unyttta lånemidlar frå 2022 kombinert med nytt låneopptak. Sal av fast eigedom og anleggsmidlar, spelemidlar og eventuelle andre tilskot kan og inngå som delar av finansieringa. Det er ikkje budsjettert med opptak av startlån for 2023 og ut økonomiplanen, men dette kan fort endre seg. I så fall vil opptak av startlån bli handsama som ei eiga sak.

Konsesjonsavgifter og næringsfond

Kommunen har årlege konsesjonsavgifter på om lag kr 3.200.000. 01.01.2022 var det innestående kr 19.136.000 på næringsfondet, kor kr 17.780.000 er bundne midlar. Dette er ei moderat auke frå året før, kor tilsvarande tal var kr 19.029.000. Renteavkastninga på næringsfondet er estimert til kr 450.000 for 2023, som vil seie at total avkastning frå næringsfonda er på kr 3.650.000 (konsesjonsavgifter og renteavkastning).

Status for næringsfond	Beløp
Estimert saldo pr. 1.1.23	19.100.000
Grunnkapital	-17.780.000
Disponibel kapital (estimat) per 1.1.22	1.420.000

Dette er estimert saldo, inkludert forventa avkastning for 2022. Det er i 2022 budsjettert med ei renteavkastning på kr 200.000 som vert ført til disponibel saldo ved slutten av året. Grunna auke rente vert antakeleg dette beløpet ein god del høgare enn budsjettert. I 2023 budsjetterer ein med ei avkastning på kr 450.000.

Det er og verdt å merke seg at kommunen har to andre fond som også kan brukast til næringsretta formål:

Andre kommunale fond til næringsformål	Beløp
Tilskot til kommunale næringsfond i samband med Covid-19	165.000
Gamle prosjektmidlar knytte til kvinner i næringslivet	151.000
Disponibel kapital andre «næringsfond» (estimat) per 1.1.23	316.000

Bruk av næringsfond i 2023:

Bruk næringsfond 2023	Beløp
Tilskot til Setesdal Regionråd	1 300 000
Tilskot til turistinformasjon	90 000
Tilskot til Norsk Landbruksrådgiving Agder	30 000
Villreinprosjekt Setesdal Austhei	15 000
Tilskot til Bygland Sikringsradiolog (avtale om drifting)	5 000
Landbrukstilskot	100 000
Utviklingsprosjekt: Vekst rundt Byglandsfjorden	600 000
Reguleringsplan Byglandsfjord/Bygland	500 000
Bjoren	150 000
Næringsutvikling - (Andel lønn)	230 000
Avdrag langsiktig gjeld til samfunnsutvikling	1 020 000
Sum	4 040 000

Bruk av andre kommunale fond til næringsformål i 2023	Beløp
Tilskot til kommunale næringsfond i samband med Covid-19 – næringstilskot	165 000
Gamle prosjektmidlar knytte til kvinner i næringslivet – næringstilskot	151 000
Sum	316 000

Næringsfremmande tiltak:

Kommunen har ein næringsansvarleg som har arbeidd med næringsutvikling saman med resten av næringsgruppa. Det er budsjettert med bruk av kr 230.000 av næringsfondet til løn til næringsansvarleg. Utviklingsprosjekt vil vere eit heilskapleg stadutviklingsprosjekt som også vil kunne få positive ringverknadar for næringslivet. Her vil kommunen også jobbe med å få inn eksterne midlar til finansieringa. Ein har i tillegg inntil kr 316.000 av andre fondsmidlar som kan nyttast til næringstilskot.

Turisme:

Det er sett av kr 150.000 til Bjoren i 2023. Dette inkluderer ordinært tilskot til rehabilitering av båten, samt kr 50.000 ekstra til ekstraordinære tiltak. Det er og sett av kr 90.000 til å drifte den kommunale turistinformasjonen for sommaren 2023. Dette beløpet er auka sidan denne summen ikkje har vore indeksjustert på over ti år.

Landbruk og viltforvaltning:

- Etter nokre år med store utbetalingar av landbrukstilskot (2020 og tidlegare), er det ikkje økonomisk kapasitet til å utbetale tilskot i den størrelsen i 2023. Ein legg difor inn kr 100.000 til dette formålet.
- Det er også i 2023 budsjettert med kr 30 000 som tilskot til Norsk Landbruksrådgjeving.
- I regi av villreinforvaltninga er Bygland kommune med i eit villreinprosjekt som starta opp i 2018. Årleg løyving er kr 15 000.
- Jf. tidligare år er det føreslått å setje av kr 5 000 som tilskott til Bygland sikringsradiolag.

Infrastrukturelle tiltak og planarbeid:

Ein er ikkje kjend med at det er planlagd større fiberprosjekt i 2023, **men** det er per dags dato usikkert om prosjekta som er budsjettert i 2022 vert kostnadsført i 2022 eller 2023 grunna at prosjekta kom seint i gong. Det kan difor bli aktuelt å vidareføre denne budsjettsummen (kr 300.000) til 2023. Det er lagt opp til at reguleringsplanen på Byglandsfjord skal fornyast i 2022 og 2023, og ein vil også begynne på reguleringsplanen for Bygland sentrum.

Generelt:

Det er semje mellom alle deltakarkommunane i Setesdal Regionråd. Storleiken på det kommunale tilskotet vert vidareført med kr 1,3 mill.

Næringsfond 2023-2026:

Det vert budsjettert med følgjande bruk og avkastning på næringsfondet i økonomiplanperioden:

	2022	2023	2024	2025	2026
Avkastning	3 400	3 650	3 650	3 950	3 950
Bruk av næringsfond	-4 040	-4 040	-4 040	-4 040	-4 040
Netto bruk (-) eller avsetning (+)	-640	-390	-390	-90	-90

Bruk av næringsfond for 2022 vil bli justert i 3. budsjettjustering for 2022, men ein har ikkje desse tala klare i skrivande stund. Det er ikkje laga detaljbudsjett for bruk av næringsfond i åra 2024-2026, så desse tala er svært usikre. Ekspansiv bruk av næringsfondet dei siste åra har tæra på den frie kapitalen, så det bli gjort ein vurdering i forkant av budsjettet for 2024 kor ein mest sannsynleg vil leggje opp til mindre bruk enn kva som er budsjettert med i økonomiplanen per no. Mykje tyder og på at netto bruk i 2022 vert ein del lågare enn budsjettert grunna høgare renteavkastning i løpet av året, og litt mindre bruk enn budsjettert.

Driftsbudsjett 2023-2026

I økonomiplanen er utviklinga som følger:

Tall i 1000 kroner	Rekneskap 2021	Budsjett 2022	Økonomi- plan 2023	Økonomi- plan 2024	Økonomi- plan 2025	Økonomi- plan 2026
Generelle driftsinntekter						
Rammetilskot	-65 562	-65 052	-48 992	-63 992	-63 992	-63 992
Inntekts- og formuesskatt	-31 046	-28 729	-35 653	-35 653	-35 653	-35 653
Eigedomsskatt	-10 658	-10 674	-11 000	-11 000	-11 000	-11 000
Andre generelle driftsinntekter	-7 217	-7 450	-7 450	-7 750	-7 750	-7 750
Sum generelle driftsinntekter	-114 483	-111 905	-103 095	-118 395	-118 395	-118 395
Netto driftsutgifter						
Sum bevillingar drift, netto	109 854	115 207	105 930	116 051	117 966	119 316
Avskrivningar	9 194	9 500	9 300	9 300	9 300	9 300
Sum netto driftsutgifter	119 048	124 707	115 130	125 351	127 266	128 616
Brutto driftsresultat	4 565	12 802	12 135	6 956	8 871	10 221
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter	-591	-1 000	-1 850	-1 850	-1 850	-1 850
Utbytte	-3 894	-3 800	-16 860	-10 000	-8 000	-8 000
Gevinstar og tap på finansielle omløpsmidlar	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	1 482	3 000	5 500	5 500	5 300	5 300
Avdrag på lån	5 928	6 190	6 190	9 409	7 000	6 190
Netto finansutgifter	2 925	4 390	-7 020	3 059	2 450	1 640
Motpost avskrivningar	-9 194	-9 500	-9 300	-9 300	-9 300	-9 300
Netto driftsresultat	-1 704	7 692	-4 185	715	2 021	2 561
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	0	0	250	0	0	0
Netto avsetningar til eller bruk av bundne driftsfond	-112	-2 456	-2 109	-1 809	-1 809	-1 809
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond	1 816	-5 236	6 044	1 094	-212	-752
Dekning av tidlegare års meirforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disp. eller dekning av netto driftsresultat	1 704	-7 692	4 185	-715	-2 021	-2 561
Framført til inndecking i seinare år (meirforbruk)	0	0	0	0	0	0

2022-budsjettet som ligg inne i oversikten over, er opphavelig budsjett som vart endra gjennom året 2022. For 2022 er inntekta auka. Dette er ei nominell auke sett mot 2022-tal. Driftskostnadane vil bli omtala i større grad i del 5 (handlingsdelen).

Den ordinære drifta i 2023 er lagt opp med eit 0-resultat, med bruk av ordinært disposisjonsfond på kr 0. Bruk av flyktningefond, bygdebokfond og einingsfond på Bygland oppvekstsenter er lagt inn med til saman kr 2,056 mill. I tillegg så er nesten heile nettoinntekta frå premieavvik (8,1 mill.) sett av til fond. Dette gjer at netto avsetning til fond vert kr 6.044.000.

3.4 Budsjettrammer for einingane

Bevillingsoversikt drift, budsjett

Alle tala er i årets opphavslege kronekurs. Når ein bereknar realendingar må ein hugse deflatorkorrigeringar.

Bevillingsoversikt drift, budsjett til fordeling:

Tall i 1000 kroner	Budsjett 2023	Budsjett 2022	Rekneskap 2021
Frå bevillingsoversikt:			
Til fordeling drift	105 930	115 207	109 854
Driftsutgifter pr. eining			
Politisk styring og kontroll			
Bevilling drift, netto	2 622	1 897	1 882
Sum Politisk styring og kontroll	2 622	1 897	1 882
Stab og fellesutgifter			
Bevilling drift, netto	15 148	14 023	14 000
Netto avsetning (+) til eller bruk (-) av bundne driftsfond	-50	-50	3
Sum Stab og fellesutgifter	15 098	13 973	14 003
Kultur			
Bevilling drift, netto	2 422	2 165	1 573
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond			19
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond	-500	-500	-109
Sum Kultur	1 922	1 665	1 483
Bygland Oppvekstsenter			
Bevilling drift, netto	19 517	18 276	17 957
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond			53
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond	-119	-576	-788
Sum Bygland Oppvekstsenter	19 398	17 700	17 222
Byglandsfjord Oppvekstsenter			
Bevilling drift, netto	12 096	11 547	11 612
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond			13
Sum Byglandsfjord Oppvekstsenter	12 096	11 547	11 625
Helse			
Bevilling drift, netto	7 373	10 634	8 356
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond			51
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond	-1 437	-1 501	-224
Sum Helse	5 936	9 133	8 183
Pleie og omsorg			
Bevilling drift, netto	36 671	33 470	34 621
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond			3
Sum Pleie og omsorg	36 671	33 470	34 624
Drift og forvaltning ekskl. VARF			
Bevilling drift, netto	17 255	15 920	15 602
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond		-25	-23
Sum Drift og forvaltning ekskl. VARF	17 255	15 895	15 579
Drift og forvaltning - VARF			
Bevilling drift, netto	2 597	3 281	1 553
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	-787	-951	-96
Sum Drift og forvaltning - VARF	1 810	2 330	1 457
Store prosjekt			
Bevilling drift, netto	7 222	925	1 630
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond			-240
Sum Store prosjekt	7 222	925	1 390

Eksterne samarbeid			
Bevilling drift, netto	22 364	16 597	16 091
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	-300	-300	13
Sum Eksterne samarbeid	22 064	16 297	16 104
Andre sentrale inntekter og kostnader			
Bevilling drift, netto	-39 357	-13 528	-15 025
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	-132	-490	-17
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond	8 100		
Sum Andre sentrale inntekter og kostnader	-31 389	-14 018	-15 042
Netto for alle einingar	105 930	115 207	109 852
Sum netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	-1 269	-1 816	-221
Sum netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond	6 044	-2 577	-1 121
Sum alle budsjettområda	110 705	110 814	108 510

Prioriteringar innanfor den einkilde eining er kommentert under handlingsdelen (kapittel 5). Frå 2023 er meirverdiavgifts-kompensasjon (inntekt) og meirverdiavgiftskompensasjon (kostnad) budsjettert på eining 90. Desse tala utliknar kvarandre. I 2022 var kostnaden knytt til meirverdiavgiftskompensasjon ført per eining, medan inntekta var ført på eining 90. Dette er no forenkla slik at einingane slepp å rekne ut meirverdiavgifta per anskaffing i budsjettet. Det gjer dog at budsjettet for 2023 ikkje vert direkte samanliknbart med budsjettet for 2022, sidan 2022-budsjettet viser kostnaden for meirverdiavgift på einingane, medan 2023-budsjettet ikkje gjer det. Endringar mellom budsjettåra vil bli kommentert under handlingsdelen (kapittel 5).

Alle einingane sine budsjett er kommentert nærmare i kapittel 5, med unntak av eininga Andre sentrale inntekter og kostnader. Under denne eininga ligg sentrale inntekter og kostnader som skal direkte inn i drifta. Dette er inntekts- og utgiftsføring av mva-kompensasjon i drift, sal av konsesjonskraft, bruk av næringsfond som ikkje ligg på andre einingar, kapitalinntekt frå sjølvkostområdet, avsetning til sentral tilleggslyving for lønnsauke, eigarkostnader til Agder Energi og premieavvik. Alle desse budsjettpostane er allereie kommentert andre stadar i dokumentet, så denne eininga vil ikkje bli kommentert nærmare verken i dette kapittelet eller i kapittel 5.

4. INVESTERINGSBUDSJETTET

4.1 Hovudoversikt investeringar 2023

Kommunen sitt investeringsbudsjett for år 2023 balanserer med inntekter og utgifter på kr. 12.227.000.

Investeringsbudsjettets hovudoversikt inneheld følgjande (Tal i 1000):

Tall i 1000 kroner	Budsjett 2023	Budsjett 2022	Rekneskap 2021
Investeringsutgifter – sjå avsnitt 4.2			
Investeringar i varige driftsmidlar	11 727	9 300	5 254
Tilskot til andre sine investeringar	0	0	0
Investeringar i aksjar og andeler i selskap	500	500	459
Utlån av egne midlar	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0
Sum investeringsutgifter	12 227	9 800	5 713
Investeringsinntekter – sjå avsnitt 4.3			
Kompensasjon for meirverdiavgift	-1 627	-1 360	-279
Tilskot frå andre	-200	-133	-967
Sal av varige driftsmidlar	-2 100	-1 300	-1 000
Sal av finansielle anleggsmidlar	0	0	0
Utdeling frå selskap	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midlar	0	0	0
Bruk av lån	-7 550	-6 507	-3 090
Sum investeringsinntekter	-11 477	-9 300	-5 336
Vidareutlån – sjå avsnitt 4.4			
Vidareutlån	1 000	1 000	0
Bruk av lån til vidareutlån	-1 000	-1 000	0
Avdrag på lån til vidareutlån	500	500	383
Mottatte avdrag på vidareutlån	-500	-500	-810
Netto utgifter vidareutlån	0	0	-427
Overføring frå drift og netto avsetningar – sjå avsnitt 4.3			
Overføring frå drift	-250	0	0
Netto avsetningar til eller bruk av bundne investeringsfond	0	0	427
Netto avsetningar til eller bruk av ubundne investeringsfond	-500	-500	-559
Dekning av tidlegare års udekt beløp	0	0	182
Sum overføring frå drift og netto avsetningar	-750	-500	50
Framført til inndekning i seinare år (udekt beløp)	0	0	0
Kontrollsum art 980 Rekneskapsmessig meirforbruk	0	0	0
Overføring til fordeling (§5-5, andre ledd)			
Inntekter til fordeling	0	0	0
Utgifter til fordeling	12 227	9 800	5 713
Sum til fordeling (netto)	12 227	9 800	5 713

4.2 Investeringar i anleggsmidler for budsjettet 2023

Kommunen sitt investeringsbudsjett for år 2023 balanserer med inntekter og utgifter på kr 12.227.000. Av dette utgjør investeringar i anleggsmidler kr 11.727.000.

Investeringsbudsjettet for anleggsmidler inneheld følgjande investeringar (*Tal i 1000*):

Tall i 1000 kroner		Budsjett 2023	Budsjett 2022	Rekneskap 2021
Frå bevilgningsoversikt:				
Netto investeringar til fordeling:		12 227	9 800	5 713
Prosjekt	Prosjektnamn			
301	Digital infrastruktur Byglandsfjord oppvekstsenter	200	0	0
451	Flyktningebil	250	0	0
557	Forprosjekt avløpsleidning og rehabilitering av vassleidning til Hamren	300	250	0
559	Reinseanlegg og brannstasjon Bygland	0	0	519
563	Rehabilitering av kloakkrense- og pumpestasjoner	250	0	0
567	Rehabilitering av Byglandsfjord høgdebasseng	0	0	1 349
568	Sjøleidning frå Austad vassverk til Åraksbø	0	0	103
569	Luftesystem og blåsemaskiner Byglandsfjord reinseanlegg	0	0	240
570	Ny avlaupsbil – 2021	0	0	454
571	Sanere off. avlaupsanlegg Nesmoen	0	400	0
572	Sjøleidning avlaup Byglandsfjord	0	0	302
574	VA Presteneset	300	0	0
575	Automatisering/digitalisering Byglandsfjord reinseanlegg	300	0	0
576	Fordrøyningstank	150	0	0
577	Oppgradering av Nesmoen gjenvinningsstasjon	150	0	0
578	VA-leidningar for påkobling av nye abonnentar	600	0	0
601	Uteareal Bygland oppvekstsenter	0	600	0
602	Uteareal Byglandsfjord oppvekstsenter	0	0	291
603	Turveg Byglandsfjord	400	400	3
604	Nytt doseringsutstyr til symjehallen	0	0	202
606	Rehabilitering ventilasjonsanlegget i symjehallen	1 100	0	0
607	Dagsturhytta	300	0	0
651	Inventar til biblioteket	125	0	0
752	Utbygging av gateljos	0	300	0
753	Kommunal veg Presteneset	2 600	0	0
754	Utsmykking i rundkøyringa på Byglandsfjord	100	100	0
756	Ladepunkt Ose og Byglandsfjord	312	0	0
804	Kartverk - Geovekstprosjektet	200	150	0
809	Sal bustader	0	0	113
817	Kjøp tomtegrunn	250	100	653
828	IFK-plan (idrett, friluftsliv og kultur)	0	150	84
847	Utvikling av Presteneset	0	1 200	137
869	Bygland kulturscene	920	0	0
876	Oppgradering og inventar kommunehuset Bygland	250	0	0
877	Lokale for ungdomsklubben m.fl.	0	200	72
878	Stasjonsområdet Byglandsfjord	500	500	118
883	ENØK-tiltak Byglandsheimen	0	3 750	346
886	Nye tilhengarar - 2021	0	0	134
887	Nytt system for pasientvarsling Byglandsheimen	0	1 200	11
888	Kjøletiltak Sagmoen	0	0	115
889	Forprosjekt rehabilitering firemannsbustad Bygland	450	0	0
890	Leilegheit Bygland	0	0	8
892	Robotvaskemaskin	200	0	0
893	Robotgrassklypparar	150	0	0
894	Målretta ENØK-tiltak	1 000	0	0
895	SD-styring Byglandsfjord oppvekstsenter	120	0	0
898	Oppgradering av utstyr og låsesystem i Årdalshallen	250	0	0
951	Eigenkapitalinnskott KLP	500	500	444
99	Ymse prosjekt	0	0	15
Sum fordelt		12 227	9 800	5 713

Tala er ekskl. mva. for prosjekt 557 til 578. Elles så er tala inkl. mva.

Merk at tala for budsjett 2022 er basert på tala i opphavleg budsjett for 2022. Det er lagt opp til fleire budsjettjusteringar i 2022 som ikkje kommer fram her, og slik det ligg an no vil investeringane i 2022 bli lågare enn budsjettet. Det må også presiserast at alle prognosane her er usikre, i større eller mindre grad.

I tillegg til prosjekta nemnt ovanfor, vil ein i 2023 og halde fokus på å fullføre prosjekt som er starta opp i 2022. For nokre av desse prosjekta vil det vere usikkert kor stor del av kostnadane som blir i 2022 kontra 2023. Kommunedirektøren har fullmakt til å gjere omdisponeringar mellom budsjettåra per prosjekt, så framt han held seg innanfor den vedtekte ramma for dei respektive prosjekta.

Kommentarar per prosjekt finn ein per eining i handlingsdelen (kapittel 5).

4.3 Finansiering av investeringar 2023

Det er planlagt å finansiere investeringane i varige driftsmidlar i 2023 i samsvar med tabellen under. Nedste delen av tabellen gjeld berre til finansiering av eigenkapitalinnskottet i KLP.

Investeringsinntekter	Budsjett 2023	Budsjett 2022	Rekneskap 2021
Kompensasjon for meirverdiavgift	-1 627	-1 360	-279
Tilskot frå andre	-200	-133	-967
Sal av varige driftsmidlar	-2 100	-1 300	-1 000
Sal av finansielle anleggsmidlar	0	0	0
Utdeling frå selskap	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midlar	0	0	0
Bruk av lån	-7 550	-6 507	-3 090
Sum investeringsinntekter	-11 477	-9 300	-5 336
Overføring frå drift og netto avsetningar			
Overføring frå drift	-250	0	0
Netto avsetningar til eller bruk av bundne investeringsfond	0	0	427
Netto avsetningar til eller bruk av ubundne investeringsfond	-500	-500	-559
Dekning av tidlegare års udekt beløp	0	0	182
Sum overføring frå drift og netto avsetningar	-750	-500	50

Ein tek høgde for at mva-kompensasjonen er eit anslag. Under tilskot frå andre er det lagt inn kr 200.000 i spelemidlar.

Netto bruk av ubundne investeringsfond gjeld finansiering av eigenkapitalinnskottet i KLP, som ikkje kan lånefinansierast. Kommunen har kr 147.999 i ubundne investeringsfond per 01.01.22. I 2022 er det budsjettet å sette av midlar til dette fondet.

4.4 Utlån (startlån)

Det er budsjettet med følgjande utlån og avdrag i 2023:

Vidareutlån	Budsjett 2023	Budsjett 2022	Rekneskap 2021
Vidareutlån	1 000	1 000	0
Bruk av lån til vidareutlån	-1 000	-1 000	0
Avdrag på lån til vidareutlån	500	500	383
Mottatte avdrag på vidareutlån	-500	-500	-810
Netto utgifter vidareutlån	0	0	-427

Etter innskjerpa tildelingsreglar frå Husbanken, gjeldande frå 01.04.2014, er talet på søknadar om startlån merkbar redusert, men ein ser og at fullfinansiering er eit meir aktuelt alternativ enn tidlegare. I slutten av 2018 og i løpet av 2019 har det blitt innvilga to startlån. Dei ubrukte startlånmidla er på om lag kr 2,8 millionar i skrivande stund. Budsjettet ovanfor vil bli justert viss det skulle

bli aktuelt å innvilge søknadar på høgare enn budsjettert beløp. Ved behandling av startlån i Bygland kommune vert forskrifta frå Husbanken lagt til grunn ([FOR-2014-03-12-273](#)).

4.5 Hovudoversikt investeringar i økonomiplanperioden

Kommunen sitt investeringsbudsjett for åra 2023-2026 balanserer med inntekter og utgifter på totalt kr. 27.677.000.

Investeringsbudsjettets hovudoversikt inneheld følgjande:

Tall i 1000 kroner	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Investeringsutgifter				
Investeringar i varige driftsmidlar	11 727	9 150	4 650	150
Tilskot til andre sine investeringar	0	0	0	0
Investeringar i aksjar og andeler i selskap	500	500	500	500
Utlån av egne midlar	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	12 227	9 650	5 150	650
Investeringsinntekter				
Kompensasjon for meirverdiavgift	-1 627	-340	-300	0
Tilskot frå andre	-200	-400	-400	0
Sal av varige driftsmidlar	-2 100	-1 000	0	0
Sal av finansielle anleggsmidlar	0	0	0	0
Utdeling frå selskap	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midlar	0	0	0	0
Bruk av lån	-7 550	-7 410	-3 950	-150
Sum investeringsinntekter	-11 477	-9 150	-4 650	-150
Vidareutlån				
Vidareutlån	1 000	1 000	1 000	1 000
Bruk av lån til vidareutlån	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Avdrag på lån til vidareutlån	500	500	500	500
Mottatte avdrag på vidareutlån	-500	-500	-500	-500
Netto utgifter vidareutlån	0	0	0	0
Overføring frå drift og netto avsetningar				
Overføring frå drift	-250	0	0	0
Netto avsetningar til eller bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Netto avsetningar til eller bruk av ubundne investeringsfond	-500	-500	-500	-500
Dekning av tidlegare års udekt beløp	0	0	0	0
Sum overføring frå drift og netto avsetningar	-750	-500	-500	-500
Framført til inndekning i seinare år (udekt beløp)	0	0	0	0
Overføring til fordeling (§5-5, andre ledd)				
Inntekter til fordeling	0	0	0	0
Utgifter til fordeling	12 227	9 650	5 150	650
Sum til fordeling (netto)	12 227	9 650	5 150	650

4.6 Investeringar i anleggsmidlar i økonomiplanperioden

Kommunen sitt investeringsbudsjett for åra 2023-2026 balanserer med inntekter og utgifter på kr. 27.677.000. Av dette utgjer investeringar i anleggsmidlar kr 25.677.000.

Investeringsbudsjettet for anleggsmidlar inneheld følgjande investeringar:

Tall i 1000 kroner		Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Frå bevilgningsoversikt:					
Netto investeringer til fordeling:		12 227	9 650	5 150	650
Prosj.	Prosjektnamn				
301	Digital infrastruktur Byglandsfjord oppvekstsenter	200	0	0	0
402	Naudstraumsaggregat med autostart Byglandsheimen	0	600	0	0
403	Nøkkelsystem Byglandsheimen	0	200	0	0
451	Flyktningebil	250	0	0	0
557	Forprosjekt avløpsleidning og rehabilitering av vassleidning til Hamren	300	2 200	0	0
563	Rehabilitering av kloakkrense- og pumpestasjoner	250	0	0	0
574	VA Presteneset	300	3 300	0	0
575	Automatisering/digitalisering Byglandsfjord reinseanlegg	300	0	0	0
576	Fordrøyningstank	150	0	0	0
577	Oppgradering av Nesmoen gjenvinningsstasjon	150	1 200	0	0
578	VA-leidningar for påkobling av nye abonnentar	600	0	0	0
603	Turveg Byglandsfjord	400	700	1 300	0
606	Rehabilitering ventilasjonsanlegget i symjehallen	1 100	0	0	0
607	Dagsturhytta	300	0	0	0
651	Inventar til biblioteket	125	0	0	0
753	Kommunal veg Presteneset	2 600	0	0	0
754	Utsmykking i rundkøyringa på Byglandsfjord	100	0	0	0
756	Ladepunkt	312	0	0	0
804	Kartverk - Geovekstprosjektet	200	150	150	150
817	Kjøp tomtegrunn	250	0	0	0
869	Bygland kulturscene	920	0	0	0
876	Oppgradering og inventar kommunehuset Bygland	250	0	0	0
878	Stasjonsområdet Byglandsfjord	500	0	0	0
889	Forprosjekt rehabilitering firemannsbustad Bygland	450	0	0	0
892	Robotvaskemaskin	200	200	200	0
893	Robotgrassklypparar	150	0	0	0
894	Målretta ENØK-tiltak	1 000	0	0	0
895	SD-styring Byglandsfjord oppvekstsenter	120	0	0	0
896	Rive gamle heradshuset	0	600	0	0
897	Områdeløft Byglandsfjord	0	0	3 000	0
898	Oppgradering av utstyr og låsesystem i Årdalshallen	250	0	0	0
951	Eigenkapitalinnskot KLP	500	500	500	500
Sum fordelt		12 227	9 650	5 150	650

Prosjekt 557 til 578 viser tal ekskl. mva. Resterande prosjekt viser tal inkl. mva.

Det er også viktig å presisere at budsjettet er eit kostnadsoverslag. Eksakt kostnad får ein først når prosjekta har vore ute på anbod. Kommentar per prosjekt finn ein i handlingsdelen (kapittel 5).

4.7 Finansiering av investeringsbudsjettet i økonomiplanperioden

Investeringsbudsjettet er finansiert på følgende måte:

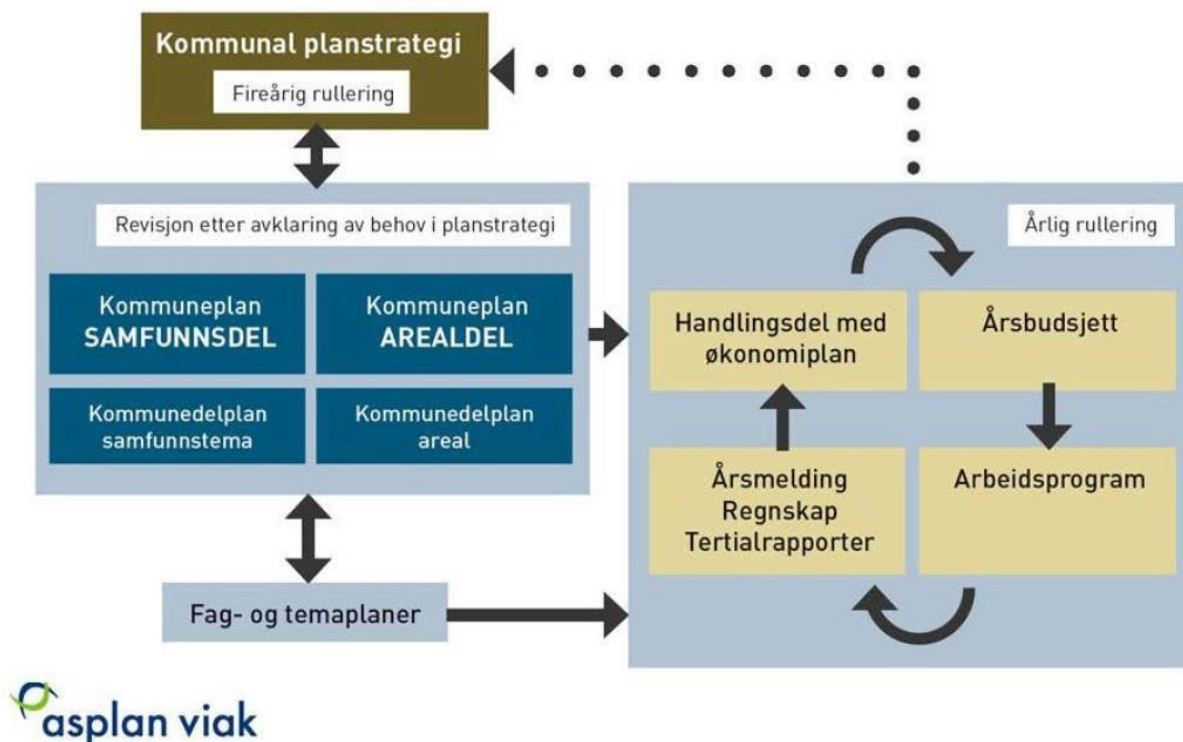
Tall i 1000 kroner	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Sum investeringar i varige driftsmidlar	12 815	9 150	4 650	150
Investeringsinntekter				
Kompensasjon for meirverdiavgift	-1 627	-340	-300	0
Tilskot frå andre	-200	-400	-400	0
Sal av varige driftsmidlar	-2 100	-1 000	0	0
Sal av finansielle anleggsmidlar	0	0	0	0
Utdeling frå selskap	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midlar	0	0	0	0
Bruk av lån	-7 550	-7 410	-3 950	-150
Sum investeringsinntekter	-11 477	-9 150	-4 650	-150

Med unntak av 2023, så er det i alle år i økonomiplanperioden lagt opp til å ta opp mindre i lån enn ein betalar i avdrag, noko som vil innebære at kommunen gradvis reduserer den langsiktige gjelda. Ein vil nytte ubrukte lånemidlar att frå tidligare år før ein tek opp nye lån. Inntektene frå tomtosal og bustadsal er budsjettert med totalt kr 2.100.000 i 2023 og 1.000.000 i 2024 og 0 ut perioden. Dette er veldig usikre tal. Sal av eigedom i kommunen vil bli sett av til ubundne investeringsfond, viss det er naudsynt med omsyn til finansiering av eigenkapitalinnskotet til KLP. Mva-kompensasjonen er eit anslag og vil variere med kor mykje av investeringane som er knytt opp mot kompensasjonspliktige kostnader.

5. KOMMUNEPLANEN SIN HANDLINGSDEL MED PRIORITERINGAR PER SEKTOR

5.1 Samanheng mellom handlingsdelen med økonomiplan og samfunnsdelen

Plan- og bygningslova krev at kommunen skal ha en kommuneplan med en handlingsdel som seier korleis kommuneplanen skal bli følgd opp dei neste fire åra eller meir, og han skal rullerast årleg.

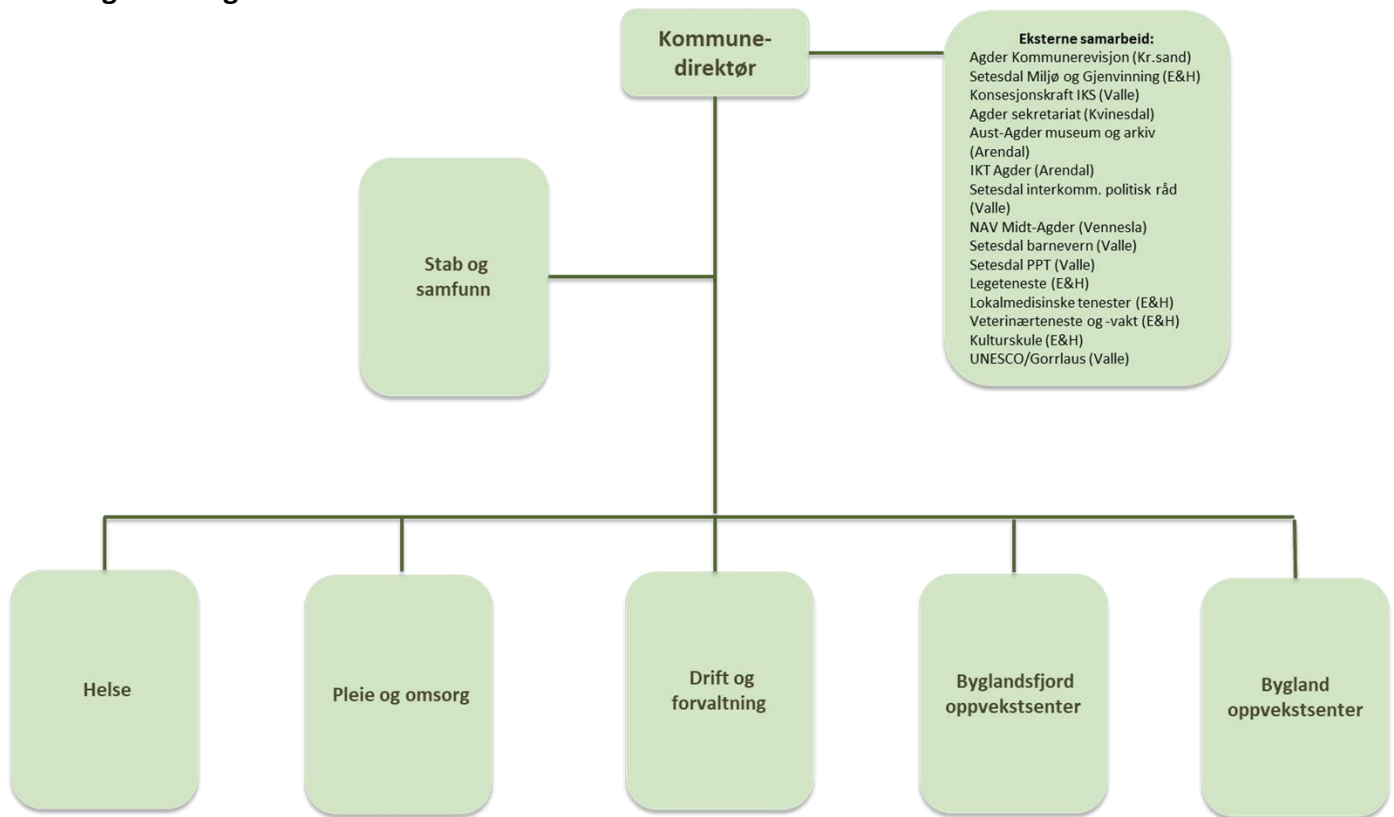

I Bygland kommune blir kravet ivareteke gjennom økonomiplanen sin handlingsdel. Her blir drifts- og investeringstiltak for dei neste 4 åra samordna og prioriterte. Kommuneplanen sin samfunnsdel og andre kommunedelplanar er lagt til grunn saman med stortingsmeldinga *Leve hele livet* og programmet *Aldersvennlig Norge*¹.

Det er og teke med innspel som kom i samband med medverknad til revidering av kommuneplanen sin samfunnsdel.

¹ Programmet for eit aldersvenleg Noreg er ein del av regjeringa kvalitetsreform for eldre, *Leve hele livet*. Arbeids- og næringsliv, kommunen og lokalsamfunn, sivilsamfunn og organisasjonar, kunnskaps- og forskingsinstitusjonar må involvere seg i prosessen og jobbe saman for eit aldersvenleg samfunn. Programmet skal også mobilisere den eldre befolkninga, slik at dei sjølve er med i planlegginga av eigen alderdom og bidreg til å utforme omgjevningane sine.

5.2 Organisering av kommunen

5.3 Eksterne samarbeid

Organisering

Sjå organisasjonskartet i kapittel 5.2.

Status, utfordringsbilete og prioriteringar

Dei fleste av dei eksterne samarbeida har eigne rekneskap og budsjett. For dei som har det, viser ein til budsjett og økonomiplan for samarbeida som vert lagt fram som referatsakar til kommunestyret.

Driftsbudsjett

Tall i 1000 kroner	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Eksterne samarbeid					
Grunnbudsjett	16 597	16 954	20 564	20 564	20 564
Konsekvensjustering: Legesamarbeid		3 385			
Konsekvensjustering: Flytting av mva. til eining 90		-125			
Konsekvensjustering: UNESCO (Gorrlaus)		350			
Ekstraordinære tiltak		1 800			
Sum Eksterne samarbeid	16 597	22 364	20 564	20 564	20 564

Om ein ser på grunnbudsjetta over, som er dei tala som er mest samanliknbare, er auka frå 2022 til 2023 på 2,2 %, som er under deflatorveksten på 3,7 %.

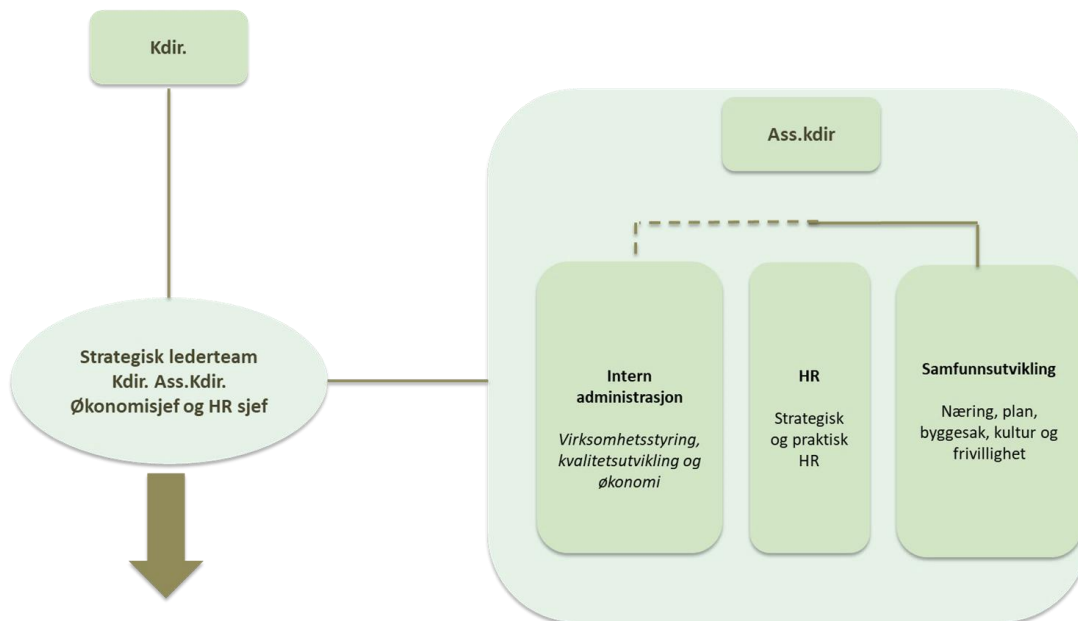
Driftsbudsjett per samarbeid

Tall i 1000 kroner	Rekneskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Endring frå '22 til '23
Eksterne samarbeid				
Fellesutgifter/sectorovergripande				
• Driftstilskot Setpro	418	390	370	-20
• Interkommunal arbeidsgjevarkontroll				
• Sakar som eventuelt krev settesakshandsamar				
Kontrollutvalet (sekretariat)	134	141	151	10
Revisjon	626	621	645	24
IKT	2 883	2 575	4 500	1 925
PPT	725	790	825	35
Musikk og kulturskule	405	425	500	75
AAma – Museumsdel	426	437	437	0
Setesdal barnevern	4 493	4 451	4 521	70
Legevakt	819	594		-594
Kommunal øyeblikkelig hjelp	523	537		-537
Lokalmedisinske tenester	705	714	618	-96
Setesdal brannvesen IKS	2 630	2 797	2 842	45
NAV	1 303	1 750	1 750	0
Legeteneste			4 555	4 555
UNESCO (Gorrlaus)			350	350
Vassdragsstyre for øvre Otra	0	375	300	-75
Sum driftsutgifter	16 090	16 597	22 364	5 767

Når det gjeld barnevern, så er det alltid ein viss risiko for budsjettauke i løpet av året. For eksempel om det oppstår ei ny fosterheimssak, vil det vere snakk om ein kostnad på kr 700.000 ekstra, og endå meir om det er snakk om institusjonsplass.

5.4 Stab, samfunnsutvikling og kultur

Organisering

Status og utfordringsbilete

Bygland kommune har hatt god økonomi og leverer gode tenester. Vi ser at sentrale føringar og redusert tal på arbeidsføre kan utfordre både økonomien og dei kommunale tenestene. Da er det viktigare enn nokon gong å utnytte dei menneskeleg ressursane. Ein ser at frivillig engasjement og frivillige organisasjonar blir enda viktigare framover. Eit godt samspel mellom kommunen og interesseorganisasjonar er avgjerande for å lykkast.

Berekraftig utvikling er eit overordna mål for samfunnsutviklinga i Noreg og internasjonalt. I det ligg det ei samfunnsutvikling som kan vare ved over tid utan at det går utover moglegheitene til noverande eller komande generasjonar. Berekraftig utvikling blir

ofte beskrive ut frå dei tre dimensjonane økonomisk berekraft, miljømessig berekraft og sosiale tilhøve. Desse dimensjonane er gjensidig avhengig av kvarandre.

Bygland kommune skal utvikle ein tilpassingsdyktig organisasjon som evnar å møte utfordringar og behov på nye måtar. Kommunen skal planlegge langsiktig og arbeide systematisk på tvers av fag og sektorar for å levere godt samordna tenester av høg kvalitet. Kommuneøkonomien skal styrast slik at vi kan handtere dei utfordringane kommunen og lokalsamfunnet står overfor. Kommunen skal medverke til å utvikle lokalsamfunnet og gjere det attraktivt å leve og bu her, mellom anna gjennom god planlegging.

Prioriteringar per satsingsområde i kommuneplanen

6. Attraktive og livskraftige sentra og bygdelag

Reguleringsplan Ose bygdesenter (tiltak #4 i handlingsdel-tabellen)

Gjennomføring av KU og arkeologisk undersøking.

Reguleringsplan Byglandsfjord sentrum (#5)

Kommunen er i gang med ein moglegheitsstudie for å utarbeide og analysere strategier for langsiktig utvikling av Byglandsfjord sentrum. Revidering av gjeldande reguleringsplanar vil ha fokus på område som treng forsterking og forbetring og på manglar i føresegnene. Utarbeiding av konseptskisse for industriområde.

Reguleringsplan Bygland sentrum (#6)

Revidering av gjeldande reguleringsplanar skal legge til rette for betre sentrumskvalitetar og trafikktryggleik. Arbeidet blir sett i samanheng med utviklinga på Presteneset.

Utvikle Presteneset basert på gjeldande reguleringsplan og moglegheitsstudien (#10)

Vi startar med etablering av bustadområdet i sør. Investorar blir invitert til å foreslå korleis området kan utviklast. Moglegvis nytte utbyggingsavtale for etablering av teknisk infrastruktur. Styrke og utvikle området rundt Brygga.

Etablere ungdomsklubben i Sørbygget (gml biblioteket/næringsbedet) (#12)

Tilrettelegge lokala i samarbeid med tilsette og brukarar av ungdomsklubben.

Kjøp av hensiktsmessig tomteareal både for bustad og næring (#14)

Mogleg kjøp av rutebilstasjonen på Byglandsfjord lenger uti økonomiplanperioden.

I større grad informere i sosiale media og andre informasjonskanalar om tilbod, tenester og prosjekt (#17)

Vi skal auke kompetansen innan informasjonsarbeid og ha fokus på målgrupper i kommunikasjonen.

Utviklingsprosjekt vekst rundt Byglandsfjorden (NY)

Vi skal sette Byglandsfjorden i fokus og skape aktivitet og utvikling ut i frå denne. I samarbeid med investorar, ildsjeler og fagmiljø.

2. Verdiskaping og berekraft

Leggje til rette for nye, regulerte og ferdig opparbeidde industriområde (#19)

Behovet for nye indutriområde blir vurdert i arbeidet med kommuneplanen sin arealdel.

Utarbeide strategisk næringsplan inkl. landbruk (#24)

Næringsplanen skal gi politikare og administrasjon god innsikt og kjennskap til næringslivet sine rammevilkår og behov. Planen skal syne korleis kommunen skal bidra til ein positiv næringsutvikling og vere ein viktig plattform for eit godt samarbeid mellom næringslivet og kommunen.

Gjennomføre idedugnad saman med reiselivsaktørane og gründerar (#27)

Ansvar for arrangement med fokus på reiselivspotensiale i kommunen der grunneigarar, gründerar og reiselivsaktørar møtast.

3. Utdanning og kompetanse

Utnytte potensialet i ordninga «varig tilrettelagt arbeid (VTA)» (#31)

Behovet for arbeidskraft vil auke framover. Gjennom å nytte restarbeidsevne så aukar vi kapasiteten og fleire får moglegheit til å delta i arbeidslivet.

Etablere kommunale lærlingeplassar/praksisplassar der det er behov (#33)

Vi skal prioritere opplæring av fagfolk for å møte framtida sine behov til komeptanse. Gjennom å tilby lærlingeplassar/praksisplassar så får vil tilgang til oppdatert kompetanse og moglege framtidige tilsette.

Etablere lesesal for studentar i kommunen (#34)

Lesesalen skal samlokalisert med co-workingspaces slik at studentane kan få tilgang på kompetanse og skape nettverk.

Sjå på alternativ kollektivtransport i samarbeid med fylkeskommunen (#35)

Agder fylkeskommune har teke initiativ til å sjå på mobilitetsløyser i fylket. Gjennom å delta kan vi sjå på alternative måtar å tilby kollektivtransport på.

4. Kultur, idrett og friluftsliv

Rydde og merke turveggar basert på sti- og løypeplanen, i regi av sti- og løypelag (#36)

Tilgang på turveggar bidreg til folkehelse og er eit lågterskeltilbod. Det er fokus på at alle grendelag skal ha tilgang på merka turveggar.

Vidareutvikle kulturskulen sitt opplæringstilbod innan kunst og kultur (#41)

Legge til rette for formidling av lokal kulturarv (#42)

UNESCO-satsinga er prioritert med kr 350.000 i åra 2023-2025 til interkommunal stilling innanfor dette fagfeltet.

Utvikle Ose som senter for kulturformidling (#43)

Vi skal saman med lokale ildsjelar, verkemiddelapparatet og næringsliv utvikle og styrke Ose som kulturformidlar. Etablering av brygge til Bjoren og turveg.

Synleggjere og utvikle stasjonsområdet på Byglandsfjord (#44)

Vi skal saman med private aktørar og frivilligheita skape ein møteplass og eit stoppunkt for besøkjande.

Merke kulturhistoriske bygg og lokalitetar (#45)

Vi skal saman med kulturformidlarar og historiforteljarar presentere bygningar og lokalitetar si kulturhistorie.

Etablering av turveg på Byglandsfjord (NY)

Tilrettelegge heilårs turveg i nærområdet på Byglandsfjord.

Utsmykking rundkøyning Byglandsfjord (NY)

Rundkøyninga er inngangsporten til kommunen. Ein vil søkje om tilskot til utforming av installasjonen.

7. Transport, kommunikasjon og samfunnstryggleik

Utbetre infrastrukturen i Bygland sentrum med enkle tiltak for å teste verknad (#48)

Teste ut korleis enkle tiltak kan trygge skulevegen i Bygland sentrum med eksempelvis merking og trafikkhinder.

Arbeide for etablering av g/s-veg langs rv9 (#49)

I alt planarbeid langs rv9 skal etablering av g/s-veg vere tema.

Driftsbudsjett

Tall i 1000 kroner	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Driftsutgifter pr. eining					
Politisk styring og kontroll					
Grunnbudsjett	1 897	2 534	2 522	2 522	2 522
Konsekvensjustering val		100		100	
Konsekvensjustering: Flytting av mva-kostnad til eining 90		-12			
Sum Politisk styring og kontroll	1 897	2 622	2 522	2 622	2 522
Stab og fellesutgifter					
Grunnbudsjett	13 603	13 842	15 148	15 148	15 148
Konsekvensjustering Kart og oppmåling flytta frå Drift og forv.		552			
Konsekvensjustering: Tilsetjing av leiar for Samfunnsutv.		1 120			
Konsekvensjustering: Flytting av mva-kostnad til eining 90		-366			
Ekstraordinære tiltak	420				
Sum Stab og fellesutgifter	14 023	15 148	15 148	15 148	15 148
Kultur					
Grunnbudsjett	2 165	2 433	2 792	1 722	1 722
Konsekvensjustering: Flytting av mva-kostnad til eining 90		-11			
Ekstraordinære tiltak					
Sum Kultur	2 165	2 422	2 792	1 722	1 722

Leiarstillinga i stabseining for samfunnsutvikling har vore vakant i eit par år. Tilsetting vert gjort i slutten av 2022 og stillinga får heilårsverknad i budsjettet frå og med 2023. Stilling for kart og oppmåling vart flytta frå Drift og forvaltning til stabseining for samfunnsutvikling i samband med omorganisering hausten 2022. Dette får heilårsverknad i budsjettet frå og med 2023.

Det ligg ikkje inne ekstraordinære tiltak i kulturbudsjettet for 2023, men både i investeringsbudsjettet, Drift og forvaltning sitt driftsbudsjett og i budsjettet til Byglandstunet AS ligg det inne prioriterte satsingar innan kultur og kulturbygg, t.d. måling av bygga på stasjonsområdet, rehabilitering av Priveten, ny lokasjon for ungdomsklubben i Sørbygget på Bygland og samstundes ny lokasjon for biblioteket i dei tidlegare banklokala, og oppgradering av kulturscena med omsyn til nytt ventilasjonsanlegg og kjøkken. Kulturbudsjettet er vesentleg større i 2023 og 2024 pga. kostnader til bygdeboka. Når bygdebokfondet er bruka opp er planen at ein ikkje har kostnader til dette lenger. Saldo på fondet er om lag 2 mill. i skrivande stund.

I tillegg til budsjettala ovanfor, så er også prioriteringane innanfor eininga Store prosjekt av relevans for Stab, samfunnsutvikling og kultur:

Tall i 1000 kroner	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Store prosjekt					
Rundkøring Bygland		6 022			
Utstilling i samarbeid med Kulturhistorisk museum		100	100	100	100

Reguleringsplanarbeid	500	500	500	500
Utviklingsprosjekt: vekst rundt Byglandsfjorden	600	600	600	600
Sum Store prosjekt	925	7 222	1 200	1 200

I skrivande stund vert det jobba med å skaffe ekstern finansiering til rundkøyringa (i tillegg til dei 6,5 mill. Statens vegvesen allereie har bidrege med). Fleire aktørar kan vere aktuelle til å bidra her, men sidan dette ikkje er stadfesta enno, må ein legge til grunn at kommunen skal dekke heile summen som Statens vegvesen ikkje dekker. Eventuell ekstern finansiering vil gå rett inn som reduksjon av summen ovanfor.

Utstilling i samarbeid med Kulturhistorisk museum er ei tenkt vidareføring av gullutstillinga i 2022, men med andre kulturhistoriske tema. Kostnadane knytt til dette vert lågare enn i 2022, grunna ein del av kostnadane i 2022 var eingongskostnadar for å legge lokalet til rette for utstilling. Også her vil det bli jobba for ekstern finansiering.

Reguleringsplanarbeid er sett av med kr 500.000 årleg. Det er i første omgang reguleringsplanen på Byglandsfjord som skal ferdigstillast, og etter den står Bygland sentrum for tur. I 2023 held arbeidet med Byglandsfjord-planen fram, og mot slutten av året er planen å byrje på planen for Bygland sentrum. Det kan også kome nokre kostnadar knytt til reguleringsplanen for Ose. Utover dette viser ein til planstrategien.

Investeringar innanfor stab, samfunnsutvikling og kultur

Tall i 1000 kroner		Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Prosj.	Prosjektnamn				
603	Turveg Byglandsfjord	400	700	1 300	0
607	Dagsturhytta	300	0	0	0
651	Inventar til biblioteket	125	0	0	0
753	Kommunal veg Presteneset	2 600	0	0	0
754	Utsmykking i rundkøyringa på Byglandsfjord	100	0	0	0
804	Kartverk – Geovekstprosjektet	200	150	150	150
869	Bygland kulturscene	920	0	0	0
876	Oppgradering og inventar kommunehuset Bygland	250	0	0	0
878	Stasjonsområdet Byglandsfjord	500	0	0	0
897	Områdeløft Byglandsfjord	0	0	3 000	0
898	Oppgradering av utstyr og låsesystem i Årdalshallen	250	0	0	0
951	Eigenkapitalinnskot KLP	500	500	500	500
Sum fordelt		7 245	1 350	4 950	650

(tal inkl. mva.)

Turveg Byglandsfjord (2023-2025)

Kommunen har fått tilsagn om spelemidlar til prosjektet. Planlagt oppstart i 2023, men det er budsjettert å jobbe med prosjektet i 2024 og 2025 også.

Dagsturhytta

Etablering av dagsturhytte på Utsikten i Grendi. Kommunen skal stå som eigar av hytta, men det er fleire aktørar som bidreg på finansieringssida; fylkeskommunen med både spelemidlar og reint tilskot, Sparebank1 SR-bank og Setesdal interkommunalt politisk råd.

Inventar til biblioteket

I samband med at ungdomsklubben vert etablert i Sørbygget, vert biblioteket flytta til der Sparebanken Sør hadde lokale før, og då vil det vere naudsynt å kjøpe noko nytt inventar. Resten av kostnaden med flyttinga vert lagt inn i budsjettet til Byglandstunet AS, då ei slik flytting vil krevje bruksendring i begge lokal.

Kommunal veg Presteneset

I samband med bygging av rundkøyering vil det vere rasjonalt å byggje vegen ned til Presteneset samstundes, så slepp ein å prosjektere denne på nytt seinare.

Utsmykking i rundkøyeringa på Byglandsfjord

Rundkøyeringa er «inngangsporten» til kommunen. Ein vil søkje om tilskot til utforming av installasjonen.

Kartverket – geovekstprosjektet (2023-2026)

Bli nytta i ein samarbeidsavtale alle kommunar har med Statens kartverk om oppgradering og tilrettelegging av kartdata for offentleg og allmenn bruk. Forbruket varierer frå år til år, men dette er uansett eit kontinuerleg arbeid som ligg inne i heile økonomiplanperioden.

Bygland kulturscene

Det ligg inne kr 340.000 til nytt kjøkken ved kulturscenen. Det resterande av budsjettsummen vil gå til nytt ventilasjonsanlegg i hovudsalen. Eksisterande aggregat er av eldre dato, og gir få justeringsmoglegheiter.

Oppgradering og inventar kommunehuset Bygland

I samband med omorganisering, samt ønskje om å plassere alle tilsette i administrasjonen i austfløyen av kommunehuset, vert det behov for fornye deler av inventaret på kommunehuset.

Stasjonsområdet Byglandsfjord

Rehabilitering av Priveten er prioritert prosjekt i investering når det gjeld stasjonsområdet. I tillegg så er det planar om å male dei andre bygga, men det ligg inne i driftsbudsjettet. Moglegheitsstudie for Byglandsfjord stasjonsområde datert 10.20.2021 omtalar Priveten med følgjande:

Toga som gjekk på Setesdalsbanen hadde kupear med inngang frå togsida, dvs kartevogner utan gjennomgåande korridor som idag. Difor var det ikkje toalett på toga og dei reisande måtte nytte priveten (utedoen) på stasjonen til dette. Den gamle priveten i Byglandsfjord er i skrøpeleg forfatning. Her trengst snarleg vedlikehald og restaurering før heile bygningen kollapsar. Priveten bør byggjast opp til eit funksjonelt og «moderne» toalettanlegg, men i gammal stil. Området treng eit godt sanitæranlegg dersom aktiviteten på området tok seg opp. Bygningen er dessutan så flott at den vil kunne verte ein attraksjon i seg sjølv. «Setesdals finaste do», eller kanskje Noregs finaste.

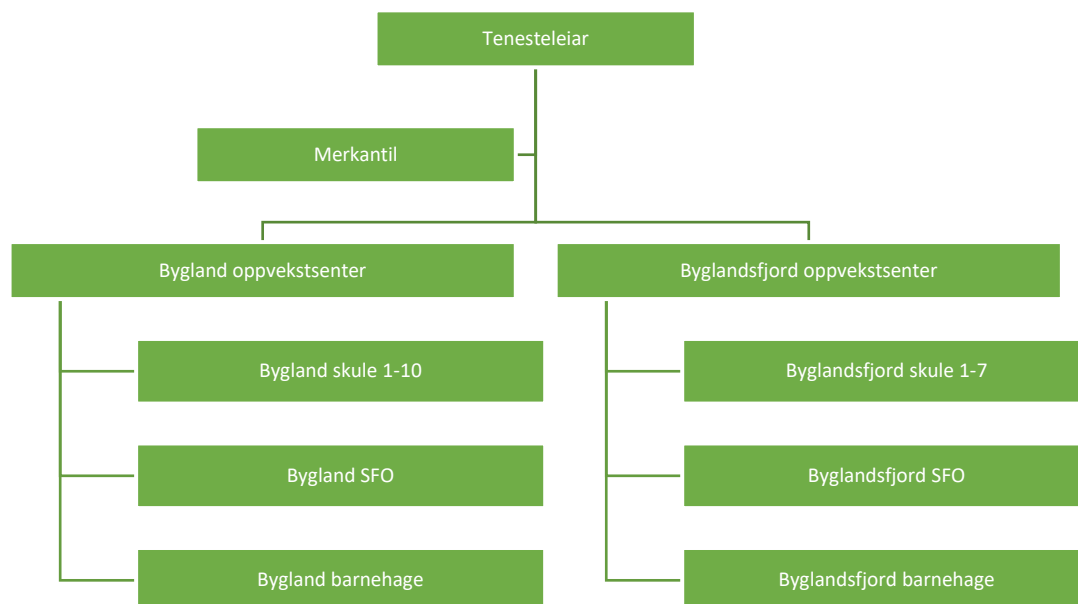
Kommunedirektøren føreslår å setje av kr 500 000,- til å starte arbeidet med å restaurere bygget. Tryggleik og fasade må prioriterast i denne omgang. Bygget er freda, og restaureringsarbeidet vil måtte skje i nært samarbeid med kulturminneavdelinga hjå Agder fylkeskommune.

Områdeløft Byglandsfjord

Eigedomen knytt til den tidlegare rutebilstasjonen på Byglandsfjord er i svært dårleg forfatning. For å få fart på eit breiare forankra stadutviklingsprosjekt på Byglandsfjord kan det bli aktuelt for kommunen å kjøpe eigedomen, for så å leggje betre til rette for framtidig utvikling av området, slik at også private investorar i større grad vil fatte interesse for å utvikle området vidare.

5.5 Oppvekstsektoren

Organisering

Oppvekstsektoren er organisert i to oppvekstsenter med skule, SFO og barnehage. Bygland oppvekstsenter har 1-10-skule, medan Byglandsfjord oppvekstsenter har 1-7-skule. Begge oppvekstsentra har barnehage med to avdelingar. Sektoren har om lag 40 årsverk.

Status og utfordringsbilete

Oppvekstsentra er prega av velkvalifisert personell i alle faggrupper. Barnehagane har særst gode resultat på den årlege brukarundersøkinga. Skulane kan vise til resultat godt over landssnittet når det gjeld grunnskulepoeng, og har også gode resultat på elevundersøkinga, som viser elevane sin trivsel på skulen.

Hovudutfordringa i sektoren, er knytt til den negative folketalsutviklinga i kommunen, som gir seg utslag i minkande barne- og elevtal i barnehage og skule. Fordelt på dei to oppvekstsentra, ser barne- og elevtalet for 2022-2023 slik ut:

2022-2023	Barnehage	SFO	Barneskule	Ungdomsskule	Samla elevtal
Byglandsfjord	18 barn	19 brukarar	43 elevar		43 elevar
Bygland	21 barn	17 brukarar	42 elevar	35 elevar	77 elevar
Totalt i Bygland kommune	39 barn	36 brukarar	85 elevar	35 elevar	120 elevar

Tal på barn/elevar i barnehage, SFO og skule på Bygland og Byglandsfjord oppvekstsenter, og samla for kommunen, for skule- og barnehageåret 2022-2023

Årskulla er små, og i barneskulen kan årstrinna variere frå to til ti elevar. Det fordrar det at ein organiserer aldersblanda undervisning. Sjølv om ein organiserer seg på tvers av årstrinn, er gruppene små. Dette kan gi store utfordringar for det psykososiale og faglege læringsmiljøet, der den einskilde kan streve med å finne sin plass i fellesskapet. Barnetalet i aldersgruppa 0-5 år, peikar mot eit stadig minkande elevtal. Dette er ein vesentleg utfordring for sektoren no og framover. Med utgangspunkt i dagens tal på barn i aldersgruppa 0-5 år som bur i kommunen, kan ein sjå føre seg følgjande elevtalsprognose for dei komande fem åra:

Årstal	Byglandsfjord 1.-7.	Bygland 1.-7.	Bygland 8.-10.	Elevar i kommunen
2022	43	42	35	120
2023	50	40	36	126
2024	45	38	37	120
2025	38	38	38	114
2026	31	33	46	110
2027	31	32	39	102

Flyktningssituasjonen kan føre med seg fleire elevar og barn. Om skulen skulle få fleire elevar med flyktningbakgrunn, kan det føre med seg rettar til undervisning i grunnleggande norsk for språklege minoritetar. Om det skulle kome barn i barnehagen, vil det kunne føre til auka behov for personell. Ein legg til grunn at integreringstilskota vil finansiere eventuelt behov for meir personell.

Prioriteringar per satsingsområde i kommuneplanen

2. Verdiskaping og berekraft

Oppretthalde samarbeid mellom "Ungt entreprenørskap" og skule (tiltak #24 i handlingsdel-tabellen)

Gjennom elevbedrifta Ting og Tang til hage er skulen involvert i «Ungt entreprenørskap». Det er 9. og 10. trinn på Bygland skule som har denne verksemda i valfaget Arbeidslivsfag. I Arbeidslivsfag samarbeider også skulen med lokalt næringsliv, der elevane er utlasserte i ulike lokale bedrifter.

Miljøfyrtårnsertifisering (#36)

Oppvekstsektoren er i gang med å miljøsertifisere seg, og siktar mot å bli miljøfyrtårn innan 1. februar 2023. Dette er eit fellesprosjekt for begge skulane, SFOane og barnehagane. Miljøsertifiseringa fører med seg systematisering av HMS-arbeidet, krev ei rekke ENØK-tiltak, men har også ein pedagogisk dimensjon, der ein skal undervise i og for miljømedvit og berekraft. Dette er i samsvar med læreplanen.

3. Utdanning og kompetanse

Samarbeid med lokalt næringsliv gjennom bedriftsbesøk og å invitere næringslivet inn i skulen (#38)

Ungdomsskulen samarbeider med lokalt næringsliv i faget Arbeidslivsfag. Sjå også tiltak #24 ovanfor.

Opne opp for fleire yrkesgrupper inn i oppvekstsektoren (#41)

I samsvar med mål om å opne opp for fleire yrkesgrupper i sektoren, er det tilsett sjukepleiar i miljøterapeutstilling i skule og SFO, knytt til elevar med særskilte behov. Barnehage og skule held fram arbeidet med å sikre overgang mellom barnehage og skule, overgang til mellomtrinn, og til ungdomsskulen. I tillegg til rutinefesta overgangsmøte, kan det vere nødvendig med hospitering og spesifikke bli-kjent-aktivitetar for barn som er sårbare eller treng det av ulike grunnar.

Halde fram med overgangsmøter mellom nivåa i grunnskulen (#45)

Sektoren legg vekt på å lage gode overgangar mellom dei ulike fasane i oppveksten. Det er rutine for å gjere overgangen mellom barnehage og skule trygg og god, med jamleg samarbeid og samvær. I tillegg fokuserer ein på både faglege og sosiale overgangar mellom småskule og mellomtrinn, og mellom mellomtrinn og ungdomsskule. Elevane på mellomtrinnet har månadsvise utvekslingar mellom skulane for å bygge tryggleik og vennskap på tvers av oppvekstsentra, og å leie fram til eit godt klassemiljø når alle elevane går saman på ungdomsskulen.

Framleis ha eit godt samarbeid med KVS mellom anna i tverretatleg team (#47)

Skulen samarbeider med KVS gjennom mellom anna tverretatleg team og andre tverrfaglege grupper.

3. Utdanning og kompetanse

Lokal kulturarv skal i større grad inn i planarbeidet for oppvekst (#58)

Lokal kulturarv har fått ein større plass i skule- og barnehage gjennom prosjektet Gorrlaus, der barn, elevar og tilsette får opplæring i folkemusikk og -dans frå Setesdal. På det viset blir både tilsette og barn betre rusta til å forvalte og vidareformidle den immatrielle kulturarven i Setesdal, i tillegg til å styrke lokal identitet og tilhøyrse.

Andre prioriterte satsingar

Prosjekt oppvekst

Oppvekstsektoren er i gang med å omorganisere seg for å vere sosialt, fagleg og økonomisk berekraftig. I omorganiseringsarbeidet nyttar ein tenestedesign som metode, der alle tilsette, føresette og elevar blir høyrde, slik organisasjonen blir utvikla i samsvar med brukarperspektiva. For skule- og barnehageåret 2022-2023 har oppvekstsentra felles tenesteleiar og felles merkantilressurs. Målet med det er både å samordne sektoren mot ei felles retning med felles rutinar og praksis, å dra nytte av kompetanse og

ressursar på tvers, og å fordele merkantile og pedagogiske arbeidsoppgåver på ein meir føremålsteneleg måte. Det er assisterande tenesteleiarar på kvar eining. I arbeidet med å bygge ein einskapleg sektor og styrke samarbeidskulturen, samlar oppvekstsentra seg om felles prosjekt, koordinerer møteverksemd og har felles kompetanseheving. Ein nyttar ressursar på å møtast for å utvikle sektoren saman. I tillegg til digitale samarbeid, har skulane samarbeid med månadlege fagdagar der dei besøker kvarandre eller reiser på felles ekskursjonar. Dette er ein del av det førebyggjande psykososiale arbeidet, og eit tiltak å bygge fellesskap blant barna i kommunen, i tillegg til at ein søker å utvide fagmiljøet til elevar og tilsette. Dette fører med seg kostnader.

Implementering av nye læreplanar

Skulane held framleis på å implementere læreplanane frå 2020 (LK2020). Den siste fagplanen blir innført i 2022-2023. Å legge om praksisen etter nye læreplanar krev at ein investerer i kompetanseheving og nye læremiddel. For å møte læreplanane sine tilnærmingar til tverrfagleg undervisning, og forventningane til skulane som lærande fellesskap, har ein i tillegg omorganisert arbeidsgruppene og arbeidsfasilitetane til personalet.

Digital infrastruktur

Oppvekstsektoren har gjort store framsteg når det gjeld digitale ferdigheiter, og har fått god røynsle med ulike digitale pedagogiske verktøy og plattformer for samhandling og læring. Samstundes har det ikkje vore nokon overordna strategi for den digitale satsinga. Det er store etterslep når det gjeld infrastruktur og utstyr. Samarbeidet med IKT Agder set også krav til kva for standard den digitale infrastrukturen og utstyret skal halde. Føringer i læreplan og gjeldande pedagogisk tenking føreset utstrekkt bruk av digitale verktøy med tilhøyrande stabil tilkopling til nett i alle rom. Velfungerande digital infrastruktur er også sentralt for legge til rette for digitale samarbeid på tvers av oppvekstsentra og utover kommunegrensene, for både tilsette og elevar.

Traumebevisst omsorg og laget kring barnet

Barnehage og skule samarbeider om å styrke det systematiske psykososiale arbeidet i samsvar med kapittel 9A i opplæringslova og kapittel 8 i barnehagelova, som skal sikre elevar og barn eit godt og trygt skule- og barnehagemiljø. Pandemien, med nedstenging av skule og barnehage samt restriksjonar for samvær og fellesskap, har gitt etterverknader for barn og unge, ikkje minst for dei som var sårbare frå før. Ein stor del av dei unge har hatt avgrensa med sosiale arenaar i viktige barne- og ungdomsår. I tillegg gir det låge elevtalet eit avgrensa sosialt miljø. Saman med skulehelsetenesta er skulane og barnehagane med på kompetansehevinga Traumebevisst omsorg, i regi av RVT Sør. Sektoren må vere budd på større og samansette utfordringar innan psykiske helse, utanforskap og ufrivillig fråvær i åra som kjem. Oppvekstsentra samarbeider på tvers av faggrupper for å møte dei samansette utfordringane med ei heilskapleg og systematisk tilnærming. Pedagogisk-Psykologisk teneste for Setesdal og skulehelsetenesta er til stade på begge oppvekstsentra på faste dagar. Velutvikla samarbeid på tvers blir vesentleg for å kunne møte forventningane og oppgåvene som kjem med oppvekstreforma.

Skulefrukt

Skulane tilbyr skulefrukt, og har funne ei form på dette som passer inn i skulekvardagen, og som ikkje fører med seg for mykje matsvinn.

Driftsbudsjett

Tall i 1000 kroner	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Driftsutgifter pr. eining					
Bygland Oppvekstsenter					
Grunnbudsjett	18 276	18 626	19 317	19 317	19 317
Konsekvensjustering: Auka energiutgifter		916			
Konsekvensjustering: Flytting av mva-kostnad til eining 90		-285			
Konsekvensjustering: 12 timar gratis SFO		60			
Ekstraordinære tiltak		200			
Sum Bygland Oppvekstsenter	18 276	19 517	19 317	19 317	19 317
Byglandsfjord Oppvekstsenter					
Grunnbudsjett	11 547	12 196	12 046	12 046	12 046
Konsekvensjustering: Auka energiutgifter		29			
Konsekvensjustering: Flytting av mva-kostnad til eining 90		-239			
Konsekvensjustering: 12 timar gratis SFO		60			
Ekstraordinære tiltak		50			
Sum Byglandsfjord Oppvekstsenter	11 547	12 096	12 046	12 046	12 046

Ekstraordinære tiltak på Bygland oppvekstsenter gjeld arbeidsbord og møtefasilitetar for lærarane, samt oppgradering av digital infrastruktur for å møte krav frå IKT Agder, medan på Byglandsfjord oppvekstsenter ligg det inne kr 50.000 til AV-utstyr i Årdalshallen. Elles er det også lagt inn ei mindre konsekvensjustering knytte til auka køyregodtgjersle i samband med at ein i prosjekt oppvekst legg opp til større samhandling mellom oppvekstsentra, men dette er eit så lite tal at det ikkje er lagt inn i tabellen ovanfor.

Ein veldig stor del av budsjettauka på Bygland oppvekstsenter gjeld straum og ekstraordinære tiltak. Om ein berre ser på grunnbudsjettet ser ein at budsjettauka er om lag 3 %, som er lågare enn deflator på 3,7 %. På Byglandsfjord oppvekstsenter vert grunnbudsjettet auka med 5,6 %. Hovudårsaka til auka utover deflator er at Byglandsfjord skule har behov for å bemanne opp grunna høgt elevtal i skuleåret 2023/2024.

Sektoren er samla sett redusert med om lag eitt årsverk frå 2022 til 2023. Ein vil elles påpeike at fleire innspel frå vernerundane i oppvekst er teke omsyn til i driftsbudsjettet til Drift og forvaltning, og er difor ikkje inkludert i budsjettsummane i tabellane ovanfor.

Investeringar innanfor oppvekstsektoren

Tall i 1000 kroner		Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Prosj.	Prosjektnamn				
301	Digital infrastruktur Byglandsfjord oppvekstsenter	200	0	0	0

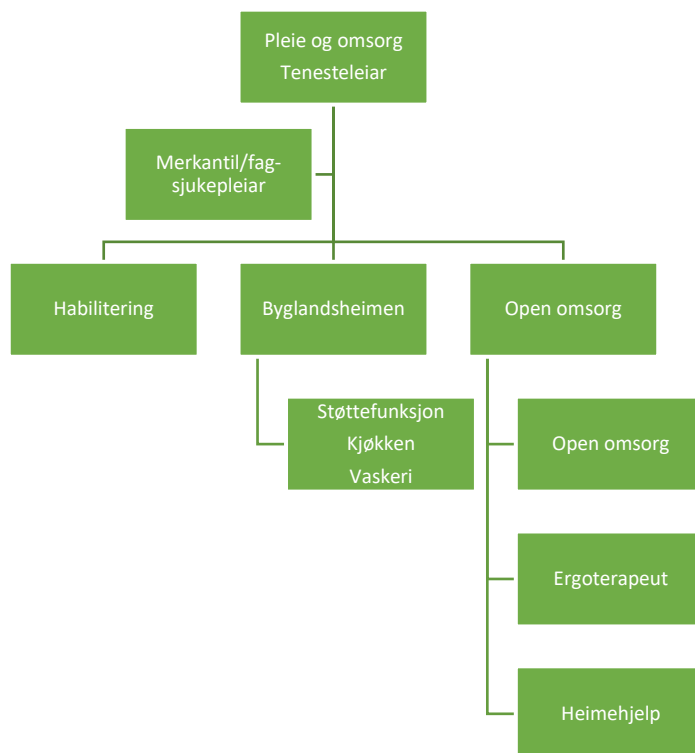
Etter fleire større investeringsprosjekt på oppgradering av uteområda ved begge oppvekstsentra dei siste åra, er det lagt opp til færre investeringar innanfor denne sektoren i åra som kjem. Prosjektet for 2023 gjeld oppgradering av digital infrastruktur på Byglandsfjord oppvekstsenter for å møte krav frå IKT Agder, og for å leggje betre til rette for at oppvekstsenteret skal vere rusta for den digitale utviklinga.

5.6 Helse og omsorg

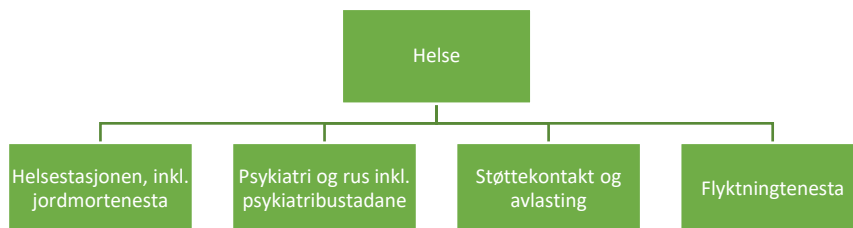
Organisering

Pleie og omsorg

Bygland kommune har fokus på å ha eit godt kvalitetsnivå på pleie- og omsorgstenestene. Hovudoppgåva til eininga er å yte gode tenester til pasientar og brukarar som har behov for kommunale tenester. Ein har i 2023 valt å gå tilbake til ei organisering med tre avdelingar, Byglandsheimen, open omsorg og habilitering, og einingar har for tida om lag 41 årsverk.

Helse

Helse har ansvar for ulike fagområde med få tilsette i ulike stillingsstorleikar. Det er sårbart ved vakansar, feriar og sjukdom å drifte fagleg forsvarleg med ein person med spesialkompetanse på fagfeltet i kvar stilling. Det er utfordrande å ha eit godt fagmiljø med få tilsette. Alle i tenestene er avhengig av godt samarbeid med andre einingar i kommunen for å levere gode tenester til innbyggjarane. Tenesteleiar helse er og med inn i drift av enkelte oppgåver.

Det er venta at ein i løpet av 2023 må justere organisasjonskarta etter planlagd samanslåing av desse to einingane.

Status og utfordringsbilete

Pleie og omsorg

Dei demografiske endringane i befolkninga er kjende for dei fleste. Dei vil medføre at ein vil få stadig fleire eldre. I perioden 2023 til 2030 vil antal innbyggjarar i Bygland over 67 år, auke frå 294 til 330. Dette vil naturleg føre med seg ei auke i dei skrøpelegaste eldre, som vil ha behov for tenester frå kommunen. I fylgje www.demenskartet.no vil ein i åra 2020-2030 oppleve ei auke frå 26 til 40 personar som har demenssjukdom i Bygland. Den prosentvise auken er frå 2,24% til 3,41%. Tala for Noreg som heilheit er frå 1,88% til 2,48% av befolkninga. I tillegg kjem dei som har andre typar sjukdomar og hjelpebehov.

Figurane under syner forventa utviklinga i antal personar med demens i tidsrommet 2020-2030 (kjelde: demenskartet.no)

Bygland 2020				Bygland 2030			
Personer med demens				Personer med demens			
Alder	Antall	♂	♀	Alder	Antall	♂	♀
30-64	0	0	0	30-64	0	0	0
65-69	0	0	0	65-69	0	0	0
70-74	5	3	2	70-74	5	3	2
75-79	3	2	1	75-79	9	5	4
80-84	6	2	4	80-84	12	6	6
85-89	6	3	3	85-89	7	4	3
90+	6	2	4	90+	7	2	5

Ei av dei andre store utfordringane i helse- og omsorgssektoren er korleis ein får tak i tilstrekkeleg bemanning, med relevant fagkompetanse, til å oppretthalde nivået og kvaliteten på tenestene. Dette er ei nasjonal utfordring som, i følge prognoser, berre vil auke på i åra frametter. Satsing på regionale samarbeidsformer, samt velferdsteknologi, vil kunne demme opp for nokre av utfordringane.

Helsestasjon

Ressursar 120% fast stilling helsesjukepleiar- helsestasjon og skulehelseteneste. 80 % stilling finansiert av tilskotsmidlar i 2023. Det er prioritert auka 10 % fast stilling frå (90 til 100%) til leiande helsesjukepleiar i 2023.

Bygland kommune har 155 born frå 0-15 år og om lag 70 elevar på KVS som får tenester frå helsestasjonen og skulehelsetenesta. Det er 20 % jordmor og 40% vaktberedskap stilling for dei som har meir enn 1, 5 time køyreveg til fødestaden.. Vaktberedskapen er delvis finansiert av SSHF og jordmødrene hospiterer jamleg i SSHF for å oppretthalde sin kompetanse. Det er eit samarbeid med jordmor i Evje og Hornnes kommune om vaktberedskap og fødselsforberedande kurs.

Psykisk helse og rus

80 % stilling som spesialhjelpepleiar med pasientoppfølging av vaksne og ungdomar. Tenesteleiar har og oppfølging av enkelte brukarar. Alle får enkeltvedtak på tenester. 20% stilling på dagtilbod, personell i bustaden følgjer med dei som bur der. Tilbodet består av sosialt samvær, eit enkel måltid, turar og enkle hobby aktivitetar.

20% psykologstilling: Stillinga er vakant då ein ikkje har lykkast med å tilsette psykolog. Kommunen leiger inn psykolog i enkelte sakar dersom det er ledig kapasitet hos psykologar ein har lykkast å ha avtale med.

Psykiatribustadane

2.2 stillingar på dag og kveld. Bebuarane får individuell oppfølging og har og tilbod i fellesskap. Andre som har tenester i psykisk helse nyttar seg og av fellesskapet i bustaden. Heimesjukepleien gir tenester når det ikkje er fast personell på jobb.

Flyktningtenesta

80 % flyktningkonsulentstilling til flyktningar frå Ukraina. Kommunen vil sannsynlegvis bli oppmoda om å take imot fleire flyktningar i 2023 enn dei 15 som er busett nå, budsjettet må justerast når dette er klarlagt. Søknad om stønader til livsopphald og andre utgifter er det vanskeleg å budsjettere med, men blir handsama ut i frå lovverk og retningslinjer.

Lærlingar lønna av flyktningbudsjettet, fire lærlingar er på god veg til å fullføre eit lærlingløp innan PLO, Helse og Drift og Forvaltning. Løn og kjøp av ekstern rettleiar blir lønna av flyktningefondet.

Støttekontakt – avlastning

Det er ei stor utfordring å rekruttere avlastning og støttekontaktar. Budsjettposten inneheld avlastning og støttekontaktar for born og vaksne og omsorgsløn. Behovet endrar seg i løpet av budsjettåret, blir handsama ut i frå lovverk.

Fysioterapeut

Får driftstilskot på 75% og dekkja køyring og eigen sats når ho har oppdrag i kommunal regi. Samarbeidsfora er Inntaksnemnda i PLO.

Prioriteringar per satsingsområde i kommuneplanen

1. Attraktive og livskraftige sentra og bygdelag

Gjennomføre reforma «Leve heile livet» (tiltak #36 i handlingsdel-tabellen)

Kvalitetsreforma «Leve heile livet» er forlenga med 1 år t.o.m. 2024. I Bygland har vi mange gode tiltak som har kome som ein konsekvens av reforma. Tiltaka er summert opp i prosessnotatet knytt til PS 98/21. Ein vil fortsetje med å finne gode løysingar saman med brukarane heile reformperioden.

Regjeringa har varsla at det vert presentert ei ny reform i løpet av 2023. Arbeidstittelen på den er «Bo trygt hjemme». Det ein veit om denne er at den mellom anna omhandlar utvikling av bustadløysingar som gjer at eldre opplever trygghet i eigen heim der dei kan ha sosial kontakt og ta del i nærmiljøet. Her vil det vere viktig å arbeide godt på tvers av sektorar i kommunen.

Etablere strukturert samarbeid mellom skulehelsetenesta og oppvekst med fokus på førebygging (#39)

Det er prioritert auka 10 % fast stilling frå (90 til 100%) til leiande helsesjukepleiar i 2023.

Andre prioriterte satsingar

Byglandsheimen har eit forbetringsteam. Dette er ei tverrfagleg gruppe på som arbeider med å sjå på andre måtar å organisere oss på. Fokuset er å ha rett kompetanse, på rett stad, til rett tid. Dette er eit kontinuerleg arbeid.

Eininga har over fleire år hatt eit sjukefråver som har vore høgt. Ein har no inngått eit samarbeid med NAV sitt arbeidslivssenter der ein vil utforske ulike metodar for å få bukt med det høge fråveret. Samarbeidsutvalet i eininga vil vere sentrale i dette arbeidet.

Eininga har fokus på å tilretteleggje for å ta imot lærlingar. Ein ser at dette er eit viktig ledd i å rekruttere framtidig personell. Eininga er representert i ulike fagnettverk. Her kan nemnast regionalt helsenettverk der ein samarbeider om ulike utfordringar knytt til regionen vår. Nettverk i forhold til digital utvikling og velferdsteknologi samt regionalt og nasjonalt nettverk for aldersvennlige lokalsamfunn.

Vi har eit tverrfagleg inntaksteam som arbeider etter BEON (Beste Effektive Omsorgsnivå) prinsippet som skal gjenspeile «omsorgstrappa» i Bygland. Vi har eit ynskje om å styrke samarbeidet med friviljuge og pårørande frametter. Dette er i tråd med sentrale anbefalingar.

Driftsbudsjett

Tall i 1000 kroner	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Driftsutgifter pr. eining					
Helse					
Grunnbudsjett	10 634	7 500	6 592	6 592	6 592
Konsekvensjustering: Auka energiutgifter		9			
Konsekvensjustering: Flytting av mva-kostnad til eining 90		-136			
Sum Helse	10 634	7 373	6 592	6 592	6 592
Pleie og omsorg					
Grunnbudsjett	33 470	36 873	36 559	36 559	36 559
Konsekvensjustering: Auka energiutgifter		336			
Konsekvensjustering: Flytting av mva-kostnad til eining 90		-650			
Ekstraordinære tiltak		112			
Sum Pleie og omsorg	33 470	36 671	36 559	36 559	36 559

Den store reduksjonen av helsebudsjettet gjeld legekantoret, som er flytta til eining for eksterne samarbeid. Reduksjonen frå 2023 til 2024 gjeld flyktingtenesta, kor flyktingane som er lærlingar er i ferd med å fullføre lærlingløpet, som igjen inneber at det vert lågare kostnader knytt til dette frå og med 2024. Einingsleiar helse er budsjettert med 100 % stilling fram til april, og 60 % frå mai ut året.

Ekstraordinære tiltak i Pleie og omsorg-budsjettet for 2023 gjeld innkjøp av vaskemaskin og dekontaminator, då desse maskinane er blitt utslite. Grunnbudsjettet for eininga er elles auka med om lag 10 %, då ein ser at budsjettet for 2022 er for lågt, og ein har også hatt fokus på å simulere så reelt som mogleg kor mange årsverk tenesta treng gitt noverande organisering. Som ein har signalisert i budsjett for 2022 så er det planlagd ei ekstern gjennomgang av eininga med tanke på å gjere ho best mogleg rusta for framtida.

Generelt så vil ein også påpeike usikkerheita knytte til følgjande kostnadsdrivande moment: Helg/natt-utfordringa, sjukefråvær og anna fråvær, overtid, forskyve arbeidstid, permisjonar, for å nemne noko.

Avslutningsvis vil ein leggje til at fleire tiltak knytte til innspel frå vernerundane gjeld bygningsmessige tiltak og er lagt inn i driftsbudsjettet til eining Drift og forvaltning. Justering av golv på nokre bad på Byglandsheimen, nye belegg på fleire golv, lydisolering av kontor er noko av det som vert gjort i 2023.

Investeringar innanfor helse og omsorg

Tall i 1000 kroner	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Prosj. Prosjektnamn				
402 Naudstraumsaggregat med autostart Byglandsheimen	0	600	0	0
403 Nøkkelsystem Byglandsheimen	0	200	0	0
Sum fordelt	0	800	0	0

Naudstraumaggregat med autostart Byglandsheimen

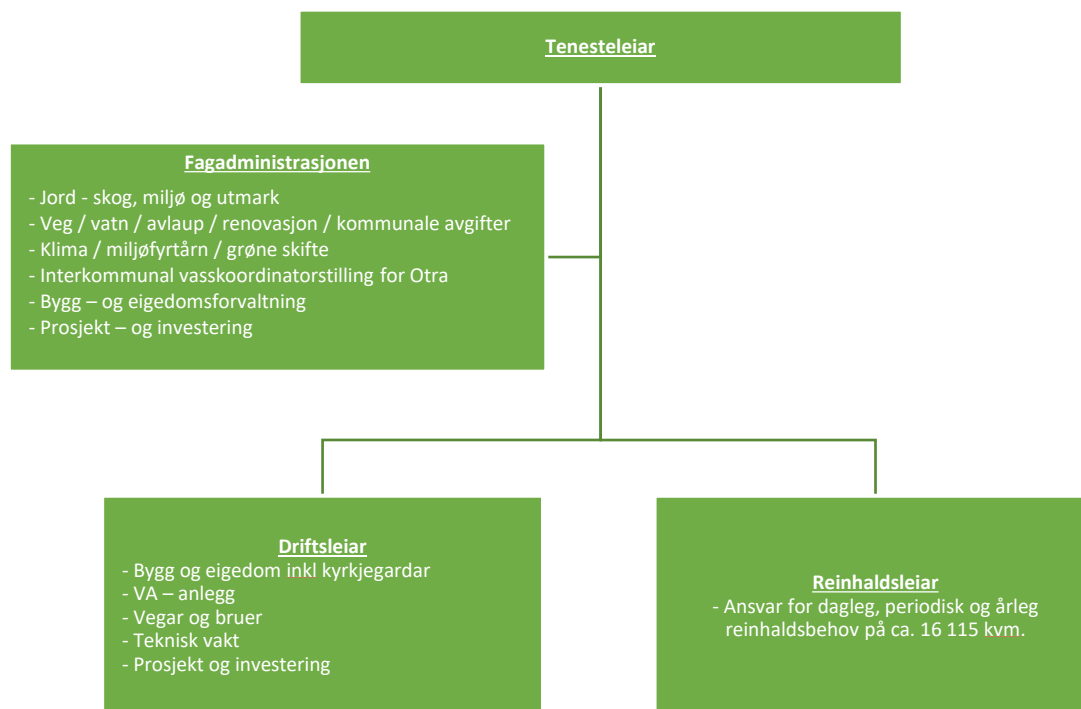
Noverande aggregat er av eldre årgang. Behovet for autostart er også teke opp i vernerundesamanheng.

Nøkkelsystem Byglandsheimen

Vernerunderapport 2022 skisserer dagens 3 system som mindre hensiktsmessige. Det dreiar seg om tryggleik og rasjonell nøkkeladministrasjon.

5.7 Drift og forvaltning inkl. VARF

Organisering

Ved eininga er det tilsett 25 personar fordelt på 19 årsverk. Fagadministrasjonen som arbeider bare med saker for Bygland kommune, utgjer 2,40 årsverk. Uteseksjonen har 8,15 årsverk inkl. badevaktstilling. Reinholdsavdelinga har 6,8 årsverk. Eininga forvaltar ca. 25 lovverk og har ansvaret for, og deltek også, i ulike prosjektgjennomføringar og eksterne samarbeid. T.d. investeringsprosjekt og Blekeprosjekt.

Status og utfordringsbilete

1. Uforholdsmessig stor bygg- og eigedomsmasse er utfordrande m.o.p. økonomi.
2. Vatn og avlaup: Relativt få abonnentar utfordrar nødvendige investeringar som kan dekkjast etter sjølvkostprinsippet.
3. Sårbare grunna mange «åleinespesialistar». Fagkompetanse på alle felt kan vere utfordrande.
4. Eldre arealplanverk er utfordrande i mange saker som vedkjem arealbruk, men også i høve andre fagfelt. T.d. innan veg, vatn og avløp. VA-plan er under utarbeiding, og vil kunne gi gode prioriteringsrekkefølger.
5. Prioritere kapasitet til å implementere digitale verktøy for rasjonell forvaltning og god internkontroll.
6. Bidrage aktivt i arbeidet med det grønne skifte og ulike berekraftsmål.

Prioriteringar per satsingsområde i kommuneplanen

Ein viser til tabellen for handlingsdelen for når dei ulike tiltaka er tenkt gjennomført. Det vil ikkje vere kapasitet og økonomi til å gjennomføre alle tiltaka nemnt i det kommande avsnittet i 2023, nokre tiltak kjem også i perioden 2024-2026.

1. Attraktive og livskraftige sentra og bygdelag

Kartlegge kommunale bygg med omsyn til universell utforming (tiltak #12 i handlingsdel-tabellen)
Oppretthalde tilbodet om familiebadning (#16)

2. Verdiskaping og berekraft

Miljøfyrtårnsertifisering av alle kommunale bygg (#36)
 Revidering av klima- og miljøplan (#37)
 Sal av diverse kommunale bustadbygg (NY)

4. Kultur, idrett og friluftsliv

Kartlegge behov for universell utforming av kommunale bygg og for t.d. bading, fiske o.l. (#51)
 Informasjonskampanje for auka fisking for å betre kvaliteten på fisk i Byglandsfjorden (#56)
 Sette i stand brygger til Bjoren, Neset camping, Grendi, Lauvdal og Åraksbø (#63)
 Tilby rimeleg leige av lokalar til lag og foreiningar (#66)

5. Transport, kommunikasjon og samfunnstryggleik

Kartlegge moglege mobilitetstiltak i rurale område (#67)
 Utleige av elsyklar gjennom regionalt samarbeid (#68)
 Utbygging av gateljos med fokus på behov avdekt i Barnetråkk-undersøkinga (#71)
 Kommunale køyretøy og maskinar skal nytte fornybar energi når det er eit alternativ (#78)
 Kartlegge kost/nytte av ladepunkt ved større offentlege arbeidsplassar (#79)
 Utarbeide plan for vatn, avløp og overvatn (#80)
 Revidere Trafikksikringsplan (#86)
 Utarbeide plan for kommunale vegar og infrastruktur (#87)

Driftsbudsjett Drift og forvaltning

Tall i 1000 kroner	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Driftsutgifter pr. eining					
Drift og forvaltning ekskl. VARF					
Grunnbudsjett	14 920	15 872	15 360	15 360	15 360
Konsekvensjustering: Auka energiutgifter		817			
Konsekvensjustering: Plan og oppmåling flytta til stab/samf.		-463			
Konsekvensjustering: Forsikring		222			
Konsekvensjustering: Flytting av mva-kostnad til eining 90		-1 413			
Konsekvensjustering: Auka budsjett brøyting og vegvedl.		245			
Konsekvensjustering: El-sykkelprosjektet		80			
Ekstraordinære tiltak	1 000	1 895	505	390	190
Sum Drift og forvaltning ekskl. VARF	15 920	17 255	15 865	15 750	15 550

Det ligg inne mange ekstraordinære tiltak i 2023-budsjettet. I neste avsnitt følger ei oversikt per ansvarsområde.

Ansvar 3500: «Teknisk administrasjon»:

- Her er vurdert at miljøfyrtårnsertifiseringsarbeidet fordrar ein meirkostnad på omlag kr 20 000,- for å få utført tiltak i tråd med sertifiseringskriteria. Medlemskontingenten a kr 32 000,- blir fordelt på einingane.
- Vedtak om delaktigheit i interkommunale vassområdesamarbeid gir kostnader på kr 75 000,-. Vassområdestillinga for Otra, plassert i Bygland kommune gir p t ein årleg kostnad på kr 60 000,- og deltaking i Vassområdestilling for Tovdal gir p t ein årleg kostnad på kr 15 000,-

Ansvar 3501: «Bjoren»

- Tiltak for å lette sjø – og ilandsetting av båten er ønskjeleg. Tiltaket går på å gjere tilpassingar på båtvogga slik at skinnegangane under vatn ikkje blir tilslørt av grus, stein og anna som kompliserer sjøsettinga og landsettinga. Det vil kunne gi kostnadsreduksjon for å unngå innleige av dykkarteneste kvart år. Kostnadsestimat er kr 35 000,-.

- Reparere dekke på Byglandsfjord bryggje. Kostnadsestimat kr 25 000,-. Nødreperasjon gjennomført i 2022.
- Nødreperasjon av kistebryggja på Bygland. Kostnadsestimat kr 25 000,-. Ytre del av bryggja glir ut. Dette kan ha ein sikkerheitsfaktor for seilinga og ved opphald ytst på bryggja. Det blir ikkje føreslått full rehabilitering grunna ønskje om å inkludere ytterlegare tiltak i prosjekt Prestneset og vedteke handlingsmål (KPH) som tek føre seg istandsetting av fleire Bjorenbryggjer i vassdraget.

Ansvar 3503: «Stasjonsbygningen»

- Innkjøp av diverse hagereiskap og sommarblomster i regi av etablert frivilligheitsgruppe som utfører dugnadsarbeid på grøntareala.
- Utvendig måling næringsbygg inkl nye takrenner og tak over inngangsparti.
- Utvendig måling og diverse trereperasjonar på Pakkbua.
- Utvendig måling og diverse trereperasjonar på Lokomotivstallen.
- Innkjøp av 2 stk kjøleskåp, 20 nye stolar og serveringstralle til Lokomotivstallen.

Ansvar 3520: «Brannvern»

- Ominnreie for eige garderobesrom for å redusere straumforbruket på Byglandsfjord brannstasjon.

Ansvar 3530: «Kommunale vegar»

- Gjennomføre lovpålagt 5 årskontroll på kommunen sine 13 bruer. Må ha ekstern fagbistand.

Ansvar 3540: «Kommunale bygg og tilrettelagte bustadar»

- Bytte glaskuppel i storsalen på Ose grendehus. Konstruksjonen er utsett m o p fuktskadar og lekkasje , og tiltak må skje for å unngå ytterlegare førefall.
- Restaurere pipe og evt ovn i Storstoga på Ose for å få oppheva fyringsforbodet.
- Åraksbø grendehus: Utvendig måling og diverse trearbeid. Det kan vere aktuelt å organisere delar av tiltaka som dugnadsarbeid.
- Grendi grendehus: Kan samanliknast med Åraksbø.
- Rive uthuset som ligg ved gamle Heradshuset. Bygget er sterkt forfalle og har ingen bruksverdi.
- Bytte terrasse på kommunal bustad «Tvitun». Bygget er vedteke seld, men tiltaket vurderast som hensiktsmessig i høve betre salspris.

Ansvar 3545: «Bjoren bryggje»

- I påvente av konklusjonar for utviklinga av Prestneset, så blir det tilrådd å montere feittfang i eksisterande avløpskum under scenen på anlegget. Høg belastning sommarstid medfører ulempe (m a lukt under arrangement) og kostnadar til tømme teneste.

Ansvar 3546: «Byglandsfjord oppvekstsenter»

- Etablere lydtett rom for å betre tilhøva for ulike behov. Vernerundetema 2022.
- Bytte gamle lysarmatur i midtbygget. ENØK tiltak
- Montere vindu og branndør (rømmeveg) i kjeller for å kunne bruke rom til sløydsal og anna undervisning. Vernerunde 2022.
- Prosjekt betre akustikk i Årdalshallen. Spesialist må gjere ei vurdering.

Ansvar 3547: «Bygland oppvekstsenter»

- Vernerundar 2022 avdekkjer behov for nye belegg på fleire flater, både i barnehagen og på skulen.
- Nokre toalett sprekkar og må bli skifta ut.
- Solskjermingstiltak jf vernerunde 2022
- Utbetring av diverse inngangsparti.
- Ønskje om meir ljossetting på kulturscenen for å gjere den meir brukarvenleg for kulturskule og i undervisningssamanheng.

Ansvar 3548: «Byglandsheimen»

- Rehabiliterer bebuarbad. Dette vil vere eit fleirårig prosjekt. Vernerundetema 2022
- Nye belegg på fleire flater. Vernerunde 2022
- Lydisolering av eit kontor. Vernerunde 2022
- Utvendig måling på dei høgaste veggane.
- Oppgradering av uteareal mot aust.
- Heiskommunikasjon til alarmsentral (2 stk heisar). Lovkrav.

Ansvar 3550: «Grøntanlegg»

- Gulvbelegg i off toalett på Prestneset. Dagens epoksygolv har starta å flasse. Vernerunde 2022.
- Drift av EL – sykkelprosjekt. Kostnad vil kunne variere.

Driftsbudsjett VARF

Drift og forvaltning - VARF					
Grunnbudsjett	3 281	2 192	2 437	2 437	2 437
Konsekvensjustering: Auka energiutgifter		472			
Konsekvensjustering: Høgare rente		910			
Konsekvensjustering: Redusert avskr. grunna lengre levetid		-1137			
Ekstraordinære tiltak		160			
Sum Drift og forvaltning - VARF	3 281	2 597	2 437	2 437	2 437

Grunnbudsjettet ovanfor vil variere ut frå kor mykje som vert planlagt bruka av sjølvkostfonda. Kommunen har sjølvkost på feiing (etter vedtak i kommunestyret), slam og renovasjon (jf. sjølvkostforskrifta), men ikkje på vatn og avlaup. På avlaup subsidierer kommunen abonnentane med om lag 1,8 mill. i 2023. Alternativet hadde vært å ikkje subsidiere, men då hadde avlaupsgebyra blitt uforholdsmessig høge.

Ansvar 3510: «Vassverksdrift»

- Sikre lufttankar for gasslekkasje og sprutuhell. Bygland vassverk. Mindre kostnad men vernerundesak 2022.
- Montere luftavtrekk i lagerrom for lut. Bfjord vassverk. Mindre kostnad men vernerundesak 2022.

Ansvar 3513: «Avlaupsdrift»

- Bygge om open av sandvatnar som må tømmast manuelt. Kostnad omlag kr 20 000,-. Vernerundesak 2022.
- Tilføre årleg ekstern kontroll på brannvarslingsanlegg. Vernerundesak 2022.

Felles alle VA-anlegg

Tilføre årleg ekstern internkontroll på EL – anlegg tilknytt alle vassverka, reinseanlegga og pumpestasjonar. Totalt vil dette tilføre ein driftskostnad på omlag kr 50 000,-. Den vurderast som nødvendig m o p lovkrav (forsvarleg stand) og HMS.

Investeringar

Tall i 1000 kroner		Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Prosj.	Prosjektnamn				
557	Forprosjekt avløpsleidning og rehab. av vassleidning til Hamren	300	2 200	0	0
563	Rehabilitering av kloakkrense- og pumpestasjoner	250	0	0	0
574	Avlaupsinfrastruktur Presteneset	300	3 300	0	0
575	Automatisering/digitalisering Byglandsfjord reinseanlegg	300	0	0	0
576	Fordrøyningstank	150	0	0	0
577	Oppgradering av Nesmoen gjenvinningsstasjon	150	1 200	0	0
578	VA-leidningar for påkobling av nye abonnentar	600	0	0	0
606	Rehabilitering ventilasjonsanlegget i symjehallen	1 100	0	0	0
817	Kjøp tomtegrunn	250	0	0	0
889	Prosjekt rehabilitering firemannsbustad Bygland	450	0	0	0
890	Leilegheit Bygland	1 900	0	0	0
892	Robotvaskemaskin	200	200	200	0
893	Robotgrassklypparar	150	0	0	0
894	Målretta ENØK-tiltak	1 000	0	0	0
895	SD-styring Byglandsfjord oppvekstsenter	120	0	0	0
896	Rive gamle heradshuset	0	600	0	0
Sum fordelt		7 220	7 500	200	0

Avlaupsleidning og rehabilitering vassleidning til Hamren

Skisseprosjekt laga i 2022. Følgje opp med detaljprosjektering og utarbeiding av anbod i 2023 for evt gjennomføring i 2024.

Reinseanlegg Austadneset (prosjekt frå økonomiplan 2022-2025 – satt på vent)

Utsetje dette prosjektet til meir avklaringar gjennom reguleringsplan for Ose. Tematikken vil også bli vurdert i overordna VA – plan som er planlagt ferdig før jol 2022.

Rehabilitering av kloakkpumpestasjonar

Gjennom åra har alle kloakkpumpestasjonane i kommunen med unnatak av Ose vori rehabiliterte. Kostnadsrammene har vori kr 1 000 000,- pr stasjon. Pumpestasjonen på Ose vurderast til å måtte bli oppgradert, men ikkje i eit slik omfang som har vori nødvendig for dei andre stasjonane. Stasjonen har vori tilbakevendande vernerundesak, sist i 2022.

Sjøleidning frå Austad Vassverk til Åraksbø (prosjekt frå økonomiplan 2022-2025 – satt på vent)

Det er ønskeleg å vurdere evt prosjekt i overordna VA – plan som er planlagt ferdig før jol 2022.

Avlaupsinfrastruktur Presteneset (nytt)

Aktivitet og bygging på området som skissert i pågåande utviklingsprosjekt vil krevje avløpsinfrastruktur i området. Eit skisseprosjekt med budsjettoverslag fordrar ei grunninvestering på omlag kr 3 300 000. Alternativet i 2023 vil vere detaljprosjektering og klargjering for utbygging i 2024. Budsjetttramma vil då kunne setjast til kr 300 000 i 2023.

ENØK – prosjekt Byglandsfjord RA (nytt)

Tilføre automatisering og teknologi som gir betre straumstyring på maskinar og utstyr.

Forprosjekt evt fordrøyningstank for mottak av privat slamavfall (nytt)

Pr idag blir det meste av slamet frå private slamtancar køyrd til Odderøya. Det vil bli ein gevinst både kostnads – og miljømessig dersom mottak får private septiktancar kunne blitt levert til lokalt RA – anlegg. Moglegvis også frå nabokommunar mot betaling. Det er ønskeleg å vurdere denne moglegheita nærmare.

Oppgradering av Nesmoen gjenvinningsstasjon (nytt)

Setesdal miljø – og gjenvinning har gjennom arbeidsmiljøkartlegging, miljø - og publikumsfokus vedteke å ha eit prosjekt for alle lokale miljøstasjonar i kommunane, der ein ser på forbettringspotensialet. I første omgang vil det dreie seg om å utarbeide ulike forslag til løysingar og overordna budsjetteringsgrunnlag vha ekstern fagkompetanse. Dette som grunnlag for å avgjere vidare korleis ein kan utvikle stasjonane i takt med lovverk, sorteringsregime og til beste for publikum.

Plan for tilkopling av nye VA – abonnentar (nytt)

Potensialet er størst på Byglandsfjord og Bygland. Planen skal skissere framgangsmåte og prioriteringar og gi budsjettoverslag for tiltaka som må investerast i.

Rehabilitering ventilasjonsanlegget i symjehallen

Anlegget er gammalt, og det har driftsmessige utfordringar som er kostnadsdrivande. Økonomiplanen vedteken i 2022 skisserte ein kostnad ved utbygging av dette til å vere kr 400 000,-. Nærmare utsjekk på prisar med nødvendige kostnader i tillegg til sjølve aggregatet bør budsjetterast med kr 1 000 000,- eks mva.

Å kunne oppretthalde tilbodet om bading ligg inne som målsetjing i KPH pkt nr 16.

Utbygging av gateljos (prosjekt frå økonomiplan 2022-2025 – satt på vent)

Gatelys er tematikk i kommuneplanen sin handlingsdel (KPH pkt 71). Pr dato har kommunen ansvaret for ca 400 lampepunkt med stolpar samt infrastruktur til dette. Omlag 100 lysunkt er fornya til ledteknologi siste åra. I hovudsak på Byglandsfjord. Det er diverre også mange lyspunkt med kvikksølvarmatur. Dette utgjør ein miljørisiko. Kommunedirektøren ønskjer ein prinsippdebatt omkring kva gatelysstrategi kommunen skal ha for framtida. Belysning er sjølvstøtt ein føremon, men utviklinga når det gjeld straum – og driftskostnader kan legitimere ei overordna retning for kvar og korleis kommunen skal disponere. Ein føreslår å bruke 2023 til å arbeide overordna i høve framtidig gatelysstruktur for kommunen.

Kjøp av tomtegrunn

Med tanke på avhending av kommunale bygg på m a festetomter, så er det hensiktsmessig for handlingsrommet å kunne budsjettere med ein sum til dette føremålet.

Prosjekt rehabilitering 4 – mannsbustad Prestlidi

Det er ynskjeleg å omdefinere dette prosjektet noko. Taket treng vedlikehald og som eit ENØK – prosjekt vil vere i tråd med samfunnsutviklinga å vurdere solceller som alternativ straumkjelde. Utbygging av vindu, dører og etterisolering er også tilrådeleg, men at ein i dette budsjettåret prioriterer takreperasjon og solceller. Kostnadsbudsjettet setjast til kr 450 000,-

Leilegheit Bygland

Jf. kommunestyre-vedtak 05.11.20 vert det kjøpt ei til leilegheit frå den nye seksmannsbustaden i Bygland sentrum.

Robotvaskemaskin til Byglandsheimen

Investeringa vil frigjeve kapasitet til å prioritere reinhaldsarbeidet på ein betre måte, der det også kan fokuserast meir på periodiske og årlege reinhaldsfaglege prinsipp. Teknologien er framkomen så langt at ein no vurderer at her kan vere gode modellar å investere i. Det er i tillegg planlagt å kjøpe inn robotvaskemaskinar til andre lokasjonar i 2024 og 2025.

Innkjøp av robotgrasklypparar

Investeringa vil frigjeve kapasitet til å prioritere tilgangen på tilgjengelege personalressursar. Kommunen har mange grøntareal spreidd i ein langstrakt kommune, og det er å sjå føre at teknologien no er av slik kvalitet at den kan nyttiggjerast, også over relativt store flater som t d fotballbanen.

ENØK - tiltak

Potensialet for ENØK – tiltak på kommunale bygg er stort, og det er utfordrande å kome med tilrådingar kva tiltak som gir best effekt. Nokre tiltak vil vere svært kostnadsnevnde, og tilgang på kompetanse vil også vere ein faktor jf alle moglegheiter som finst. Meir eller mindre «kvikk fiksar» eksisterer også med relativt liten kostnad. Utifrå energibruk så peikar Bygland oppvekstsenter og Byglandsheimen seg ut som dei to bygga som har høgaste energikostnader, og der potensialet for innsparing er størst. Eit prosjekt som vurderer ENØK – tiltak på desse bygga er tilrådeleg. For å kome i gang med ENØK – tiltak som gir monalege utslag, så tilrår ein å i 2023 setje av kr 1 000 000, for å bringe fram, og gjennomføre effektive prosjekt. Det vil mellom anna vere aktuelt å skifte ut lysarmaturen på Byglandsheimen til LED-ljos.

SD-styring Byglandsfjord oppvekstsenter

Utvide eksisterande SD – anlegg for å kontrollere oppvarminga i den eldste delen av bygget også. ENØK tiltak.

Rive gamle heradshuset (2024)

Bygget har no stått tomt i eit år. Evt bruk vil krevje omfattande restaureringsarbeid som m a famnar om tryggleikstiltak og ENØK tilpassing. Bygningen er ifrå 1936. Kommunedirektøren finn det mest gagnleg å føreslå riving av bygget, og at det blir sett av kr 600 000,- til tiltaket. Det må finnast ei løysing med omplassering av evt arkivverdig materiale som er lagra i bygget sin kjellar.

5.8 Kommuneplanen sin handlingsdel (tabell)

Tabellane på dei neste sidene samanfattar tiltaka som ligg inne i kommuneplanen sin handlingsdel for 2023-2026. Fleire av tiltaka er allereie kommentert i kapittel 5.4 til 5.7.

Nr	Tiltak	Gjennomføring					Bygland kommune si rolle			Ansvarleg eining	Drift	Utvikling	Kopling til samfunnsdelen	
		2023	2024	2025	2026	Neste planperiode	Tiltaksøigar	Samarbeid	Tilretteleggar				Gjennomgåande perspektiv	Vegen til målet
1. Attraktive og livskraftige sentra og bygdelag														
1.1 To sentra og levande bygdelag														
1	Legge til rette for og bidra til private bustadprosjekt i sentra ut i frå kommunen sine behov	X	X	X	X	X		X	X	SNS		X	F,K	1.1a 1.5a
2	Bygland kommune skal i samarbeid med private utbyggjarar, synleggjere ledige tomter i kommunen	X	X	X	X	X	X	X		SNS		X	N,F	1.1a 1.5a
3	Bidra til oversikt over alle aktivitetar i kommunen samla på ein stad (app/heimeside) gjennom Foreningsportalen	X						X		SNS	X		F	1.2c,d 1.4a
4	Reguleringsplan Ose bygdesenter	X					X			SNS		X	N,F,K	1.1a
5	Reguleringsplan Byglandsfjord sentrum	X					X	X		SNS		X	N,F,K	1.1a 1.3a,b
6	Reguleringsplan Bygland sentrum		X				X	X		SNS		X	N,F,K	1.1a 1.3a,b
7	Reguleringsplan Grendi			X			X	X		SNS		X	N,F,K	1.1a
1.2 Sentra har gode og inkluderande bumiljø og møteplassar														
8	Utarbeide plan for korleis reformen 'Leve heile livet' skal bli gjennomført	X					X			HPO		X	F	1.2a,b,c,d 1.3a,b
9	Etablere sosiale møtepunkt i samarbeid med grendelaga	X	X					X		SNS		X	F	1.2b 1.4d
10	Utvikle friområdet som ligg i reguleringsplanen for Presteneset - Gnist-prosjektet		X					X	X	SNS		X	F	1.1a 1.2b

Nr	Tiltak	Gjennomføring					Bygland kommune si rolle			Ansvarleg eining	Drift	Utvikling	Kopling til samfunnsdelen	
		2023	2024	2025	2026	Neste planperiode	Tiltaksøigar	Samarbeid	Tilretteleggjar				Gjennomgåande perspektiv	Vegen til målet
11	Etablere bustadområdet som ligg i reguleringsplan for Presteneset – Gnist-prosjektet					X	X	X		SNS		X	N,F,K	1.1d 1.2b 1.3b,c
12	Kartlegge kommunale bygg med omsyn til universell utforming	X					X			DNF		X	F	1.2a
13	Bidra til utvikling av uteområdet ved Byglandstunet gjennom prosjektet Sambruk i sentrum	X						X		SNS		X	F	1.2b
14	Bidra til at ungdomsklubben får oppdaterte og tilrettelagte lokale gjennom prosjektet Sambruk i sentrum	X	X				X	X		SNS		X	F	1.2a,b 1.4a,c 4.2a,b,d
15	Oppretthalde tilbodet om bygdekino	X	X	X	X	X		X		SNS	X		F	1.2c
16	Oppretthalde tilbodet om familiebadning	X	X	X	X	X	X			DNF	X		F	1.2c
1.3 Fleire har tilgang til bustad og bumiljø tilpassa livssituasjonen sin														
17	Revidere Bustadsosial handlingsplan	X					X			HPO		X	F	1.3a,b,c
18	Kjøp av hensiktsmessig tomteareal både for bustad og næring	X	X	X	X	X	X			SNS		X	N,F	1.3b,c
1.4 Eit inkluderande og raust samfunn														
19	Etablere velkomstpakke til alle nye innbyggjarar	X	X	X	X	X	X			SNS		X	F	1.4b
20	Mentorordning for nye innbyggjarar, spesielt innvandrar	X	X	X	X	X		X	X	SNS		X	F	1.4a,b

Nr	Tiltak	Gjennomføring					Bygland kommune si rolle			Ansvarleg eining	Drift	Utvikling	Kopling til samfunnsdelen	
		2023	2024	2025	2026	Neste planperiode	Tiltaksøigar	Samarbeid	Tilretteleggar				Gjennomgåande perspektiv	Vegen til målet
1.5 Kommunen har eit godt omdømme														
21	I større grad informere i sosial media og andre informasjonskanalar om tilbod, tenester og prosjekt	X	X	X	X	X				SNS		X	N,F	1.5a,c,d 2.3b
22	Bruke Setesdal vekst til å marknadsføre kommunen	X	X							SNS		X	N	1,5a,d
2. Verdiskaping og berekraft														
2.1 Fleire robuste små og mellomstore bedrifter er etablert														
23	Leggje til rette for nye, regulerte og ferdig opparbeidde industriområde		X	X				X	X	SNS		X	N	2.1c
24	Oppretthalde samarbeid mellom "Ungt entreprenørskap" og skule	X	X				X	X		OPP		X	N	2.1d
25	Halde fram med møteplassar for næringsdrivande i kommunen og regionen og	X	X					X	X	SNS		X	N,F	2.1a
26	Årleg plan for bedriftsbesøk i kommunen	X	X	X	X	X	X			SNS		X	N	2.1a
27	Innføre mentorordning for nyetablerarar og gründerar – kople mot næringsforeining	X						X		SNS		X	N	2.1a
28	Samhandle for nyetableringar gjennom rask og konstruktiv oppfølging	X	X	X	X	X		X	X	SNS		X	N	2.1a,e,f,g
29	Utarbeide næringsplan inkl. landbruk	X					X			SNS		X	N	2.1a 2.2a
30	Stimulere til etablering av næringsforeining	X						X		SNS		X	N	2.1a,c

Nr	Tiltak	Gjennomføring					Bygland kommune si rolle			Ansvarleg eining	Drift	Utvikling	Kopling til samfunnsdelen	
		2023	2024	2025	2026	Neste planperiode	Tiltaksøigar	Samarbeid	Tilretteleggjar				Gjennomgåande perspektiv	Vegen til målet
2.2 Verdiskaping er basert på berekraftig bruk av menneskelege ressursar og naturressursar														
31	Legge til rette for rettleiing i utfylling av søknader – gjerne via næringshage	X					X	X	X	SNS	X		N	2.2f
2.3 Kommunen er eit reisemål som synast på kartet og reiselivsnæringa bygger på naturbaserte opplevingar														
32	Gjennomføre idedugnad saman med reiselivsaktørane og grundere	X						X	X	SNS		X	N	2.3a,b,c
33	Legge til rette for god og tilgjengeleg turistinformasjon	X	X	X	X	X		X	X	SNS	X		N	2.3b
34	Jobbe for å etablere Pågang næringshage i Setesdal	X								SNS		X	N	2.1f 2.2b,f 2.3a
35	Bidra til å etablere samarbeidsprosjekt innan naturbaserte opplevingar	X							X	SNS		X	N	2.1a 2.2c
2.4 Kommunen si drift er berekraftig														
36	Miljøfyrtårnsertifisering av alle kommunale bygg	X					X	X		DNF		X	K	2.4c
37	Revidering av klima- og miljøplan	X					X			DNF	X		K	5.4b,c
3. Utdanning og kompetanse														
3.1 Barnehagar, skular og bedrifter fremmar kultur for læring, helse og trivsel														
38	Samarbeid med lokalt næringsliv gjennom bedriftsbesøk og å invitere næringslivet inn i skulen	X	X	X	X	X		X	X	OPP		X	N	3.1a 3.3a,b

Nr	Tiltak	Gjennomføring					Bygland kommune si rolle			Ansvarleg eining	Drift	Utvikling	Kopling til samfunnsdelen	
		2023	2024	2025	2026	Neste planperiode	Tiltaksøigar	Samarbeid	Tilretteleggjar				Gjennomgåande perspektiv	Vegen til målet
39	Etablere strukturert samarbeid mellom skulehelsetenesta og oppvekst med fokus på førebygging	X	X	X	X	X	X			HPO	X		F	1.1c
40	Morsmålsundervisning digitalt			X			X			OPP	X		F	3.1c
41	Opne opp for fleire yrkesgrupper inn i oppvekstsektoren		X							OPP	X		N	3.1c
3.2 Sysselsettinga har auka, særleg for utsette og marginaliserte grupper														
42	Utnytte potensialet i ordninga «varig tilrettelagt arbeid (VTA)»	X	X	X	X	X		X	X	SNS	X		F	3.2b,c,d
3.3 Det er god balanse mellom tilbod og etterspørsel etter kompetanse i arbeidsmarknaden														
43	Oppfølging av Gnist-prosjektet (stad- og næringsutvikling)	X	X	X	X	X		X	X	SNS		X	N,F	3.3c
44	Etablere kommunale lærlingeplassar/ praksisplassar der det er behov	X	X	X	X	X	X	X		SNS	X		N	3.3a
3.4 Fleire elevar og studentar gjennomfører vidaregåande opplæring, fagskule og høgare utdanning														
45	Halde fram med overgangsmøter mellom nivåa i grunnskulen	X	X	X	X	X	X			OPP	X		F	3.4a
46	Etablere lesesal for studentar i kommunen		X					X	X	SNS		X	N,F	3.4b
47	Fortsatt ha eit godt samarbeid med KVS mellom anna i tverretatleg team	X	X	X	X	X	X			OPP	X		N,F	3.4c
48	Sjå på alternativ kollektivtransport i samarbeid med fylkeskommunen		X					X		SNS		X	N,F,K	3.4d

Nr	Tiltak	Gjennomføring					Bygland kommune si rolle			Ansvarleg eining	Drift	Utvikling	Kopling til samfunnsdelen	
		2023	2024	2025	2026	Neste planperiode	Tiltaksøigar	Samarbeid	Tilretteleggar				Gjennomgåande perspektiv	Vegen til målet
4. Kultur, idrett og friluftsliv														
4.1 Alle innbyggerane har moglegheit til å delta på fellesarenaer for kultur, idrett og friluftsliv														
49	Rydde og merke turvegar basert på sti- og løypeplanen, i regi av sti- og løypelag	X	X				X			SNS	X		F	4.1b 4.2c
50	Nytte kompetansen i Midt-Agder friluftsråd i relevante prosjekt	X	X	X	X	X		X		SNS	X		F	4.1b,d
51	Kartlegge behov for universell utforming av kommunale bygg og for t.d. bading, fiske o.l.	X					X	X	X	DNF	X		F	4.1a,b,d 4.2d
4.2 Alle innbyggerane opplever å ha god tilgang til eit breitt tilbod innan kultur, idrett og friluftsliv														
53	Etablere sjølvbetjent bibliotek		X				X			SNS		X	F	4.2b
54	Støtte til medlemskap i lag og organisasjonar ved behov, fritidskort	X	X	X	X	X	X			SNS	X		F	4.2a
55	Tilby utlån av fritidsutstyr i regi av Frivilligsentralen	X	X	X	X	X		X	X	SNS	X		F,K	4.2a
56	Informasjonskampanje for auka fiskeing for å betre kvaliteten på fisk i Byglandsfjorden	X					X	X		DNF	X		F,K	4.2c
57	Vidareutvikle kulturskulen sitt opplæringstilbod innan kunst og kultur	X	X	X	X	X		X	X	SNS	X		F	4.2a,b,d
4.3 Verdiskaping knytt til kulturarven har auka														
58	Lokal kulturarv skal i større grad inn i planarbeidet for oppvekst	X	X					X		OPP	X		F	4.3a

Nr	Tiltak	Gjennomføring					Bygland kommune si rolle			Ansvarleg eining	Drift	Utvikling	Kopling til samfunnsdelen	
		2023	2024	2025	2026	Neste planperiode	Tiltaksøigar	Samarbeid	Tilretteleggjar				Gjennomgåande perspektiv	Vegen til målet
59	Leggje til rette for formidling av lokal kulturarv t.d. Kulturpatrulja	X	X	X				X		SNS	X		F	4.3a
60	Utgreie Ose som senter for immatriell kulturarv		X					X		SNS		X	N,F	4.3a
61	Synleggjere og utvikle stasjonsområdet på Byglandsfjord	X					X	X		SNS		X	F	4.3a,be 4.4a
62	Merke kulturhistoriske bygg		X				X	X		SNS		X	F	4.3a,c,e,f
63	Sette i stand brygger til Bjoren, Neset camping, Grendi, Lauvdal og Åraksbø		X	X	X		X	X		DNF		X	F	4.3f
4.4 Frivilligheita er drivkraft i vidareutviklinga av kultur-, idretts- og friluftslivet														
64	Sikre og vidareutvikle Frivilligsentralen sitt tilbod	X	X	X	X	X		X	X	SNS	X	X	F	4.1b 4.2a,d 4.4b
65	Stimulere eksisterande og nye kulturaktivitetar gjennom mellom anna kulturmidlar	X	X	X	X	X	X			SNS	X		F	4.4b
66	Tilby rimeleg leige av lokalar til lag og forreiningar	X	X	X	X	X	X			DNF	X		F	4.4a
5. Transport, kommunikasjon og samfunnstryggleik														
5.1 Det er etablert miljøvenlege, sikre og universelt utforma mobilitetsløysingar														
67	Kartlegge moglege mobilitetstiltak i rurale område	X	X					X		DNF		X	F,K	5.1a,d
68	Utleige av elsyklar gjennom regionalt samarbeid	X	X	X	X			X	X	DNF		X	F,K	5.1d

Nr	Tiltak	Gjennomføring					Bygland kommune si rolle			Ansvarleg eining	Drift	Utvikling	Kopling til samfunnsdelen	
		2023	2024	2025	2026	Neste planperiode	Tiltaksøigar	Samarbeid	Tilretteleggar				Gjennomgåande perspektiv	Vegen til målet
5.2 Talet på reiser som blir gjort til fots, med sykkel og kollektivt har auka														
69	Utbetere infrastrukturen i Bygland sentrum med enkle tiltak for å teste virkning	X					X			SNS	X		F,K	5.1c 5.2a,b
71	Utbygging av gateljos med fokus på behov avdekt i Barnetråkkundersøkinga	X	X	X	X		X			DNF	X		F,K	5.2b 5.1c 1.2b
72	Arbeide for etablering av g/s-veg mellom Grendi og Byglandsfjord	X	X	X	X			X	X	SNS		X	F,K	5.2a
73	Arbeide for etablering av g/s-veg mellom Reiårsfossen camping og Ose	X	X	X	X			X	X	SNS		X	F,K	5.2a
74	Arbeide for etablering av g/s-veg mellom Nesmoen og Bygland	X	X	X	X			X	X	SNS		X	F,K	5.2a
75	Arbeide for etablering av g/s-veg mellom Lauvdal og Bygland	X	X	X	X			X	X	SNS		X	F,K	5.2a
5.3 Den digitale infrastrukturen er robust og har god kapasitet														
76	Ha fokus på robust digital infrastruktur i beredskapsarbeidet (redundante løysingar)	X	X	X	X	X	X	X		SNS	X		N,F	5.3c 5.5b
77	Alle må ha tilgang til godt mobilnett (4G/5G) med redundante løysingar	X	X	X	X	X		X	X	SNS	X		N,F	5.3b
5.4 Naudsynt infrastruktur for eit lågutsleppssamfunn er bygd ut														
78	Kommunale kjøretøy og maskinar skal nytte fornybar energi når det er eit alternativ	X	X	X	X	X	X			DNF	X		K	5.4b 2.4c
79	Kartlegge kost/nytte av ladepunkt ved større offentlege arbeidsplassar	X					X			DNF	X		K	5.4a,b

Nr	Tiltak	Gjennomføring					Bygland kommune si rolle			Ansvarleg eining	Drift	Utvikling	Kopling til samfunnsdelen	
		2023	2024	2025	2026	Neste planperiode	Tiltaksøigar	Samarbeid	Tilretteleggjar				Gjennomgåande perspektiv	Vegen til målet
5.5 Infrastruktur for transport og kommunikasjon er tilpassa klimaendringar og ekstremisituasjonar														
80	Utarbeide plan for vatn, avløp og overvatn	X	X				X			DNF		X	K	5.5d
81	Revidere plan for kriseleiing	X					X			SNS	X		F,K	5.5a,b,c,e
82	Ta vare på dialogen med Agder fylkeskommune med omsyn til utbetring av fylkesvegane	X	X	X	X	X		X		SNS	X		N,K	5.5e
83	Støtte opp om og sikre lokale naudetatar og legevakt	X	X	X	X	X	X	X	X	HPO	X		F	5.5c
84	Revidere Trafikksikringsplan		X				X	X		DNF		X	F,K	5.5a,b,e
85	Utarbeide plan for kommunale vegar og infrastruktur	X					X	X		DNF		X	N,F,K	5.2a 5.5b,e

Kommunedirektøren

VEDLEGG: Budsjettskjema

A Bevilgningsoversikt drift, budsjett (årsbudsjett)

Tal i 1000 kroner	Budsjett 2023	Budsjett 2022	Rekneskap 2021
Generelle driftsinntekter			
Rammetilskot	-48 992	-65 052	-65 562
Inntekts- og formuesskatt	-35 653	-28 729	-31 046
Eigedomsskatt	-11 000	-10 674	-10 658
Andre generelle driftsinntekter	-7 450	-7 450	-7 217
Sum generelle driftsinntekter	-103 095	-111 905	-114 483
Netto driftsutgifter			
Sum bevilningar drift, netto	105 930	115 207	109 854
Avskrivningar	9 300	9 500	9 194
Sum netto driftsutgifter	115 230	124 707	119 048
Brutto driftsresultat	12 135	12 802	4 565
Finansinntekter/Finansutgifter			
Renteinntekter	-1 850	-1 000	-591
Utbytter	-16 860	-3 800	-3 894
Gevinstar og tap på finansielle omløpsmidlar	0	0	0
Renteutgifter	5 500	3 000	1 482
Avdrag på lån	6 190	6 190	5 928
Netto finansutgifter	-7 020	4 390	2 925
Motpost avskrivningar	-9 300	-9 500	-9 194
Netto driftsresultat	-4 185	7 692	-1 704
Disponering eller dekning av netto driftsresultat			
Overføring til investering	250	0	0
Netto avsetningar til eller bruk av bundne driftsfond	-2 109	-2 456	-112
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond	6 044	-5 236	1 816
Dekning av tidlegare års meirforbruk	0	0	0
Sum disponeringar eller dekning av netto driftsresultat	4 185	-7 692	1 704
Framført til inndekning i seinare år (meirforbruk).	0	0	0
Kontrollsum art 980 Rekneskapsmessig meirforbruk	0	0	0

B Bevilingsoversikt drift, til fordeling (årsbudsjett)

Tall i 1000 kroner	Budsjett 2023	Budsjett 2022	Rekneskap 2021
Frå bevilingsoversikt:			
Til fordeling drift	105 930	115 207	109 854
Driftsutgifter pr. eining			
Politisk styring og kontroll			
Bevilling drift, netto	2 622	1 897	1 882
Sum Politisk styring og kontroll	2 622	1 897	1 882
Stab og fellesutgifter			
Bevilling drift, netto	15 148	14 023	14 000
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	-50	-50	3
Sum Stab og fellesutgifter	15 098	13 973	14 003
Kultur			
Bevilling drift, netto	2 422	2 165	1 573
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond			19
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond	-500	-500	-109
Sum Kultur	1 922	1 665	1 483
Bygland Oppvekstsenter			
Bevilling drift, netto	19 517	18 276	17 957
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond			53
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond	-119	-576	-788
Sum Bygland Oppvekstsenter	19 398	17 700	17 222
Byglandsfjord Oppvekstsenter			
Bevilling drift, netto	12 096	11 547	11 612
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond			13
Sum Byglandsfjord Oppvekstsenter	12 096	11 547	11 625
Helse			
Bevilling drift, netto	7 373	10 634	8 356
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond			51
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond	-1 437	-1 501	-224
Sum Helse	5 936	9 133	8 183
Pleie og omsorg			
Bevilling drift, netto	36 671	33 470	34 621
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond			3
Sum Pleie og omsorg	36 671	33 470	34 624
Drift og forvaltning ekskl. VARF			
Bevilling drift, netto	17 255	15 920	15 602
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond		-25	-23
Sum Drift og forvaltning ekskl. VARF	17 255	15 895	15 579
Drift og forvaltning - VARF			
Bevilling drift, netto	2 597	3 281	1 553
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	-787	-951	-96
Sum Drift og forvaltning - VARF	1 810	2 330	1 457
Store prosjekt			
Bevilling drift, netto	7 222	925	1 630
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond			-240
Sum Store prosjekt	7 222	925	1 390
Eksterne samarbeid			
Bevilling drift, netto	22 364	16 597	16 091
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	-300	-300	13
Sum Eksterne samarbeid	22 064	16 297	16 104

Andre sentrale inntekter og kostnader			
Bevilling drift, netto	-39 357	-13 528	-15 025
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	-132	-490	-17
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond	8 100		
Sum Andre sentrale inntekter og kostnader	-31 389	-14 018	-15 042

Netto for alle einingar	105 930	115 207	109 852
--------------------------------	----------------	----------------	----------------

Sum netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	-1 269	-1 816	-221
Sum netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond	6 044	-2 577	-1 121
Sum alle budsjettområda	110 705	110 814	108 510

C Økonomisk oversikt etter art – drift (årsbudsjett)

Tal i 1000 kroner	Budsjett 2023	Budsjett 2022	Rekneskap 2021
Driftsinntekter			
Rammetilskot	-48 992	-65 052	-65 562
Inntekts- og formuesskatt	-35 653	-28 729	-31 046
Eigedomsskatt	-11 000	-10 674	-10 658
Andre skatteinntekter	-7 200	-7 200	-6 998
Andre overføringar og tilskot frå staten	-2 895	-400	-1 937
Overføringar og tilskot frå andre	-42 877	-19 316	-24 829
Brukarbetalingar	-4 730	-5 350	-5 862
Sals- og leieinntekter	-14 909	-14 290	-15 080
Sum driftsinntekter	-168 255	-151 011	-161 973

Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	86 318	81 587	82 588
Sosiale utgifter	13 946	19 037	19 228
Kjøp av varer og tenester	53 481	43 752	45 098
Overføringar og tilskot til andre	17 347	9 937	10 406
Avskrivningar	9 300	9 500	9 194
Sum driftsutgifter	180 392	163 813	166 515

Brutto driftsresultat	12 137	12 802	4 541
------------------------------	---------------	---------------	--------------

Finansinntekter/Finansutgifter			
Renteinntekter	-1 850	-1 000	-591
Utbytter	-16 860	-3 800	-3 894
Gevinstar og tap på finansielle omløpsmidlar	0	0	0
Renteutgifter	5 498	3 000	1 506
Avdrag på lån	6 190	6 190	5 928
Netto finansutgifter	-7 022	4 390	2 949

Motpost avskrivningar	-9 300	-9 500	-9 194
Netto driftsresultat	-4 185	7 692	-1 704

Disponering eller dekning av netto driftsresultat:			
Overføring til investering	250	0	0
Netto avsetningar til eller bruk av bundne driftsfond	-2 109	-2 456	-112
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond	6 044	-5 236	1 816
Dekning av tidlegare års meirforbruk	0	0	0
Sum disponeringar eller dekning av netto driftsresultat	4 185	-7 692	1 704

Framført til inndeckning i seinare år (meirforbruk)	0	0	0
--	----------	----------	----------

D Bevilingsoversikt investering, budsjett (årsbudsjett)

Tall i 1000 kroner	Budsjett 2023	Budsjett 2022	Rekneskap 2021
Investeringsutgifter – sjå avsnitt 4.2			
Investeringar i varige driftsmidlar	11 727	9 300	5 254
Tilskot til andre sine investeringar	0	0	0
Investeringar i aksjar og andeler i selskap	500	500	459
Utlån av egne midlar	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0
Sum investeringsutgifter	12 227	9 800	5 713
Investeringsinntekter – sjå avsnitt 4.3			
Kompensasjon for meirverdiavgift	-1 627	-1 360	-279
Tilskot frå andre	-200	-133	-967
Sal av varige driftsmidlar	-2 100	-1 300	-1 000
Sal av finansielle anleggsmidlar	0	0	0
Utdeling frå selskap	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midlar	0	0	0
Bruk av lån	-7 550	-6 507	-3 090
Sum investeringsinntekter	-11 477	-9 300	-5 336
Vidareutlån – sjå avsnitt 4.4			
Vidareutlån	1 000	1 000	0
Bruk av lån til vidareutlån	-1 000	-1 000	0
Avdrag på lån til vidareutlån	500	500	383
Mottatte avdrag på vidareutlån	-500	-500	-810
Netto utgifter vidareutlån	0	0	-427
Overføring frå drift og netto avsetningar – sjå avsnitt 4.3			
Overføring frå drift	-250	0	0
Netto avsetningar til eller bruk av bundne investeringsfond	0	0	427
Netto avsetningar til eller bruk av ubundne investeringsfond	-500	-500	-559
Dekning av tidlegare års udekt beløp	0	0	182
Sum overføring frå drift og netto avsetningar	-750	-500	50
Framført til inndekning i seinare år (udekt beløp)	0	0	0
Kontrollsum art 980 Rekneskapsmessig meirforbruk	0	0	0
Overføring til fordeling (§5-5, andre ledd)			
Inntekter til fordeling	0	0	0
Utgifter til fordeling	12 227	9 800	5 713
Sum til fordeling (netto)	12 227	9 800	5 713

E Bevillingsoversikt investering, til fordeling (årsbudsjett)

Tall i 1000 kroner, * = tal ekskl. mva.		Budsjett 2023	Budsjett 2022	Rekneskap 2021
Frå bevillingsoversikt:				
Netto investeringar til fordeling:		12 227	9 800	5 713
Prosjekt	Prosjektnamn			
301	Digital infrastruktur Byglandsfjord oppvekstsenter	200	0	0
451	Flyktningsbil	250	0	0
557*	Forprosjekt avløpsledning og rehabilitering av vassledning til Hamren	300	250	0
559*	Reinseanlegg og brannstasjon Bygland	0	0	519
563*	Rehabilitering av kloakkrense- og pumpestasjoner	250	0	0
567*	Rehabilitering av Byglandsfjord høgdebasseng	0	0	1 349
568*	Sjøledning frå Austad vassverk til Åraksbø	0	0	103
569*	Luftesystem og blåsemaskiner Byglandsfjord reinseanlegg	0	0	240
570*	Ny avlaupsbil - 2021	0	0	454
571*	Sanere off. avlaupsanlegg Nesmoen	0	400	0
572*	Sjøledning avlaup Byglandsfjord	0	0	302
574*	VA Presteneset	300	0	0
575*	Automatisering/digitalisering Byglandsfjord reinseanlegg	300	0	0
576*	Fordrøyningstank	150	0	0
577*	Oppgradering av Nesmoen gjenvinningsstasjon	150	0	0
578*	VA-leidningar for påkobling av nye abonnentar	600	0	0
601	Uteareal Bygland oppvekstsenter	0	600	0
602	Uteareal Byglandsfjord oppvekstsenter	0	0	291
603	Turveg Byglandsfjord	400	400	3
604	Nytt doseringsutstyr til symjehallen	0	0	202
606	Rehabiliter ventilasjonsanlegget i symjehallen	1 100	0	0
607	Dagsturhytta	300	0	0
651	Inventar til biblioteket	125	0	0
752	Utbygging av gateljos	0	300	0
753	Kommunal veg Presteneset	2 600	0	0
754	Utsmykking i rundkøyringa på Byglandsfjord	100	100	0
756	Ladepunkt	312	0	0
804	Kartverk - Geovekstprosjektet	200	150	0
809	Sal bustader	0	0	113
817	Kjøp tomtegrunn	250	100	653
828	IFK-plan (idrett, friluftsliv og kultur)	0	150	84
847	Utvikling av Presteneset	0	1 200	137
869	Bygland kulturscene	920	0	0
876	Oppgradering og inventar kommunehuset Bygland	250	0	0
877	Lokale for ungdomsklubben m.fl.	0	200	72
878	Stasjonsområdet Byglandsfjord	500	500	118
883	ENØK-tiltak Byglandsheimen	0	3 750	346
886	Nye tilhengarar - 2021	0	0	134
887	Nytt system for pasientvarsling Byglandsheimen	0	1 200	11
888	Kjøletiltak Sagmoen	0	0	115
889	Forprosjekt rehabiliterare firemannsbustad Bygland	450	0	0
890	Leilegheit Bygland	0	0	8
892	Robotvaskemaskin	200	0	0
893	Robotgrassklypparar	150	0	0
894	Målretta ENØK-tiltak	1 000	0	0
895	SD-styring Byglandsfjord oppvekstsenter	120	0	0
898	Oppgradering av utstyr og låsesystem i Årdalshallen	250	0	0
951	Eigenkapitalinnskott KLP	500	500	444
99	Ymse prosjekt	0	0	15
Sum fordelt		12 227	9 800	5 713

* = tal ekskl. mva.

F Bevilgningsoversikt drift, økonomiplan (budsjett)

Tall i 1000 kroner	Rekneskap 2021	Budsjett 2022	Økonomi- plan 2023	Økonomi- plan 2024	Økonomi- plan 2025	Økonomi- plan 2026
Generelle driftsinntekter						
Rammetilskot	-65 562	-65 052	-48 992	-63 992	-63 992	-63 992
Inntekts- og formuesskatt	-31 046	-28 729	-35 653	-35 653	-35 653	-35 653
Eigedomsskatt	-10 658	-10 674	-11 000	-11 000	-11 000	-11 000
Andre generelle driftsinntekter	-7 217	-7 450	-7 450	-7 750	-7 750	-7 750
Sum generelle driftsinntekter	-114 483	-111 905	-103 095	-118 395	-118 395	-118 395
Netto driftsutgifter						
Sum bevilgingar drift, netto	109 854	115 207	105 830	116 051	117 966	119 316
Avskrivningar	9 194	9 500	9 300	9 300	9 300	9 300
Sum netto driftsutgifter	119 048	124 707	115 230	125 351	127 266	128 616
Brutto driftsresultat	4 565	12 802	12 135	6 956	8 871	10 221
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter	-591	-1 000	-1 850	-1 850	-1 850	-1 850
Utbytte	-3 894	-3 800	-16 860	-10 000	-8 000	-8 000
Gevinstar og tap på finansielle omløpsmidlar	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	1 482	3 000	5 500	5 500	5 300	5 300
Avdrag på lån	5 928	6 190	6 190	9 409	7 000	6 190
Netto finansutgifter	2 925	4 390	-7 020	3 059	2 450	1 640
Motpost avskrivningar	-9 194	-9 500	-9 300	-9 300	-9 300	-9 300
Netto driftsresultat	-1 704	7 692	-4 185	715	2 021	2 561
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	0	0	250	0	0	0
Netto avsetningar til eller bruk av bundne driftsfond	-112	-2 456	-2 109	-1 809	-1 809	-1 809
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond	1 816	-5 236	6 044	1 094	-212	-752
Dekning av tidlegare års meirforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringar eller dekning av netto driftsresultat	1 704	-7 692	4 185	-715	-2 021	-2 561
Framført til inndecking i seinare år (meirforbruk)	0	0	0	0	0	0

G Bevilingsoversikt drift, økonomiplan til fordeling

Tall i 1000 kroner	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Frå bevilingsoversikt:				
Til fordeling drift	105 930	116 051	117 966	119 316
Driftsutgifter pr. eining				
Politisk styring og kontroll				
Bevilling drift, netto	2 622	2 522	2 622	2 522
Overføring til investering				
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond				
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond				
Sum Politisk styring og kontroll	2 622	2 522	2 622	2 522
Stab og fellesutgifter				
Bevilling drift, netto	15 148	15 148	15 148	15 148
Overføring til investering				
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	-50	-50	-50	-50
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond				
Sum Stab og fellesutgifter	15 098	15 098	15 098	15 098
Kultur				
Bevilling drift, netto	2 422	2 792	1 722	1 722
Overføring til investering				
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond				
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond	-500	-1 000		
Sum Kultur	1 922	1 792	1 722	1 722
Bygland Oppvekstsenter				
Bevilling drift, netto	19 517	19 317	19 317	19 317
Overføring til investering				
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond				
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond	-119	-119	-119	-119
Sum Bygland Oppvekstsenter	19 398	19 198	19 198	19 198
Byglandsfjord Oppvekstsenter				
Bevilling drift, netto	12 096	12 046	12 046	12 046
Overføring til investering				
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond				
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond				
Sum Byglandsfjord Oppvekstsenter	12 096	12 046	12 046	12 046
Helse				
Bevilling drift, netto	7 373	6 592	6 592	6 592
Overføring til investering				
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond				
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond	-1 437	-406	-406	-406
Sum Helse	5 936	6 186	6 186	6 186
Pleie og omsorg				
Bevilling drift, netto	36 671	36 559	36 559	36 559
Overføring til investering				
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond				
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond				
Sum Pleie og omsorg	36 671	36 559	36 559	36 559
Drift og forvaltning ekskl. VARF				
Bevilling drift, netto	17 255	15 865	15 750	15 550
Overføring til investering				
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond				

Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond

Sum Drift og forvaltning ekskl. VARF	15 895	15 394	15 139	15 059
Drift og forvaltning - VARF				
Bevilling drift, netto	2 597	2 437	2 437	2 437
Overføring til investering				
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	-787	-787	-787	-787
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond				
Sum Drift og forvaltning - VARF	1 810	1 650	1 650	1 650
Store prosjekt				
Bevilling drift, netto	7 222	1 196	1 196	1 196
Overføring til investering				
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond				
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond				
Sum Store prosjekt	7222	1196	1196	1196
Eksterne samarbeid				
Bevilling drift, netto	22 364	20 764	20 764	20 414
Overføring til investering				
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	-300	-300	-300	-300
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond				
Sum Eksterne samarbeid	22 064	20 464	20 464	20 114
Andre sentrale inntekter og kostnader				
Bevilling drift, netto	-39 357	-19 187	-16 187	-14 187
Overføring til investering				
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	-132	-132	-132	-132
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond	8 100			
Sum Andre sentrale inntekter og kostnader	-31 389	-19 319	-16 319	-14 319
Netto for alle einingar	105 930	116 051	117 966	119 316
Sum overføring til investering	0	0	0	0
Sum netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	-1 269	-1 269	-1 269	-1 269
Sum netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond	6 044	-1 525	-525	-525
Sum alle budsjettområda	110 705	112 657	115 572	116 922

H Økonomisk oversikt drift etter art, økonomiplan

Tal i 1000 kroner	Rekneskap 2021	Budsjett 2022	Økonomi-plan 2023	Økonomi-plan 2024	Økonomi-plan 2025	Økonomi-plan 2026
Driftsinntekter						
Rammetilskot	-65 562	-65 052	-48 992	-63 992	-63 992	-63 992
Inntekts- og formuesskatt	-31 046	-28 729	-35 653	-35 653	-35 653	-35 653
Eigedomsskatt	-10 658	-10 674	-11 000	-11 000	-11 000	-11 000
Andre skatteinntekter	-6 998	-7 200	-7 200	-7 500	-7 500	-7 500
Andre overføringer og tilskot frå staten	-1 937	-400	-2 895	-2 895	-2 895	-2 895
Overføringer og tilskot frå andre	-24 829	-19 316	-42 877	-28 125	-25 125	-23 125
Brukarbetalingar	-5 862	-5 350	-4 730	-4 730	-4 730	-4 730
Sals- og leieinntekter	-15 080	-14 290	-14 909	-14 909	-14 909	-14 909
Sum driftsinntekter	-161 973	-151 011	-168 255	-168 803	-165 803	-163 803
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	82 588	81 587	86 318	85 942	85 042	84 942
Sosiale utgifter	19 228	19 037	13 946	22 689	22 689	22 689
Kjøp av varer og tenester	45 098	43 752	53 481	49 989	49 804	49 254
Overføringer og tilskot til andre	10 406	9 937	17 347	7 841	7 841	7 841
Avskrivningar	9 194	9 500	9 300	9 300	9 300	9 300
Sum driftsutgifter	166 515	163 813	180 392	175 761	174 676	174 026
Brutto driftsresultat	4 541	12 802	12 137	6 958	8 873	10 223
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter	-591	-1 000	-1 850	-1 850	-1 850	-1 850
Utbytter	-3 894	-3 800	-16 860	-10 000	-8 000	-8 000
Gevinstar og tap på finansielle omløpsmidlar	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	1 506	3 000	5 498	5 498	5 298	5 298
Avdrag på lån	5 928	6 190	6 190	9 409	7 000	6 190
Netto finansutgifter	2 949	4 390	-7 022	3 057	2 448	1 638
Motpost avskrivningar	-9 194	-9 500	-9 300	-9 300	-9 300	-9 300
Netto driftsresultat	-1 704	7 692	-4 185	715	2 021	2 561
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	0	0	250	0	0	0
Netto avsetningar til eller bruk av bundne driftsfond	-112	-2 456	-2 109	-1 809	-1 809	-1 809
Netto avsetningar til eller bruk av disposisjonsfond	1 816	-5 236	6 044	1 094	-212	-752
Dekning av tidlegare års meirforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringar eller dekning av netto driftsresultat	1 704	-7 692	4 185	-715	-2 021	-2 561
Framført til inndecking i seinare år (meirforbruk)	0	0	0	0	0	0

I Bevilgningsoversikt investering, økonomiplan (budsjett)

Tall i 1000 kroner	Økonomi- plan 2023	Økonomi- plan 2024	Økonomi- plan 2025	Økonomi- plan 2026
Investeringsutgifter				
Investeringar i varige driftsmidlar	11 727	9 150	4 650	150
Tilskot til andre sine investeringar	0	0	0	0
Investeringar i aksjar og andeler i selskap	500	500	500	500
Utlån av egne midlar	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	12 227	9 650	5 150	650
Investeringsinntekter				
Kompensasjon for meirverdiavgift	-1 627	-340	-300	0
Tilskot frå andre	-200	-400	-400	0
Sal av varige driftsmidlar	-2 100	-1 000	0	0
Sal av finansielle anleggsmidlar	0	0	0	0
Utdeling frå selskap	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midlar	0	0	0	0
Bruk av lån	-7 550	-7 410	-3 950	-150
Sum investeringsinntekter	-11 477	-9 150	-4 650	-150
Vidareutlån				
Vidareutlån	1 000	1 000	1 000	1 000
Bruk av lån til vidareutlån	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Avdrag på lån til vidareutlån	500	500	500	500
Mottatte avdrag på vidareutlån	-500	-500	-500	-500
Netto utgifter vidareutlån	0	0	0	0
Overføring frå drift og netto avsetningar				
Overføring frå drift	-250	0	0	0
Netto avsetningar til eller bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Netto avsetningar til eller bruk av ubundne investeringsfond	-500	-500	-500	-500
Dekning av tidlegare års udekt beløp	0	0	0	0
Sum overføring frå drift og netto avsetningar	-750	-500	-500	-500
Framført til inndekning i seinare år (udekt beløp)	0	0	0	0
Overføring til fordeling (§5-5, andre ledd)				
Inntekter til fordeling	0	0	0	0
Utgifter til fordeling	12 227	9 650	5 150	650
Sum til fordeling (netto)	12 227	9 650	5 150	650

J Bevilingsoversikt investering, økonomiplan til fordeling

Tall i 1000 kroner		Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Frå bevilingsoversikt:					
Netto investeringer til fordeling:		12 227	9 650	5 150	650
Prosj.	Prosjektnamn				
301	Digital infrastruktur Byglandsfjord oppvekstsenter	200	0	0	0
402	Naudstraumsaggregat med autostart Byglandsheimen	0	600	0	0
403	Nøkkelsystem Byglandsheimen	0	200	0	0
451	Flyktningebil	250	0	0	0
557*	Forprosjekt avløpsledning og rehabilitering av vassledning til Hamren	300	2 200	0	0
563*	Rehabilitering av kloakkrense- og pumpestasjoner	250	0	0	0
574*	VA Presteneset	300	3 300	0	0
575*	Automatisering/digitalisering Byglandsfjord reinseanlegg	300	0	0	0
576*	Fordrøyningstank	150	0	0	0
577*	Oppgradering av Nesmoen gjenvinningsstasjon	150	1 200	0	0
578*	VA-leidningar for påkobling av nye abonnentar	600	0	0	0
603	Turveg Byglandsfjord	400	700	1 300	0
606	Rehabilitering ventilasjonsanlegget i symjehallen	1 100	0	0	0
607	Dagsturhytta	300	0	0	0
651	Inventar til biblioteket	125	0	0	0
753	Kommunal veg Presteneset	2 600	0	0	0
754	Utsmykking i rundkøyringa på Byglandsfjord	100	0	0	0
756	Ladepunkt	312	0	0	0
804	Kartverk - Geovekstprosjektet	200	150	150	150
817	Kjøp tomtegrunn	250	0	0	0
869	Bygland kulturscene	920	0	0	0
876	Oppgradering og inventar kommunehuset Bygland	250	0	0	0
878	Stasjonsområdet Byglandsfjord	500	0	0	0
889	Forprosjekt rehabilitering firemannsbustad Bygland	450	0	0	0
890	Leilegheit Bygland	1 900	0	0	0
892	Robotvaskemaskin	200	200	200	0
893	Robotgrassklypparar	150	0	0	0
894	Målretta ENØK-tiltak	1 000	0	0	0
895	SD-styring Byglandsfjord oppvekstsenter	120	0	0	0
896	Rive gamle heradshuset	0	600	0	0
897	Områdeløft Byglandsfjord	0	0	3 000	0
898	Oppgradering av utstyr og låsesystem i Årdalshallen	250	0	0	0
951	Eigenkapitalinnskott KLP	500	500	500	500
Sum fordelt		12 227	9 650	5 150	650

* = tal ekskl. mva.